

Bijeenkomst van 7 October 1921 te 's-Gravenhage.

Voorzitter: Z. Exc. Luitenant-Generaal b. d. H. KEMPER.

De VOORZITTER: Mijne Heeren! Ik open de bijeenkomst en heet U allen welkom.

In afwachting van de voordracht van den Ritmeester FABIUS, die eerst te 8 uur aanvangt, heb ik vooraf Uw aandacht te vragen voor eenige huishoudelijke aangelegenheden.

Art. 27 van ons reglement schrijft voor, dat in deze bijeenkomst, zijnde de eerste in het nieuwe werkjaar, het Bestuur verslag heeft uit te brengen over den toestand der Vereeniging gedurende het vorige jaar en rekening en verantwoording doet over het geldelijk beheer. Zooals op het convocatiebiljet is bericht, kunnen bedoeld verslag en die verantwoording eerst worden uitgebracht in de volgende bijeenkomst, en zulks omdat deze eerste bijeenkomst om bijzondere redenen zoo kort valt na het afsluiten van het vorige werkjaar: 30 September j.l.

Wel daarentegen behoort in deze bijeenkomst plaats te vinden de verkiezing van vier leden van het bestuur. Immers, de heer VAN DEN BELT heeft tot ons leedwezen voor zijn bestuursfunctie bedankt en volgens art. 17 van het reglement zijn de heeren TEN BOSCH, HEIJMAN en CRAMER aan de beurt van aftreding. Ik vestig er de aandacht op, dat tot onze spijt de heer CRAMER wegens a. s. terugkeer naar Indië voor eventueele herkiezing niet in aanmerking kan komen.

Mag ik de heeren SANTMAN en BIJLEVELD uitnoodigen zich te belasten met het opnemen van de stemmen.

Ik herinner er, in verband met de stemmingen, aan dat de heeren-leden de presentielijst moeten teekenen.

Tot de stemming wordt overgegaan.

De VOORZITTER: De uitslag van de stemming is, dat zijn uitgebracht 75 geldige stemmen; gekozen de kapitein van

den generalen staf van het N. I. Leger J. C. KOSTER en de reserve-kapitein der infanterie J. P. BOOTS en herkozen de heeren J. L. TEN BOSCH en L. J. H. HEIJMAN.

Mag ik vragen of de heeren hun benoeming en herbenoeming aannemen? en zoo ja, de heeren KOSTER en BOOTS uitnoodigen aan de bestuurstafel plaats te nemen.

Den Stemopnemers wordt dank gezegd voor hun hulp.

Ik heb verder aan de vergadering mede te deelen, vooreerst dat als Hoofdcorrespondent in Oost-Indië de heer PAUL is vervangen door den heer TULFER, die reeds vroeger als zoodanig heeft gefungeerd; en verder, dat tusschen 1 Maart en 1 Oct. twee leden zijn aangenomen. Slechts *twee!* n.l. de majoor der infanterie H. L. J. VERMEULEN te Ginneken en de Garnizoensbibliotheek te Bandjermasin.

Dit droevig klein getal geeft me aanleiding er bij alle leden op aan te dringen hun medewerking te verlenen tot het aanwerven van nieuwe krachten. Als we de volgende maal den toestand der Vereeniging bespreken, dan zal het blijken dat het aantal leden achteruitgaande is. Het bestuur is daarom voornemens eerstdaags een aansporing te doen uitgaan tot de correspondenten, om zich in te spannen, opdat het leden-tal niet verder slinke, doch integendeel wasse.

Ook zal de volgende maal blijken, dat de financieele toestand der Vereeniging niet bijster fraai is. Daarom heeft het bestuur reeds in het afgelopen voorjaar, toen getracht werd sprekers voor dezen winter te krijgen, zich verplicht gezien de inleiders, die aangezocht werden, te *binden* — behalve aan een bepaalden spreektijd — mede aan een bepaalde ruimte in het Orgaan; het in het licht geven van het Orgaan namelijk is de laatste jaren zoo bijzonder duur geworden. Ik vestig daarom de aandacht op dit punt, omdat het bestuur uit denzelfden hoofde er bij eventueele debaters — mogen het er vele zijn! — op moet aandringen zoo kort mogelijk te zijn en vooral niet voor het Orgaan *meer* aan te bieden dan ze werkelijk gezegd hebben.

Niettegenstaande de hooge drukkosten onzen financieelen toestand zoo bedenkelijk hebben gemaakt, heeft het bestuur toch gemeend den leden een nieuw Wetenschappelijk Jaar-

bericht in het a.s. voorjaar niet te mogen onthouden. Ik heb dus het genoegen den heeren een nieuw bericht over 1920 en 1921 in het vooruitzicht te stellen.

Verder kan ik de heeren verblijden met de mededeeling, dat we in dit werkseizoen te wachten hebben — behalve de voordracht van dezen avond:

in de 2e helft van November de luitenant-kolonel VAN DAM VAN ISSELT over: „De gevechtshandelingen aan den IJzer, beschouwd met het oog op onze eigen landsverdediging”;

in Januari de kapitein Jhr. ALTING VON GEUSAU over: „Verbindingsdienst in den oorlog”;

en in Maart de luitenant ter zee 1e klasse VAN HENGEL over: „De taak der Marine en dier samenwerking met de Landmacht”.

Alvorens nu het woord te verleen en aan den spreker van dezen avond, zij een bijzonder woord van welkom gericht tot de geïntroduceerden, onze gasten. Het is ons recht aangenaam hen in ons midden te zien.

Thans geef ik het woord aan den ritmeester FABIUS tot het houden van zijn voordracht over:

„HET CAVALERIE-VRAAGSTUK, UIT EEN OOGPUNT VAN EIGEN LANDSVERDEDIGING”.

De Heer FABIUS: Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren.

Alvorens tot de behandeling van het onderwerp van dezen avond over te gaan, zou ik een korte toelichting willen geven, wat mij er toe gebracht heeft aan het bestuur van Krijgswetenschap een spreekbeurt aan te vragen.

De organisatieplannen van het Departement van Oorlog zijn, voorwat de cavalerie betreft, van zoo verstrekkenden aard, dat ik het hoogst noodig achtte van militair-wetenschappelijke zijde hiertegen te waarschuwen. De Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap heeft hare vergaderingen meer voor dergelijke doeleinden bestemd. In uw midden, Mijne Heeren, bestaat de meeste kans voor een zuiver wetenschappelijke behandeling — een pro en contra, ontdaan van remmenden invloed der militaire hiërarchie.

Het is mij een genoegen te kunnen constateeren, dat het z.g. conflict tusschen het bestuur en mij onmiddellijk is bij-

gelegd en ik dank het bestuur voor de gelegenheid mij geboden, in uw midden een spreekbeurt te kunnen vervullen.

Ik waardeer uw aller komst, de groote opkomst zou mij verlegen kunnen maken, ware het niet, dat ik, gedragen door de sympathie van velen, een eerlijk debat niet mag en niet kan vreezen.

Ook hun, die over 's lands instellingen te beslissen hebben en naar onze raadgevingen zijn komen luisteren, ben ik zeer dankbaar.

De slotwoorden van het hoofdartikel van de N. C. van hedenmorgen onderschrijf ik volkomen.

„Moge op de vergadering, welke de vereeniging ter beoefening der krijgswetenschap hedenavond aan het onderwerp zal wijden, over alle sprekers een geest vaardig zijn, zoekende naar punten, waar vereeniging mogelijk is en vermijdende alle prikkeling, welke slechts verzet en verwijdering kan brengen. Bovenal moge een ieder er van doordrongen zijn, dat de plannen van den Minister van Oorlog in hun geheel slechts steun verdienen, zoodat het besluit der vergadering behoort te zijn een uitvoerbaar advies, dat steunt en niet afbreekt.”

Het vraagstuk der cavalerie heeft uit den aard der zaak altijd mijn volle belangstelling gehad en waar ik wellicht meer dan vele mijner collega's in de gelegenheid ben geweest, om ook in andere legerkringen te verkeerden, de uitgesproken en onuitgesproken gedachten van invloedrijke raadgevers daardoor wellicht meer tot mij zijn doorgedrongen, dorst ik het aan, hedenavond een onderwerp in te leiden, waarbij ik van te voren weet ook zwaren tegenstand te zullen ontmoeten.

Ik weet, dat mijn arbeid feilbaar is; alles wat menschenarbeid is, kan worden afgebroken; ik verzoek u dus eenige welwillendheid in verband met den zeer korten tijd van voorbereiding.

Ik wil hier pleiten voor eene zaak, in de vaste overtuiging, dat men aan hooger hand faalt.

Het wapen der cavalerie wordt gedeeltelijk miskend — of nog beter niet voldoende gekend.

Volgens mijn innige overtuiging bestaan in leidende militaire kringen onjuiste begrippen over het gebruik van het wapen. Niet, omdat het zoo moeilijk is, doch omdat velen de tijd ontbreekt, om in elk onderdeel der legerorganisatie tot het wezen der zaak door te dringen en het vormen van een juist oordeel daardoor zeer wordt bemoeijkt.

Velen adviseurs moet het moeilijk vallen, zich aan de subjectieve belangstelling van hun eigen wapen geheel te onttrekken. Dwalen, Mijne Heeren, is menschelijk.

Zijt U het niet allen met mij eens, dat de leidende gedachte over het gebruik der artillerie van de artilleristen zelf uitgaat? Luisteren wij daar niet allen naar?

En naar ons, Mijne Heeren, wordt te weinig geluisterd, misschien, omdat een vaste leidende gedachte niet voldoende door ons wordt verdedigd — ofschoon daaromtrent toch in de laatste jaren en vooral in den laatsten tijd groote verbetering is waar te nemen.

Studie alleen brengt ons niet tot een oplossing, krachtig op den voorgrond gedrongen subjectieve meeningen evenmin; los van elk politiek verband moet de waarheid worden opgebouwd uit studie, berustend op ervaring en groote objectiviteit.

Ik wil mij al die eigenschappen niet toekennen, doch ik hoop, dat de resultante van het pro en contra eene juiste richting zal geven aan de waarde van mijn betoog.

Om een legerorganisatie te beoordeelen moet men, in de eerste plaats uitgaan van een zuiver militair-wetenschappelijk standpunt, daarna zal men moeten vergelijken in hoeverre die legerorganisatie voldoet aan de behoeften van eigen bodem en eerst dan Mijne Heeren — als om sociaaleconomische of politieke redenen moet worden bezuinigd — zal men een modus moeten zoeken, zonder aan de minimum eischen van de verhouding der wapens te kort te doen.

Het vraagstuk vervanging van cavalerie door wielrijders is een zuiver Nederlandsch vraagstuk, zoover ik het althans heb kunnen nagaan. In de ons omringende landen komt

het niet ter sprake om de eenvoudige reden, dat men aldaar de wielrijders blijft beschouwen — gegrond op de oorlogservaring — als een steun van de cavalerie. Men denkt er niet over, de cavalerie grootendeels af te schaffen; waar de cavalerie hier of daar iets wordt ingekrompen, geschiedt zulks, omdat er iets kan worden gemist, nu het machtige Duitsche rijk te zietogen ligt. En ook dan gebeurt het nog contre coeur.

Nadat uit de oorlogsberichten van 1915, 1916 en 1917 vele toeschouwers de conclusie trokken, dat de cavalerie feitelijk als wapen had afgedaan, heb ik voor de samenstelling van mijn artikel voor het Wetenschappelijk Jaarbericht rechts en links aan eigen en buitenlandsche militaire attaché's de vraag gesteld, waarom de cavalerie niet grootendeels door wielrijders werd vervangen, een wapen veel goedkooper en gemakkelijker te organiseeren en te oefenen.

Verschillende buitenlandsche militaire attaché's waren zoo welwillend om ruggespraak te houden met hun generalen staf en unaniem kreeg ik ten antwoord, dat cavalerie niet te vervangen was.

Mijne Heeren, de strijd, die in onze vakliteratuur is ontstaan over het verschil van cavalerie en wielrijders, is niet door de cavalerie begonnen. Wij komen op voor ons goed recht om naast een mobiel zusterwapen te kunnen strijden voor het behoud onzer onafhankelijkheid. Wielrijders en cavalerie zijn twee wapens, die elkaar aanvullen; te twisten over vervanging, is even onlogisch, als te twisten over het meerdere nut van lichte boven zware artillerie, omdat zware artillerie zooveel duurder is en buiten de wegen zooveel moeilijker te verplaatsen. Ik verwijs hier met genoegen naar een van de vele artikelen van den majoor GELDERMAN, die zoó krachtig voor het goed recht van ons wapen opkomt.

Ik had mij met de hoop gevleid, in het Jaarbericht van 1920 in algemeenen zin te hebben doen uitkomen en zulks gestaafd door uitspraken van legerautoriteiten en deskundigen, die den oorlog hadden medegemaakt, dat de cavalerie hare strategische en tactische bruikbaarheid nog geenszins had verloren.

Ik vestig daarbij nogmaals de aandacht op de artikelen van den luit.-kolonel POUDRET in de *Revue Mil. Suisse* van 1917 tegen de z.g. „légende de la faillite de la cavalerie”, op het oordeel van LUDENDORFF, dat ik aanhaalde en van DOUGLAS HAIG en de vele meer genoemde bronnen.

Ter gevolge van de algemeen economische behoeften worden de zuiver militair-wetenschappelijke bewijsgronden op den achtergrond gedrongen. De algemeene drang naar bezuiniging blijft gericht op vermindering of afschaffing van de cavalerie — het *voor* of *legen* wordt daardoor beïnvloed door den strijd der politieke partijen.

Cavalerie is nu eenmaal duur en door inkrimping bezuinigt men sommen, die tot de menigte spreken, doch die ten opzichte van de algeheele staatsbegrooting betrekkelijk gering zijn.

Toch is de verhoudingsterkte aan cavalerie h. t. l. zoo klein, dat vermindering wel zou kunnen leiden tot een ramp in de eerste dagen van een oorlog.

In Frankrijk wil men op een vredesorganisatie van 34 divisien 66 regimenten cavalerie behouden (de Afrikaansche ruitery inbegrepen), in Engeland op 20 divisien 27 regimenten, in België op 12 divisien 12 regimenten, in Zweden op 6 divisien 8 regimenten, in Zwitserland op 6 divisien 36 eskadrons in eerste linie, terwijl nog 36 landweereskadrons worden gemobiliseerd; ten slotte mag Duitschland op 7 infanteriedivisien nog 97 eskadrons behouden.

Alleen Italië vereischt bijzondere vermelding. Daar is tengevolge van de uitputting van den oorlog, de toch reeds gedeeltelijk opgeloste cavalerie tot 48 eskadrons en 4 eskadrons palfrenieri teruggebracht, maar dat is toch nog bijna $1\frac{3}{4}$ eskadron per divisie.

Italië neemt echter door zijne geografische ligging eene bijzonder gemakkelijk te verdedigen positie in.

Weet wel, M.M. H.H., dat de landgrenzen, gevormd door het hooggebergte met enkele passen, in rechte lijn slechts 400 K.M. langer zijn dan onze open grenzen.

In *La Francè Militaire* van 7 Juli 1921 bespreekt de kolonel V. de nieuwe Fransche legerwetten en waarschuwt

de Kamer, dat het verkeerd is, om de nieuwe organisatie op te bouwen op de ervaringen van 1918, toen Frankrijk schouder aan schouder stond met de bondgenooten tegenover een uitgeput Duitschland. Hij haalt de woorden van Napoleon aan: „La guerre est une affaire de tact, la première chose est de savoir contre qui et avec qui on guerroit”.

Voor het front is er infanterie genoeg, doch voor de flanken en voor de tusschenruimten is cavalerie onontbeerlijk.

Aangezien ons betrekkelijk zwakke veldleger bij het uitbreken van een oorlog met niet aangeleunde vleugels en wellicht verspreide divisiegroepen zal moeten optreden, zijn zijne woorden: „la cavalerie est l'arme des flancs et des intervalles” van zoo bijzondere beteekenis.

Wil men een leger van eenige sterkte, om buiten de liniën en stellingen te kunnen optreden, dan moet men de consequenties aanvaarden van zulk eene organisatie.

Een klein land kan het geheele grensgebied onmogelijk met zijn leger dekken, derhalve opereert zulk een leger in de ruimte en heeft dus tegenover een sterkeren vijand naar verhouding meer behoefte aan lichte verkennings- en beveiligingstroepen. Wanneer op 1 K.M². 100 menschen wonen, wonen er op 100 K.M². 10.000 menschen; de grenzen zijn 10 × zoo lang, de bevolking 100 × zoo groot. Meer mobiele troepen klemmen te meer, als ook de strijdmacht in de lucht zwakker is. Eene operatie begint nu eenmaal niet met een artillerieduel aan de grenzen.

Kan men tegenover de vijandelijke omvattende cavalerie op de juiste plaats en tijd geen voldoende tegenweer stellen, dan draagt elke operatieve beweging in beginsel de kiem der mislukking reeds in zich.

De waarde van stellingen is betrekkelijk, sedert het geschut zoo ver schiet. Antwerpen viel, omdat een kleine sector doorbroken werd.

Wat men aan cavalerie mist, moet men door wielrijders en infanterie op auto's aanvullen, doch de kern aan cavalerie is onmisbaar, omdat cavalerie het offensief vermogen geeft aan mobiele troepen.

Cavalerie is onmishaar voor de legerbeveiliging. Zij treedt zelfs bij een defensieven oorlog dikwijls met offensieve gevechtsgroepen op. Het verspreide gevecht met afzonderlijke gevechtsgroepen, de strijd in het terrein om de flanken, het geleidelijk terugtrekken en weerstand bieden — steeds door overmachtige cavalerie bedreigd (de vijand heeft ook wielrijders) is voor wielrijders onmogelijk.

Voor de vleugelsgewijze ontplooiing bij verkennings-, dekkings- en omvattingegevechten is de cavalerie het eenige bruikbare wapen, ook voor wat de bevelvoering betreft tot den pelotons Ct. toe. Wielrijders hebben in den oorlog de cavalerie niet kunnen vervangen, zij missen het verkenningsvermogen der cavalerie, kunnen zich onmogelijk dwars door het terrein snel zijwaarts verplaatsen (snel bezetten van een punt — dekking van artillerie), zij zijn bij overvallingen op hun rijwiel weerloos, de vormveranderingen in het terrein in grootere verbanden uit de colonne met éénen zijn bij verrassing door den vijand zeer moeilijk, hoofdzakelijk met het oog op de bevelvoering en het aannemen van manoeuvre-vormen.

De commandant van een wielrijdersafdeeling mist het overzicht van den strijd der nevenafdeelingen. Een compagniescommandant staat in een bewegingsgevecht met zijn motorrijwiel er geheel anders voor, dan een eskadronscommandant, die zijne pelotons straalsgewijze in galop ter plaatse voert, of aan het gevecht onttrekt en door snelle verplaatsing, gedekt achter de linie, inzicht blijft behouden in het verloop van den strijd.

Bijzondere waardeering in deze verdient het artikel van den ritmeester H. Mathon, in de „Militaire Spectator” van April 1921 getiteld: „Verkennings- en ophelderingskorpsen”.

Hij stelt het verschil van wielrijders tegenover cavalerie op een wijze in het licht, zooals nog weinig is geschied.

Infanterie op auto's vormt een welkome steun voor cavalerie, zij moet echter op aanzienlijken afstand van het gevechtsterrein uitladen en heeft dan geen bredere werkings-sfeer, dan gewone infanterie. Van vervanging van cavalerie is dus geen sprake.

Men kent aan de luchtvaart dikwijls een veel te groot.

verkenningssvermogen toe. Bij ongunstig weer en bij nacht, aangenomen nog, dat men zich in de lucht kan handhaven, ziet men niets; onder dik geboomte kan geen luchtverkenner iets waarnemen, negatieve berichten zijn onbetrouwbaar terwijl de beveiliging, die met de verkenning hand aan hand moet gaan, voor een zwakke luchtmacht totaal onmogelijk is. Het Britsche gevechtsvoorschrift (Field service regulations volume II) 1920 zegt daaromtrent: (zie Mil. Spect. Februari 1921 blz. 68).

„De cavalerie is bij den verkenningssdienst eene waardevolle aanvulling van den vliegdiens, omdat deze laatste geen bedekt terrein en woningen kan afzoeken, bewoners ondervragen of gevangenen maken. Zelfs laag vliegende vliegtuigen zijn niet in staat kleine afdeelingen van den vijand vast te stellen, zooals b.v. eene zorgvuldig verborgen voorpostenlinie”.

Een groote fout, welke in vele artikelen naar voren treedt, is, dat steeds het meer stabiele gevecht der cavalerie behandeld wordt en te weinig — dikwijls in 't geheel geen — aandacht wordt geschonken aan het bewegingsgevecht, wat vóór (verkenning), gedurende (dekking) en na den slag (vervolg) toch feitelijk de vechtwijze van de cavalerie is.

Zoo werd het nieuwe Fransche cavaleriereglement van 1920 als een juweel van infanteriereglement aangehaald, doch men zag daarbij over het hoofd, dat naast de 94 bladzijden, welke aan de opleiding te voet zijn gewijd, 65 bladzijden de opleiding te paard behandelen met den aanval te paard voor het eskadron als einddoel en dat de Commissie haar rapport aan den Minister aldus aanvangt:

„La commission a jugé qu'il ne lui appartenait pas de trancher la question de l'emploi de l'arme, mais qu'il était nécessaire, pour établir l'unité de vues dans l'instruction, d'affirmer quelques principes, qui paraissent, après l'expérience de la guerre, hors de discussion”.

De kapitein van den generalen staf Jonkheer ALTING VON GESSAU behandelt, als warm pleiter voor het behoud onzer cavalerie, in het Cavaleristisch Tijdschrift van April 1921 en volgende de Fransche gevechtshandleiding voor de

cavalerie (Instruction du 26 Mai 1918 sur l'emploi de la cavalerie dans la bataille), waarvan punt 1 luidt:

„La vitesse et la mobilité sont les qualités distinctives de la cavalerie; *les missions qui lui incombent dans la bataille découlent de ces propriétés que les autres armes ne possèdent pas au même degré.*”

Het boven aangehaalde rapport vervolgt aldus:

„La possibilité de transporter rapidement, et à travers tous pays, des moyens de feu puissants, jointe à une grande capacité manoeuvrière, sont les qualités distinctives de la cavalerie.”

Deze woorden M. M. H. H. zijn van niemand minder, dan van generaal PÉTAÏN, den man, dien JEAN DE PIERREFEU „l'Organisateur de la Victoire” noemt.

Slechts enkele dagen geleden werd mijne aandacht gevestigd op eene uitspraak van generaal WEYGAND, ook een van de vooraanstaande Fransche generaals:

„En fait, la cavalerie gardera sa raison d'être aussi longtemps, que la vitesse et la surprise conserveront leur valeur sur le champ de bataille.

Les moyens mécaniques et scientifiques, par quoi certains voudraient vainement remplacer la cavalerie, doivent servir à rendre son action plus variée, plus puissante, plus large et plus décisive.”

Hier wordt dus de waarde van de cavalerie wel degelijk naar voren gebracht. Het blijft daarenboven nog de vraag of een te groot opgevoerde infanteristische opleiding ten slotte geen nadeeligen invloed zal hebben op de cavaleristische bruikbaarheid.

Frankrijk staat op het oogenblik als militaire macht aan de spits en kan zich nog de weelde veroorloven de cavalerie desnoods als bereden infanterie op te leiden. In de 66 regimenten zal genoeg cavaleristisch expansievermogen zijn, om aan de noodzakelijke cavalerie-eischen te voldoen. Bij ons is het gevaar grooter, dat door de leer van smalle gevechtsfronten en concentratie van krachten, afkomstig uit den stellingoorlog, ten slotte geen vlotte ruiters meer beschikbaar zijn, om dwars door het terrein een omvatting van den vijand tegemoet te gaan.

Volgens het Britsche voorschrift „Cavalry Training” wordt in hoofdstuk „Training and Fieldoperations” des aanval te paard nog uitgebreid behandeld tot in 't brigadeverband; let wel, Mijne Heeren, een voorschrift van 1921.

Verkenningen zijn preliminaire oorlogshandelingen. Het komt ten slotte aan op den strijd der verbonden wapens. Er moet gevochten worden. Voorwat de cavalerie betreft, hardnekkig en voortdurend in beweging tegen flankbedreigingen of doorbrekingen.

In het zeer lezenswaardige werkje van luitenant kolonel CARRÈRE „FAITS VÉCUS,” waar in het bijzonder de bewegingsvormen op het gevechtsveld worden behandeld, komt het cavaleriegevecht met verspreide gevechtsgroepen te voet en te paard nog niet voldoende tot zijn recht.

VON FREIJTAG LORINGHOVEN zegt op blz. 125 dat, als de legers weer worden ingekrompen, voor de cavalerie van zelf meer arbeidsveld open komt.

VON POSECK eindigt in zijn laatst verschenen werk hoofdstuk VIII:

Betrachtungen und Erfahrungen blz. 221 als volgt:

„Aus den vorher geschilderten Ereignissen gewinnen wir die feste Überzeugung, dasz der Kavallerie auch fernerhin Erfolge als Aufklarungs- und Kampftruppe, in operativer wie in taktischer Verwendung beschieden sein werden.

Voraussetzung hierfür ist, dasz die Kavallerie ihre Kriegserfahrungen, besonders auch aus dem Bewegungskriege, nicht vergisst, und sich alle heutigen Kampfmittel zu eigen macht, wodurch ihr taktischer Wert weit grösser ist als früher.

In ihrer Hauptkampfesart, dem Gefecht zu Fusz, darf sie hinter der besten Infanterie nicht zurückstehen, *und musz den Feuerkampf unter möglichster Ausnützung ihrer Beweglichkeit führen. Trotzdem musz sich die Kavallerie ihren alten offensiven Reitergeist unbedingt erhalten, und wo es die Lage gestattet, zumal in kleineren Verbänden, greift sie auch heute noch zu Pferde an.*”

VON BERNHARDI op blz. 114: „Vom Kriege der Zukunft”: „Beim Kampfe selbst wird man versuchen Frontal- und

Flankenangriff zusammenwirken zu lassen und so durch Umfassung das gleiche zu erreichen, was im reinen Frontalkampf durch Tiefenstaffelung erreicht werden muss..... Gleichzeitig aber müssen Flanke und Rücken der angreifenden Kavallerie durch weit vorgeschobene Aufklärungsschwadronen gegen Überraschungen durch heranmarschierende feindliche Reserven gesichert werden...."

De verhouding der wapens in het verband van een lichte brigade of divisie is in de eerste plaats afhankelijk van de sterkte van den te verwachten vijand. De oorlog heeft voldoende aangetoond, dat elke verbetering of versterking van de vijandelijke organisatie tot tegenmaatregelen dwingt. Normen hebben alleen waarde, als ze door alle partijen worden toegepast. Vervolgens dient men rekening te houden met de capaciteit om de geleden verliezen op eigen bodem aan te vullen. Ten slotte is de terreingesteldheid slechts van ondergeschikt belang en vestig ik met CARRÈRE nogmaals de aandacht op het volgende: „La phrase si vide de sens entendu bien souvent par nos oreilles: ce n'est pas un terrain de cavalerie, a vécu."

Voor de toepassing van het gebruik moet men zich echter gevallen van eigen landsverdediging voor oogen stellen, met de daaruit voortvloeiende verschillende opstellingen van het veldleger; geconcentreerd met een of beide vleugels onaangeleund, opgesteld in verspreide divisiegroepen, enz. In hoofdzaak moeten wij als operatierrein de buitenprovinciën benevens de kuststrook beschouwen.

Om tot een minimum sterkte te komen, is het voldoende het verdedigend gevecht te behandelen. Nemen we aan, dat een uit 8 divisiën bestaand veldleger van 72 bataljons 6 divisiën in eerste linie kan brengen en daarmee een operatieruimte beslaat van $\pm$ 40 K.M., dan zal deze legermacht tegen verrassingen in front op minstens 1 dagmarsch door lichte troepen beveiligd moeten zijn, wier taak het echter geenszins is om een hardnekkig gevecht aan te gaan. Zij moeten in staat zijn, met vooruitgeschoven afdeelingen, belangrijke punten over een breed front tijdelijk vast te

houden, vooral in den aanvang als de verkenningsdetachementen nog vooruit zijn.

Volgens Von Poseck hebben de vooruitgezonden z.g. officierspatrouilles niet voldaan, de verkenning geschiedde door ophelderingseskadrons met kleine stations voor draadlooze telegrafie, dikwijls door gemengde detachementen van cavalerie met enkele vuurmonden, wielrijders en mitrailleurs, welke detachementen dan op betrekkelijk korten afstand door patrouilles werden beveiligd.

Volgens het reeds meer aangehaalde Fransche reglement, geschiedt de verkenning bij uitzondering door pelotons, als regel door eskadrons of halve regimenten, waaraan meestentijds gepantserde auto's of mitrailleursectiën zijn toegevoegd.

Onze verkenningsdienst zal daar tegenover een pover figuur maken.

„Schwache Kräfte zersplittern vor der heutigten Widerstandskraft auch kleinerer Abteilungen, und zudem verbrauchen sich bei solchen Unternehmungen, die Kräfte ziemlich schnell” (VON BERNHARDI blz. 111).

Wanneer de brigade langzaam en geleidelijk moet terugtrekken op een der vleugels, moeten de onderdeelen elkaar over en weer steunen. Vijandelijke afdeelingen, die met kracht doordringen, moeten door snelle verplaatsing van afdeelingen met mitrailleurs en artillerie in de flank worden genomen; de voor den aanval terugtrekkende eigen troepen moeten meer achterwaarts of zijwaarts door andere afdeelingen worden opgenomen, terwijl omtrekkingen langs de vleugels door het uitschuiven van afdeelingen in de snelste gangen moet worden gestuit, waarbij verrassingen en aanvallen te paard niet zijn uitgesloten, bij de wederzijds uitgezonden patrouilles zelfs veelvuldig zullen voorkomen. Zoo noodig moet dan de cavalerie in het centrum door wielrijders of infanterie worden afgelost.

Dit is een kort beeld van een cavaleriegevecht, dat uitermate hooge eischen stelt aan de bevelvoering.

Bij bestudeering der nieuwere bronnen blijkt, dat er in de eerste periode van den oorlog meer aanvallen te paard van kleine cavalerie-afdeelingen hebben plaats gehad, dan

aanvankelijk verondersteld werd. VON POSECK noemt er verscheidene, die ook succes hebben gehad o.a. den aanval van het 9e regiment huzaren bij Beaucamps op 10 October 1914 tegen 2 compagnieën infanterie en Fransche spahis, waarbij 250 gevangenen werden gemaakt en 30 bagagewagens met 2 auto's als buit werden medegevoerd. Het regiment had daarbij 3 dooden en 14 gewonden.

Het Fransche reglement van 26 Mei 1918 zegt op blz. 46 :
„sile front est étendu et l'effectif faible, la réserve doit être très mobile; elle doit être maintenue à cheval sile terrain le permet”.

In 't bijzonder wordt de lezing aanbevolen van de achterhoede. gevechten van het 1e en 2e Duitsche cavaleriekorps gedurende den Marneslag (zie VON POSECK) en de terugtochtsgevechten van de Fransche „division provisoire” meer in 't bijzonder het gevecht aan de Oise tusschen St. Maxence en Verberie, waar de uiterste elementen van de divisie, sterk 18 zwakke eskadrons, 3 batterijen artillerie en 3 bataljons infanterie een front besloegen van ± 10 K.M. (Zie HÉTHAY — Le rôle de la Cav. Fr. blz. 71).

VON POSECK noemt o.m. als kenmerkende eigenschappen van het gevecht te voet:

de sprongsgewijze bewegingen van de eene terreinafscheiding naar de andere;

de snelle verplaatsing voor de verrassing;

het vaststellen van de aanvalsrichtingen op grooten afstand;

het optreden tegen de flanken van een overmachtigen tegenstander om zijn voorwaartsdringen te stuiten;

het optreden met verspreide gevechtsgroepen, zonder onmiddellijke aanleuning, zoodat de verbinding en beveiliging op de flanken door patrouilles en echelonnering in de diepte van bijzonder belang wordt;

het stand houden in zeer breede fronten met gebruikmaking van snel verplaatsbare reserves;

het afzonderen van een reserve te paard, doelmatige keuze van stelling en opstelling van de handpaarden, zoodat een gevecht snel kan worden afgebroken.

De beginselen neergelegd in het Fransche reglement 2e deel „Combat à pied”, komen hiermede vrijwel overeen.

Zijn de mobiele troepen op den meest bedreigden vleugel aangekomen, om aan omtrekkende bewegingen des vijands hardnekkig weerstand te bieden, dan zal de frontlijn van een brigade in beginsel toch minstens op een afstand van 10 K.M. den uitersten vleugel van de infanterie moeten dekken, 't zij dan met een of- of defensieve flankopstelling. Zulks is noodig, om het uitschuiven van de eigen infanteriereserves mogelijk te maken.

De frontbreedte van eene dergelijke vleugeldekking wordt dan minstens 10 K.M., de uiterste waarnemingsopstellingen inbegrepen.

Op 6 October 1914 dekten 2 cavaleriedivisiën den noordelijken vleugel van het Duitsche leger ten N. van Lens van St. Auguste tot Liéven over een front van $\pm$ 8 K.M.

Op 12 en 13 October 1914 dekte het 4e cavaleriekorps den noordelijken vleugel en behield met 3 cavaleriedivisiën een front van 14 à 15 K.M., tegenover sterke aanvallen des vijands van het terrein ten N. van Meteren over Mërris—Neuf Perquin naar Estaire aan de Lys.

Gaat de vijand ten slotte tot de vervolging over, dan worden de uiterste krachten van de cavalerie gevergd in den rug en op de flanken van het eigen leger. In elk geval zal de geringe diepte van ons operatieterrein hooge krachtsinspanning van de cavalerie vergen, om de operationele bewegingen gedurende de eerste 14 dagen van een oorlog mogelijk te maken.

De cavalerie heeft dan — door marsch en oorlogsverliezen wellicht tot de helft geslonken — zonder aanvulling wegens gebrek aan paardenreserve — voorloopig aan hare roeping voldaan. (Zie Mil. Spect. Oct. 1916. De Ned. Cav. Brigade.)

Nam ik in bovenstaande beschouwingen het gunstigste geval aan, dat ongeveer het geheele veldleger geconcentreerd optreedt, hoe anders wordt de toestand, als de geringe cavaleriemacht over beide vleugels of over divisiegroepen zal moeten worden verdceld.

Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht. De overhaaste terugtocht van de IIIe Belg. Divisie uit Luik

was grootendeels een gevolg van gebrek aan vleugeldekking. De cavalerie was er wel, doch stond in tweede linie achter de Maas.

De samenwerking der wapens moet innig zijn, het geven van afzonderlijke opdrachten aan cavalerie en wielrijders is uit den tijd; wielrijders leenen zich — door hunne minder mobiele eigenschappen buiten de wegen — minder tot het offensief dan de cavalerie en zijn daaraan dus ondergeschikt.

Men trachte reeds in vreedestijd dit verband te scheppen en zal er dan in oorlogstijd de goede vruchten van plukken; de vereenigde organisatie is daarenboven goedkooper.

Een regiment cavalerie van een lichte brigade zou kunnen worden samengesteld uit 3 à 4 eskadrons huzaren en 3 compagnieën wielrijders, een sterkteverhouding, die in de praktijk nog uitvoerbaar is gebleken.

Let wel M.M. H.H., in ons land, bij kleinere verbanden *in vreedestijd*.

Maar alle buitenlandsche schrijvers, die den oorlog van nabij hebben gekend of bestudeerd, oordeelen er nog heel anders over. BALCK, ROHRBECK, SCHWARTE en VON BERNHARDI achten 3 tot 5 compagnieën wielrijders bij een cavalerie-macht van 12 tot 24 eskadrons nog een in de praktijk des oorlogs bruikbaar gebleken organisatie, het Fransche, Belgische en Engelsche reglement geven aanwijzingen om de wielrijders te gebruiken in de nabijheid van de wegen.

Aan een lichte brigade van eenige regimenten cavalerie zouden dan 3 à 4 batterijen rijdende artillerie kunnen worden toegevoegd. Een verdere versterking van infanterie op auto's is zeer gewenscht.

Met de uitrusting met moderne strijdmiddelen zal men niet langer mogen wachten; te lang heeft men hier te lande de cavalerie het allernoodzakelijkste onthouden en het zijn toch de huzaren, die in tijd van oorlog mede het eerst hun leven veil hebben voor het vaderland.

Wil men de cavalerie voor hare taak bekwamen, men ruste haar in de eerste plaats uit met datgene, wat voor een modernen oorlog noodig is; zooals o.m. handgranaten,

ruime toebedeeling van lichte mitrailleurs op gepantserde auto's, verbindingsmiddelen voor telefonie en draadlooze telegrafie, verkennings- en gevechtsvliegtuigen, lichte houwitsers, enz.

Alle geschrijf over cavalerie, die als infanterie optreedt, is voor onze zwakke cavalerie verkeerd; wij hebben alles in eerste linie noodig — wij hebben geen paardenreserve — kunnen niet aanvullen en voor den verkenningsdienst en den patrouilledienst is ontzettend veel noodig. Eene cavaleriebrigade, die zich met 3 gemengde verkenningsdetachementen en 1 vleugel eskadron dekt en 1 eskadron vast bestemt als artilleriedekking is reeds 5 eskadrons kwijt.

Voor den onmiddellijken verkennings- en beveiligingsdienst in front en op de flanken, voor den verbindingsdienst in de divisie en met de nevendivisiën en voor den ordonnansendienst is de cavalerie even onmisbaar als voor de vervulling van den strategischen veiligheidsdienst.

Naarmate de geringe sterkte van het leger dwingt tot optreden in verspreide divisiegroepen en tot ijle groepeerings van de vooruitgeschoven cavalerie, neemt het belang van de divisiecavalerie toe. In alle legers wordt een eskadron divisiecavalerie als een noodzakelijk minimum beschouwd.

VON BERNHARDI acht zelfs één eskadron per divisie voor den stellingoorlog te zwak. „Im Bewegungskriege, wo Nahaufklärung, Ordonnanz- und Meldereiterdienst, Beitreibungen und ähnliche Aufgaben von ihr zu leisten sind, wo aber Flankensicherung und Eingreifen in das Gefecht unter Umständen gefordert werden müssen, genügt eine Eskadron in keiner Weise". Mist men voldoende beveiliging in front en op de flanken, dan kan zulks tot de gevaarlijkste vuur- overvallingen aanleiding geven. Een sprekend voorbeeld geeft ons de nederlaag van de 3e Fransche Koloniale Divisie op 22 Augustus 1914 aan de Semoy ten Z. van Rossignol, als gevolg van gebrek aan verband met de rechter nevendivisie en volkomen gebrek aan flankbeveiliging. Zie Mavors, Augustus 1921 blz. 268 e.v.

Ook hier kunnen wielrijders de cavalerie niet vervangen, om het enkele feit, dat de uiterste beveiligingspatrouilles

zich kris kras door het terrein moeten bewegen en de aandacht van een wielrijder in hoofdzaak in beslag wordt genomen door de voortbeweging van zijn rijwiel, waardoor hij niet meer zien kan, dan datgene, waar hij toevallig tegenaan rijdt.

Daarenboven moet een divisie-commandant feitelijk altijd nog eenige cavalerie voor verkenningsdoeleinden, eventueel bedekking van stafofficieren in reserve houden.

Het moderne gevecht stelt de hoogste eischen aan den verbindingdienst, de onderdeelen moeten elkaar over en weer op de snelste wijze kunnen inlichten, de berichten en bevelen moeten soms op grooten afstand dwars door het terrein worden overgebracht — voor welchen verbindingdienst een voortdurend gebruik van ordonnansen noodzakelijk is. Waar zelfs in den stellingoorlog de telefonische verbindingen voortdurend werden verbroken, is het een utopie om bij een bewegingsoorlog te veel waarde te hechten aan de telefonische gemeenschap.

Ordonnansen te voet en te paard geven ten slotte de meest zekere verbindingsgemeenschap.

De cavalerie is vlot genoeg van geest om bij de opleiding zich aan gewijzigde toestanden aan te passen. De taktiek berust op de samenwerking der wapens, zoo was het vroeger en zoo moet het blijven.

De Fransche instructie voor den verbindingdienst (*La liaison pour les troupes de toutes armes*) geeft in punt 87 aan, dat de divisiecavalerie gedurende het gevecht zoo mogelijk moet voorzien in ordonnansen te paard of te voet, gidsen en patrouilles voor de bewaking van enkele telefonische verbindingen, onder leiding van hun eigen kader.

En weet U wat het Duitsche gevechtsvoorschrift voor den stellingoorlog van 1918 zegt in punt 32 over cavalerie: „Tijdens den aanval moeten aan alle staven, met inbegrip van dien van het bataljon (resp. afdeeling), bereden ordonnansen en bereden verkenners worden toegevoegd. Hoe meer de aanval in den bewegingsoorlog overgaat, des te meer cavalerie moet aan de onderdeelen voor verkennings- en ordonnansendienst worden toegevoegd.”

Het zal dus wel niet doenlijk zijn de weinige ordonnansen,

die bij de staven zijn ingedeeld, uit te schakelen, evenmin zal het aanbeveling verdienen, minder dan één eskadron aan de divisie toe te voegen.

De Inspecteur van de Cavalerie vestigde in zijn artikel in de *Nieuwe Courant* van 30 Sept. er de aandacht op, dat de oplossing van het Departement van Oorlog niet logisch is. Hij zegt aan het slot:

„Onbegrijpelijk echter doet dan de inconsequentie van een dergelijke organisatie aan, om in denzelfden gedachten-gang, welke tot de slotsom voert, dat het legerverkennings-orgaan nagenoeg uitsluitend uit wielrijders behoort te bestaan, toch nog weer tevens vast te houden aan 8 eskadrons cavalerie als verkenningsorgaan van de 8 divisieën.

Men zou zoo zeggen: of het één, of het ander. De wielrijders kunnen de taak der cavalerie overnemen of zij kunnen het niet.

Kunnen zij het wel — en dit is de niet te verloochenen grondgedachte van de ontworpen „Lichte Brigade”, dan is er ook geen enkele reden om den verkenningsdienst bij de 8 divisieën niet eveneens aan 8 wielrijders-compagnieën op te dragen, in plaats van daarvoor 8 zooveel duurder eskadrons cavalerie te behouden, met al den aanleve van rijsschool, depots, remontedepoten school voor verlofsofficieren.

En kunnen zij het niet — wat men zou moeten afleiden uit het behoud van de 8 divisie-eskadrons, hoe verantwoordt men dan de voorgestelde samenstelling van het verkennings-orgaan voor het geheele veldleger uit uitsluitend wielrijders?

Aanvaardt men die verantwoordelijkheid, dan hebbe men ook den *vollen* moed zijner overtuiging en volge met onverdrotene consequentie de getrokken lijn tot aan het logisch onvermijdelijke einde: „afschaffing van de cavalerie.”

En dit te meer, omdat men zich geen illusiën zal mogen maken over de innerlijke moreele waarde van een op die wijze verschrompeld en tot hopelooze onmacht gedoemd ruiterswapen, dat nog slechts dezen nekslag behoeft, na de vele reeds ondervonden teleurstellingen en demoraliseerende vooruitzichten, om geheel weg te zinken in een zielloos kwijnend sukkelbestaan zonder krachtsbewustzijn, geestdrift, hoop of vertrouwen”.

Het reorganisatieplan hinkt op twee'gedachten, een onjuiste en een juiste en offert aan de eerste een voor het veldleger onmisbaar orgaan op tot groot nadeel voor onze defensie."

ONTWERP-ORGANISATIE VOOR DE NEDERLANDSCHE CAVALERIE.

Wij achten cavalerie, zoowel voor den verkenningsdienst als voor den veiligheidsdienst, onmisbaar en beschouwen dus de reorganisatieplannen van den Minister als een ramp voor het leger, te meer daar een betrekkelijke improvisatie aan wielrijders in geval van mobilisatie, waaraan artillerie wordt toegevoegd, zeer zeker niet aan de gestelde verwachtingen zal beantwoorden. Goed afgerichte huzaren zijn wel geschikt om als wielrijders op te treden, doch in geen geval, voordat zij in groot wielrijdersverband zijn geoefend.

Daarenboven begrijpt ieder, die op de hoogte is van de technische moeilijkheden van het ruiterswapen, dat een organisatie, waarbij ten slotte bijna de helft voor oppassers en corveediensten aan de cavalerieopleiding wordt onttrokken, een onhoudbaren toestand in het leven zal roepen en dus ook voor vredesgebruik, in geval van binnenlandsche beoeringen, hare waarde zal verliezen.

Door uitputting van krachten, verliest het wapen reeds in vredetijd grootendeels zijn bestaansrecht.

Wanneer de jaarlijksche lichte tot 800 man wordt ingekrompen, vermindert het aantal onder de wapenen zijnde miliciens van ruim 2000 (thans) tot 1200.

Hiervan worden thans als bestemd voor speciale diensten slechts gedeeltelijk opgeleid en zoo spoedig mogelijk aan den eskadronsdienst onttrokken: per lichte onder de wapens

voor oppassers buiten het korps	200	300
voor de rij- en hoefsmidschool	90	135
voor de depots	15	22
voor de K. M. A.	28	42
voor het remontedepot	135	135

Totaal . . . 468 en 634 man,

of bijna $\frac{1}{3}$ van de totale sterkte.

Nu kan men door vermindering van het aantal actieve bereden officieren en eenige inkrimping van het remonte depot dit getal iets kleiner maken, in elk geval kan zulks niet plotseling geschieden en kan de inkrimping, aan de hand van de door den Minister van Oorlog voorgestelde organisatie, hoogstens 100 man bedragen, zoodat in het begin meer dan de helft, later bijna de helft voor bijdiensten benoodigd is.

Wil men dus cavalerie beschikbaar houden, dan zal men van cavaleristische zijde moeten medewerken om zooveel mogelijk te bezuinigen, zonder de gevechtswaarde van het wapen te schaden en ook andere wapens zullen, voor zoover dit mogelijk is, moeten bijdragen om het zusterwapen te behouden.

De vredesorganisatie en de kosten van onze cavalerie houden in hoofdzaak verband met de aanwezige rijpaardenreserve in het land. Konden wij bij mobilisatie voldoende rijpaarden vorderen, dan zou eenige vermindering van de vredesorganisatie mogelijk zijn. Wij missen nu eenmaal een paardenreserve, alle pogingen op het gebied der fokkerij hebben tot nu toe gefaald of zijn uit bezuinigingsoverwegingen opgegeven, zoodat men op noemenswaardige aanvulling bij mobilisatie niet mag rekenen.

Bij de kosten, die op de cavalerie vallen, dient in de eerste plaats alles te worden uitgeschakeld wat ten bate van andere wapens wordt besteed. In elk geval dient ernstig te worden overwogen, of afschaffing van bijdiensten niet van meer belang is, dan vermindering der cavalerie.

De bovenaangehaalde officiersoppassers gaan na beëindiging van hun verblijf onder de wapenen over naar de artillerie en zijn verder bestemd voor treindiensten. De kosten, die hierdoor op de cavalerie vallen, beloopten $\pm$ f 210.000 per jaar.

Talrijke subalterne officieren van de onbereden wapens ontvangen des winters geregeld rijlessen. Men zal hiermede op andere veel kostbaarder wijze moeten doorgaan, als de cavalerie daartoe niet meer in staat is.

De artillerie is door den diensttijd van 12 maanden ook niet meer in staat personeel af te staan voor de rijsschool.

De beschikbaarstelling van personeel drukt ook hier uitsluitend op de cavalerie, terwijl toch bijna de helft der kosten van de geheele rij- en hoefsmidschool ten behoeve van de opleiding van artilleriepersoneel wordt uitgegeven.

Voor de artillerie moet men dus ongeveer in rekening brengen de helft van de kosten voor 135 man of $\pm$ f 45.000, daarenboven nog de helft van het bedrag, benoodigd voor het instandhouden en onderhoud van 67 stampaarden.

Ook het wapen der marechaussee profiteert van de cavalerie door vrijwilligers kort na hunne opleiding aan den dienst te onttrekken. De kosten hiervan zijn moeilijk te schatten. Elke huzaar, die marechaussee wordt, heeft bij de cavalerie minstens f 700.— gekost.

In geld omgezet, is zulks per jaar toch zeker een bedrag van f 20. à f 30.000.—

Bij het ontwerpen van een reorganisatie, moet zoo min mogelijk aan de waarde van het wapen worden te kort gedaan.

Men heeft in de eerste plaats te overwegen — *wat wil ik behouden* — en men moet daarbij afstand doen van al datgene, wat niet noodzakelijk is.

De onderdeelen van een organisatie grijpen zoo in elkaars verband, dat men alleen na langdurige overwegingen — over en weer passen en meten — iets tot stand kan brengen. Theoretisch opgebouwde plannen zijn alleen uitvoerbaar, als men ze aan de practijk weet aan te passen, een vereischte, dat maar al te dikwijls over het hoofd wordt gezien.

Ik maak er geen aanspraak op, dat de door mij ontworpen organisatie in alle opzichten zal worden toegejuicht; ik weet, dat vele veranderingen geen verbeteringen zijn, doch ik heb gemeend tot voorstellen, welke bezuiniging kunnen geven, te moeten medewerken, nu in deze critieke tijden de cavalerie op het punt staat te verdwijnen.

Zij, die voor het behoud der cavalerie willen pal staan, moeten bij hunne critiek de groote lijnen in het oog houden. Twistgesprekken over details helpen ons wapen naar den kelder. Wij moeten één zijn in den strijd om te behouden, wat noodig is en dus in de eerste plaats *het benoodigde aantal veldeskadrons*.

Er zijn wellicht meerdere oplossingen mogelijk; hun die mijne organisatie weten te verbeteren of aan te vullen, zal ik dankbaar zijn.

In bijlage I is een vergelijkend overzicht gegeven van de bestaande en ontworpen vredes- en oorlogsorganisatiën, uit bijlage II blijkt het verschil aan paarden en personeel met de kosten daaraan verbonden; bijlage III geeft de bezuinigingen van het D. v. O., volgens mijne berekening.

Vredesorganisatie.

De tegenwoordige vredesorganisatie telt — de 4 mitrailleursecties als 1 eskadron berekend, — totaal 20 eskadrons, waaronder 2 depôt-eskadrons met een totale sterkte van ruim 3200 paarden. Bij de door mij ontworpen organisatie is het aantal paarden tot 2800 verminderd, waarvan eenige honderden in bruikleen zijn gegeven aan andere wapens, inrichtingen en politie, zoodat het onderhoud niet ten koste mag komen van de cavalerie. Deze paarden zijn echter voor de mobilisatie noodig, zoodat aankoop en aanvulling voor rekening van de cavalerie blijven.

De verminderde effectieve sterkte moet worden goedge maakt door een verbeterde bewapening en uitrusting.

Het aantal regimenten is tot *drie* teruggebracht, hoofdzakelijk met het oog op bezuiniging, hetgeen tevens een meer logische commandovoering tengevolge heeft:

Waar in het stelsel van den Minister gebroken is met het beginsel, om in elke divisie cavalerie beschikbaar te hebben voor divisie-cavalerie, aanvulling treinpersoneel enz., tred ik dus niet verder in de eventueele bezwaren van een dergelijk stelsel, die trouwens zeer gering zijn.

De regimenten cavalerie treden reeds in vreedestijd in het verband van een cavaleriebrigade, onder de bevelen van een generaal-majoor, brigade-commandant.

Deze krijgt dus een dubbele functie, een, die overeenkomt met die van den divisiecommandant en een, overeenkomende met die van den inspecteur van het wapen.

Ik acht deze commandovoering — afgescheiden van de

voordeelen uit een technisch oogpunt — voor de oorlogsvoorbereiding van het wapen noodzakelijk.

Staf van de Cavaleriebrigade.

Deze is op overeenkomstige wijze georganiseerd als een divisiestaf;

1 hoofdofficier van den generalen staf als chef van den staf;

bij voorkeur afkomstig van de cavalerie;

1 ritmeester, adjunctchef van den staf;

1 luitenant-adjutant.

De toevoeging van een intendant in vreedestijd acht ik niet noodig.

Onderdeelen van de Brigade.

a) 3 regimenten huzaren van 6 eskadrons en 2 compagnieën-wielrijders.

b) het korps rijdende artillerie.

Verder ressorteert onder den brigade-commandant in vreedestijd:

c) de rij- en hoefsmidschool — tevens school voor verlofs-officieren;

d) het remontedepot;

e) het toezicht op het onderhoud en gebruik van de elders-gedetacheerde paarden.

Een Regiment Huzaren.

Een regiment huzaren onder commando van een kolonel bestaat uit een staf en twee afdeelingen. De eerste afdeeling wordt gevormd uit 3 eskadrons en 1 mitrailleur-eskadron, de tweede afdeeling uit 2 eskadrons en 2 compagnieën-wielrijders.

In vreedestijd wordt echter voor de bevelvoering rekening gehouden met de verdeling over de garnizoenen.

De oudste hoofdofficier is als regel luitenant-kolonel, de jongste majoor.

De Staf van het Regiment.

Wanneer hierbij gerekend wordt op de staven van de

beide halve regimenten, dan wordt deze uitgebreid met 1 hoofdofficier en 1 luitenant-adjutant.

Het Eskadron.

In tegenstelling met de tegenwoordige organisatie wordt het eskadron verdeeld in 3 pelotons, speciaal met het oog op de indeeling van een sectie lichte mitrailleurs per peloton.

Ik wil het sectieverband om technisch-tactische redenen behouden en acht het verkeerd, met het oog op den patrouilledienst, het aantal vrije ruiters per peloton te verminderen.

De jonge paarden worden bij het eskadron afgericht, hetgeen in den beginne wellicht eenige moeilijkheden zal opleveren, doch m.i. zeer wel uitvoerbaar is. Er is genoeg jong kader en vlot personeel in een eskadron beschikbaar om als remonterijder dienst te doen.

Het aantal korporaals is tot 6 teruggebracht, het aantal kan door aanvulling van militiekader worden verdubbeld.

Per eskadron is gerekend op 15 vrijwilligers voor aanvulling van kader, remonterijders bij het eskadron, marechaussee, enz.

Het aantal ordonnans-trompetters, bestemd voor den radiotelegrafischen verbindingdienst, den telefoondienst en den optischen seindienst, is teruggebracht tot 2 per eskadron of compagnie wielrijders en blijft dus 16 per regiment. Zij worden regimentsgewijze in den verbindingdienst geoefend, aangevuld door manschappen uit de militie.

Behalve de reeds voorloopig georganiseerde telefoonpatrouilles, zullen ook draagbare stations voor draadl. telegrafie moeten worden aangeschaft voor ontvang en verzendingrichting en wel 1 voor groote afstanden en 2 voor kleine afstanden.

De organisatie voor dezen verbindingdienst is even urgent als bij de artillerie, bij welk wapen, naar ik meen, voorstellen in behandeling zijn.

De eskadrons tellen in vreedestijd 120 paarden, waaronder 12 jonge remonten.

Het Mitrailleureskadron.

Het mitrailleureskadron, dat op dezelfde wijze is geëncadreerd als de overige eskadrons, heeft 3 mitrailleursectiën,

georganiseerd in den geest, zooals de luitenant DOORNBOS zulks ontwikkeld heeft in het Cav. Tijdschrift van Mei/Juni 1921. De overcomplete paarden dienen bij mobilisatie voor aanvulling van den staf, de rest komt in aanmerking voor ruiling van niet voor den dienst te velde geschikte paarden. Uit de bij mobilisatie achterblijvende helft van het eskadron wordt het depot gevormd.

Compagnie Wielrijders.

Deze worden gecommandeerd door kapiteins van de infanterie, het administratief kader blijft voorloopig beschikbaar uit overcomplete kader der infanterie, het instructief kader wordt voor de helft gedetacheerd van de infanterie, voor de andere helft gedetacheerd van de eskadrons.

Bij deze compagnieën worden alle voor oppasser en corvee-dienst bestemde miliciens, nadat zij $4\frac{1}{2}$ maand rijles hebben ontvangen en gedeeltelijk zijn afgericht, gedurende $4\frac{1}{2}$ maand als wielrijder opgeleid. Daarna zijn zij nog 9 maanden beschikbaar voor den bijdienst. Dit systeem heeft het groote voordeel, dat alle huzaren voor een oorlogstaak in eerste linie worden opgeleid, het contingent voor de tegenwoordige wielrijderscompagnieën kan vervallen, de improvisatie bij mobilisatie wordt voorkomen en de gemeenschappelijke oefeningen zullen beter tot haar recht komen.

Eene geregelde aflossing is alleen mogelijk als 2 eskadrons samen aflossen, het eene eskadron dus telkens 1 April en 1 October, het andere 1 Januari en 1 Juli een klasse voor opleiding krijgt. Als deze klassen 16 man sterk zijn, leveren 2 eskadrons jaarlijks 64 man, de geheele cavalerie 576 man, terwijl steeds 432 man beschikbaar zijn. Na de beoogde inkrimping van het aantal bereden hoofdofficieren is dit ruim voldoende.

De wielrijderscompagnieën ontvangen dus elk 2 maal per jaar 48 man in opleiding, waarvan enkele voor de kaderopleiding bij de compagnie blijven.

Wanneer het dienstverband der huzaren gelijk wordt gemaakt met dat der andere wapens, zijn 7 lichteningen voldoende voor de verdrievoudiging bij mobilisatie en voor de vorming

van de noodige regimentspatrouilles der infanterie, totaal dus 18 compagnieën wielrijders en 24 regimentspatrouilles.

Het komt mij logischer voor de voor de infanterie bestemde ordonnans-seiners van de opleidingscompagnieën tevens als ordonnans-wielrijder af te richten.

Bij handhaving van de bestaande lichtingssterkte der cavalerie, blijven nog ongeveer 800 man beschikbaar voor eskadronsdienst. Zes lichtingen (de jongste lichting inbegrepen) zijn voldoende voor de mobilisatie der eskadrons, daarna kunnen zij bestemd worden voor het depôt of vormen ze met de oudere artillerielichtingen het personeel benoodigd voor de treinen.

Elk eskadron beschikt dan voor den dienst over ongeveer hetzelfde aantal miliciens als thans.

Het Korps Rijdende Artillerie.

Ofschoon ik het logisch acht het korps Rijdende Artillerie op te nemen in het brigade-verband, evenals een regiment veldartillerie in het divisie-verband is opgenomen, geef ik toe, dat het er tenslotte niet veel toe doet. De hoofdkwestie is, dat men zeer snel verplaatsbare artillerie voor de mobiele brigade behoudt.

Het komt mij echter noodzakelijk voor, 1 of 2 batterijen vlakbaangeschut tegen lichte houwitsers om te ruilen en op de organisatie der paarden te bezuinigen door maatregelen te nemen, opdat bij mobilisatie een gedeelte door gevorderde paarden van goed slag kan worden aangevuld.

Ik acht een vlotte afdeeling rijdende artillerie noodzakelijk in het verband der cavalerie. Zij hooren bij elkaar; de rijdende artillerie is in het mobiele gevecht onmisbaar, doch zonder cavalerie verliest zij m.i. de voordeelen van hare snelheid. Wielrijders kunnen bij verplaatsingen buiten de wegen de artillerie niet voldoende dekken, tenzij zij stapt. Bij snelle gangen en onverwachtsche ontmoetingen zal zij spoedig ten offer vallen aan de vijandelijke cavalerie. Voor deze zusterwapens geldt zeer zeker in de eerste plaats het: „samen uit, samen thuis”.

Nooit M. M. H. H. mogen wij de rijdende artillerie missen, als we het beginsel der cavalerie-brigade waarde toekennen. Wij moeten middelen beramen, om haar op eenvoudiger wijze te organiseeren en ik vermeen, dat zulks mogelijk is.

De Rij-school en School voor Verlofs-officieren.

De Rij- en Hoefsmidschool zou ik in den tegenwoordigen vorm willen handhaven. Zij vormt een instituut, waar eenheid wordt gebracht in de rijkunstige opleiding, de rijkunst wordt aangekweekt en instructeurs worden gevormd. Mist een be-re-den wapen dit, dan zal het rijkunstig peil zeer snel dalen.

Zeer te betreuren acht ik het, als de School voor Verlofs-officieren naar Breda wordt verplaatst. Ik zou deze bij de rij-school willen indeelen, hetgeen evengoed eenige bezuiniging geeft. De school heeft onder leiding van den tegenwoordigen commandant getoond, te Amersfoort in het cavalerie-centrum op hare plaats te zijn en levert zeer vlotte en bruikbare reserve-officieren. De wijze van opleiding is zoo verschillend van die der cadetten, dat ik er veel meer voor zou gevoelen, alle cadetten eerst een jaar een opleiding te geven als de reserve-officieren aan deze school, om daarna de meer aaneengesloten studie bij de Koninklijke Militaire Academie af te loopen, waar het cavalerie-personeel dan kan worden verminderd.

Remontedepot en Kon. Mil. Academie.

Deze beide inrichtingen laat ik verder buiten bespreking. Het is moeilijk op het aantal paardenverzorgers te bezu-nigen, terwijl het personeel aan de Academie voor de rij-kunstige opleiding dient van alle wapens.

Vrededislocatie.

Zooveel mogelijk heb ik met de bestaande garnizoenen rekening gehouden. Daarin wijziging te brengen is natuurlijk zeer kostbaar.

1. R. H. Staf te Amersfoort,
  - 2 eskadrons te Amersfoort,
  - 2 " " Vlasakkers,
  - 2 " " Deventer,
  - 2 comp. wielr. " Amersfoort.

2. R. H. Staf te Breda of Tilburg,
 2 eskadrons te Breda,
 2 " " Tilburg,
 2 " " Zutfen,
 1 comp. wielr. „ Zutfen,
 1 " " „ Breda.
- 3 R. H. Staf te 's-Gravenhage,
 3 eskadrons te 's-Gravenhage,
 2 " " Haarlem,
 1 " " Amersfoort,
 2 comp. wielr. „ Haarlem.

Oorlogsorganisatie.

Elk regiment mobiliseert een staf, twee halve regimentsstaven, 5 eskadrons en 1 mitr. esk., benevens 6 compagnieën wielrijders.

Bij den staf worden personeel en paarden ingedeeld voor het vervoer van telefoon en draadloos telegraafmaterieel.

De regimentsstaf en de staf van een half regiment, 3 eskadrons en het mitr. esk. en 3 compagnieën wielrijders zijn bestemd voor de cavalerie-brigade, de staf van de andere helft van het regiment, 2 eskadrons en 3 compagnieën wielrijders voor de divisieën.

Een eskadron der cavalerie-brigade mobiliseert met 120 rijpaarden, 3 pelotons van ongeveer 35 man. Elk peloton heeft een sectie lichte mitrailleurs en ongeveer 25 vrije ruiters.

Een mitr. eskadron telt 3 sectieën zware mitrailleurs en 65 rijpaarden.

Een divisie-eskadron 120 paarden en slechts 1 sectie lichte mitrailleurs.

Twee divisiegroepen krijgen ieder 2 eskadrons + 2 compagnieën wielrijders, een divisiegroep 1 esk. + 3 compagnieën wielr., terwijl aan de 4e divisiegroep voorloopig slechts 1 eskadron en 2 compagnieën wielrijders worden toebedeeld.

De divisie-cavalerie voorziet tevens in den ordonnansendienst. Uit het groot aantal beschikbaar komende milicienwachtmeesters en milicien-korporaals kan rijkelijk worden geput.

Ten behoeve van het Algemeen Hoofdkwartier en het Hoofdkwartier Veldleger moet op de vorming van 1 reserve peloton worden gerekend. Zoo mogelijk worden meer reserve afdeelingen gevormd.

Een oplossing, die misschien overweging zou kunnen verdienen, is de organisatie van slechts 1 mitr. esk. bij een der regimenten. Dit eskadron zou moeten bestaan uit minstens 6 sectiën, waarvan enkele naar behoeven aan gedetacheerde onderdeelen der brigade zouden kunnen worden medegegeven.

In dit geval zijn 9 esks. + 1 mitr. esk. bestemd voor de cavaleriebrigade en komen 8 esks. beschikbaar voor de divisiën.

Reserve aan paarden.

De ontworpen oorlogsorganisatie eischt ruim 2100 paarden, de eskadrons op vredessterkte leveren hoogstens 1800 voor den dienst te velde geschikte paarden, na aftrek van de jonge remonten, de oude recrutenpaarden en de zieke paarden. Er moet dus in een tekort van 400 paarden worden voorzien. Zulks is naar mijne meening op de volgende wijze uitvoerbaar.

1°. Door in totaal ten behoeve van de cavalerie te vorderen *60 paarden*.

2°. Aangezien de groote steden bijzonder belang er bij hebben, dat in moeilijke tijden cavalerie ter beschikking wordt gesteld als steun van de politie, is het logisch, dat zij ook medewerking verleenen voor de instandhouding van het wapen. Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zouden elk in bruikleen van het rijk b.v. 30 cavaleriepaarden kunnen krijgen met de uitsluitende verplichting deze te onderhouden, hetgeen voor elke gemeente eene jaarlijksche bezuiniging zou geven van ongeveer f 27.000.—. Deze paarden worden op geregelde tijden verwisseld, wanneer zulks noodig is en worden in geval van mobilisatie ingeruild tegen de goede oude recrutenpaarden, die minder geschikt zijn voor den dienst te velde.

Totaal komen dan beschikbaar *90 paarden*.

3°. Van de rijschool, tevens school voor verlofsofficieren
80 paarden.

4°. Van de K.M.A. 60 paarden.

5°. Als 2e paard in bruikleen gegeven aan bereden officieren 60 paarden.

6°. Aangezien het behoud van cavalerie in Amsterdam uitsluitend geschiedt uit politiebelenen, is het niet te verantwoorden, dat daarvoor steeds een eskadron op kosten der cavalerie wordt gehandhaafd.

Men zou dit eskadron moeten vervangen door een detachement marechaussee of bereden militaire politie van 60 paarden.

De marechaussees zouden na africhting in het depôt gedurende 6 maanden te Amsterdam kunnen worden gedetacheerd; een afdeling bereden politie zou — alser toch paarden zijn — niet veel meer kosten geven. Wanneer deze paarden beschikbaar komen bij mobilisatie, geeft dat 60 paarden.

7°. Uit het depôt van de marechaussee 30 paarden.

De voorziening van alle paarden genoemd onder 2 tot en met 7 komen ten laste van de cavalerie, hetgeen een jaarlijksche africhting en aanvulling vereischt van 38 paarden.

Niet ten koste van de cavalerie is echter het onderhoud van de volgende 280 paarden, n.l.:

- ad 2:90 paarden op kosten van 3 groote steden;
- ad 3:40 „ aan de Rijschool op kosten van de artillerie;
- ad 4:60 „ K.M.A, op kosten van deze inrichting;
- ad 6:60 „ te Amsterdam op kosten van het Departement van Justitie;
- ad 7:30 „ Depôt Koninklijke Marechaussee op kosten van het Departement van Justitie.

Bezuinigingen.

Uit bijlage 2 blijkt, dat op de organisatie f 1.030.700.— kan worden bezuinigd. Ik zou hier echter f 21.800.— willen aftrekken voor een meerdere bezoldiging aan korporaals, wier positie als vrijwillig dienend adspirant-onderofficier

zeer veel te wenschen overlaat, zoodat de bezuiniging kan worden gesteld op f 1.008.900.—.

Hierbij moet feitelijk een bedrag van f 140.000.— worden opgeteld, hetwelk op rekening van de infanterie moet worden gesteld, benoodigd voor het onderhoud van officiers-oppassers en f 31.500.— op rekening van de artillerie, marechaussee en Departement van Koloniën als bijdrage in de kosten voor het onderhoud van personeel aan de rijsschool, zoodat de totale bezuiniging op de cavalerie kan worden gesteld op f 1.180.400.—.

Er zijn echter meer bezuinigingen mogelijk, die noodgedwongen kunnen worden uitgevoerd. Ofschoon vele ten nadeele zijn van de opleiding en slagvaardigheid, zal de desorganiseerende invloed nog niet van dien aard zijn, dat deze offers niet zouden moeten worden overwogen om de cavalerie te kunnen behouden.

Ik breng daarom op de door mij ontworpen organisatie mogelijke verdere bezuinigingen onder uwe aandacht, benevens verder die bezuinigingen, waarover ik eenig oordeel kan vellen en die gezamenlijk of gedeeltelijk tot behoud der cavalerie kunnen leiden.

1e. Meerdere concentratie van garnizoenen is misschien te overwegen, doch ik vrees, dat dan de manegekwestie bezwaren oplevert.

Besluit men er toe, het aantal hoofdofficieren nog met 3 in te krimpen, dan worden de bevorderingskansen te slecht en verdient het in elk geval aanbeveling, aan den Brig.-Ct. een hoofdofficier van de cavalerie toe te voegen en den ritmeester te vervangen door een kapitein van den generalen staf.

Misschien zou nog kunnen vervallen de tweede luitenant-adjutant per regiment.

Het aantal hoofdofficieren wordt dan 9, tegen 24 ritmeesters en 62 luitenants, hetgeen een bezuiniging geeft van . . . . . f 39.600

2e. Afschaffing van den Adj. O.-O. pikeur per regiment. . . . . „ 9.000

Transporteeren . . . . . f 48.600

Transport . . . f 48.600

3e. Vermindering van het organiek aantal paarden per mitr. esk. tot 80, zoodat minder benoodigd is aan onderhoud en aankoop. . . „ 97.200

Hierdoor krijgt men bij mobilisatie een te kort van 140 paarden, hetgeen nog minder is dan tegenwoordig, zoodat een grooter wissel moet worden getrokken op de vordering. Het mitr. esk. kan dan mede rouleeren voor de africhting van huzaren bestemd voor de wielrijders, terwijl het vaste contingent iets kan worden verminderd ten bate van de andere eskadrons.

4e. Door afschaffing van het 2e dienstpaard en in de plaats daarvan aan alle cavalerie-officieren een rijkspaar in bruikleen te geven — (bij mobilisatie rekt men dan op 1 paard per officier) — kan de hiervoren bedoelde reserve van 60 paarden aan bereden officieren vervallen en krijgt men een bezuiniging van . . . . . „ 60.000

Er zijn dan $\pm$ 40 paarden meer in reserve.

Laat ik hier onmiddellijk toelichten, dat ver-vanging van eigen paarden door rijkspaarden geen noemenswaardige bezuiniging geeft, omdat op een rijkspaar alleen aan kooprijks en onderhoudskosten, voordat het bruikbaar is, per jaar f 210 moet worden afgeschreven.

5e. Door het in bruikleen geven van paarden aan officieren en particulieren, eventueel wel-gestelde miliciens met verplichting tot onder-houd (c.q. kleine toeslag), een en ander tot een maximum van 55 per regiment, mits de orga-nieke sterkte aanwezig is.

Ik beschouw dit als een eerlijk middel om een proef te nemen met een stelsel, dat door enkelen wel uitvoerbaar wordt geacht. Voorloopig acht ik het mogelijk reeds dadelijk 6 paarden per

---

Transporteeren . . . f 205.800

Transport . . . f	205.800
regiment op deze wijze te plaatsen, waardoor een bezuiniging wordt verkregen van 18×600 — 1800 toeslag . . . . . „	9.000
6e. Bezuiniging op haver, door, gelijk vroeger, in de wintermaanden aan alle voljarige rijkspaarden $\frac{1}{2}$ K.G. haver minder te geven. Hierdoor wordt 90 K.G. haver per paard uitgespaard, hetgeen voor alle legerpaarden een bezuiniging geeft van minstens. . . . . „	80.000
7e. Bezuiniging op hooi, door het ration gelijk vroeger in de zomermaanden terug te brengen op 3 K.G. Hierdoor wordt 45 K.G. per paard uitgespaard, hetgeen bij de tegenwoordige prijzen voor alle legerpaarden een bezuiniging geeft van minstens. . . . . „	27.000
8e. Het ration van de voljarige rijkschoolpaarden kan van 6 op 5 K.G. worden teruggebracht. Bezuiniging. . . . . „	8.000
9e. Per man en per dag kan zeer goed 0.01 K.G. vleesch minder worden ingekocht, ieder man krijgt dan nog iets meer dan 1.5 ons vleesch zonder botten per dag, wat voor een gewoon mensch toch nog overdaad is. Een dergelijke vermindering geeft over het geheele leger een bezuiniging van . . . . . „	80.000
10e. Op het gedeeltelijk en geheel vrij reizen van militairen kan en moet worden bezuinigd. Wanneer elke milicien eenmaal in de maand voor half geld mag reizen en eenmaal in de maand op rijkskosten naar huis kan gaan, is zulks reeds mooi genoeg. De laatste L. O. (51) van 1921 heeft de kosten voor het rijk weer met 30 %/o vermeerderd. Ik heb om het totaal bedrag te benaderen een kwartaal van een	

Transporteeren . . . f 409.800

Transport . . .	f	409.800
willekeurig onderdeel genomen en kwam toen tot het volgende resultaat:		
Op 8785 militie-mandagen betaalde het rijk meer dan f 1100 reiskosten. Bij de ontworpen legerorganisatie is dat ongeveer f 500.000 per jaar. De door mij voorgestelde regeling geeft een bezuiniging van	"	200.000
11e. Daarenboven krijgt elke man 85 cent vergoeding voor levensmiddelen, als hij met permissie gaat. Dit is volmaakt overbodig en geeft een bezuiniging van minstens	"	300.000
12e. Waar men het kampleven als een wel-daad beschouwt tegenover de kazerne is een toelage voor militie in het remonte depot uit den tijd. Dit geeft een besparing van	"	9.500
13e. Sedert de invoering van den kaderdwang is het overbodig een milicien-wachtmeester of milicien-sergeant f 1250 per jaar te geven. Ontvangt hij f 1000 per jaar, dan is zijne geldelijke positie, na aftrek zijner bijdrage in de onder-officiersmenage, nog ruim voldoende. Voor kleeding en uitrusting behoeft hij in dien korten tijd geen bijzondere onkosten te maken, als men hem laat houden, wat hij heeft.		
Voor milicien-onderofficieren geeft dit een verschil van	"	55.000
Het zelfde toegepast op het reservekader geeft een besparing van	"	25.000
14e. De werfkosten moeten in een militie-leger tot een minimum worden beperkt. Zij, die willen dienen, melden zich toch wel aan. Een vijfde van het bedrag kan best worden bespaard.	"	20.000
15e. Volgens de plannen van den Minister van Oorlog zal geleidelijk op de politietroepen worden bezuinigd.		

Transporteeren . . . f 1.019.800

Transport . . . f 1.019.300

In plaats van de marechaussee uit te breiden, wordt de agglomeratie van ons politiewezen blijvend met een afzonderlijk korps vermeerderd, waarvan de kosten der officiersencadreering alleen meer dan f 100.000 zullen bedragen.

De militaire noodzakelijkheid vloeit grootendeels voort uit de afschaffing van het blijvend gedeelte, de overige legerdiensten zijn van zeer bescheiden aard. Na de inkrimping zal dit korps, dat thans ruim f 4.000.000 kost en waarvan het Departement van Oorlog slechts f 586.000 betaalt, zeker nog een 2 miljoen blijven kosten, terwijl het blijvend gedeelte van vroeger, volgens de tegenwoordige prijzen, met f 500.000 betaald was.

Ik zie niet in, waarom deze kostbare organisatie gehandhaafd moet worden en waarom niet een beperkt aantal in de marechaussee organisatie zou kunnen worden opgenomen.

Moet tegenover deze organisatie de cavalerie, die in elke groote gemeente als een rugsteun wordt beschouwd van de politie, grootendeels worden afgeschaft?

Cavalerie vormt feitelijk een blijvend gedeelte.

Huzaren zijn zoowel te paard als te voet te gebruiken. — Behoudt men dit wapen — dat voor oorlogsdoeleinden onmisbaar is — dan heeft men daarvan toch uit een politieoogpunt in vreedestijd groot nut en behoeft de bereden politie niet te worden uitgebreid.

Ik wil echter aannemen, dat men de politietroepen niet geheel wil missen, doch dan dient toch ernstig te worden overwogen of een verdere inkrimping tegenover het behoud der cavalerie, die voor militairen bijstand altijd 1000 onder-

---

Transporteeren . . . f 1.019.200

Transport . . .	f 1.019.800
officieren en minderen beschikbaar kan stellen, niet gewenscht is.	
Door de vaste kern tot 100 onderofficieren te beperken en 400 onderofficieren en minderen te detachceeren, bezuinigt men minstens . . .	" 300.000
Het wapen der Koninklijke Marechaussee evo- lutionneert door deze plannen geheel naar het Departement van Justitie en verliest voor het leger zijne militaire waarde bij mobilisatie, die tot nu toe de schakel vormde tusschen het De- partement van Oorlog en het Departement van Justitie.	
Het wapen is voortaan rijkspolitie op militaire leest geschoeid en moet dus geheel ten laste komen van het Departement van Justitie, zoo- dat de oorlogsbegrooting kan worden vermin- derd met	" 1.700.000
14e. Voor het gescheiden leven van het gezin wordt meer dan f 150.000 uitgetrokken.	
Aan dien uitwas moet een einde komen, gedeeltelijk onmiddellijk, door terugplaatsing naar het oorspronkelijke garnizoen en tijdelijke vervanging door anderen, in afwachting van de definitieve legerreorganisatie.	
Er is voldoende overcompleet personeel het komt mij gewenscht voor, garnizoensgewijze gegevens te verzamelen.	
Eene dadelijke bezuiniging van	" 100.000
acht ik niet overdreven.	
15e. Ook de kostwinnersvergoeding moet onder de oogen worden gezien (art. 84 Mil. Wet). Het is maatschappelijk en organisatorisch onjuist, dat degenen, die 1½ jaar moeten dienen, juist worden aangewezen uit de meest armlastigen, terwijl de welgestelden bijna allen bij de onbe-	

Transporteeren . . . f 3.119.800

Transport . . . f 3.119.300

reden wapens worden ingedeeld. Afgescheiden van de kans op onbillijkheid en willekeur in deze, is het voor het rijk hoogst onvoordeelig.

In het 2e kwartaal van 1921 werd bij de cavalerie gemiddeld 50 cent per milicien en per dag uitbetaald, in totaal ruim f 56.000.

Vrijstelling voor werkelijk onmisbare kostwinners en beperking in de toekenning zou gemakkelijk tot een bezuiniging kunnen leiden van . . . . . „ 200.000

Doch daarenboven zouden de zware lasten, die thans op de cavalerie drukken, met een aanzienlijke som kunnen worden verminderd.

Bij de infanterie van de IVe divisie was de vergoeding over hetzelfde kwartaal gemiddeld 20 cent per milicien en per dag en in totaal ruim f 17.000. Het aantal mandagen was bij de infanterie ongeveer 66 % van dat der cavalerie.

Bij eene meer logische indeeling bereken ik deze bezuiniging op . . . . . „ 100.000

16e. Een inkrimping van het aantal conducteurs der artillerie schijnt mij zeer goed uitvoerbaar en zou wellicht een bezuiniging kunnen geven van . . . . . „ 30.000

17e. Als op elken milicien per jaar 10 scherpe patronen worden bezuinigd en het aantal patronen, dat per man en per mitrailleur mag worden verschoten, minder overdadig wordt berekend, krijgt men een bezuiniging van minstens . . . . . „ 50.000

f 3.499.300

De totale bezuinigingen laten zich anders gesplitst als volgt berekenen:

Op de organisatie der cavalerie en wielrijders „ 1.008.900
 Extra bezuiniging op idem . . . . . „ 214.800
 Transporteeren . . . f 1.223.700

Transport	f 1.223.700
Op voeding, vergoeding voor levensmiddelen en fourage	" 495.000
Op reiskosten	" 200.000
Op toelagen, tractementen en werfkosten	" 209.500
Op kostwinnersvergoedingen	" 300.000
Op de militaire politie	" 300.000
Op conducteurs der artillerie en patronen	" 80.000
	<hr/>
	f 2.808.200
Over te schrijven op het D. v. J.	" 1.700.000
	<hr/>
Totale vermindering oorlogsbegrooting	f 4.508.200
Over te schrijven op inf., art. enz.	" 171.500

Mijnheer de Voorzitter! Ik ben nu aan het einde gekomen van mijne voordracht en ik hoop, dat ik niet alleen den indruk heb gevestigd of bevestigd, dat de cavalerie niet kan worden gemist, doch tevens blijk heb gegeven van een objectieven eerlijken wil om tot bezuiniging mede te werken.

Zou er niet in ieder wapen iemand te vinden zijn, die doet, zooals ik heb trachten te doen, wellicht zou het Departement van Oorlog nog als toonbeeld worden aangehaald van zuinigheid.

Ook de andere departementen zullen nog wel een stuivertje kunnen laten vallen ten behoeve der landsverdediging.

Een ding heeft mij bij de bestudeering der oorlogsbegrooting getroffen: de posten zijn samengesteld, zooals een behanger zijne rekening opmaakt, door stijfsel, linnen, arbeidsuren zoo dooreen te mengen, dat men vergelijkingen krijgt met zooveel onbekenden, dat de prijs van elk onderdeel afzonderlijk niet is na te gaan.

Ik zou aan meer ingewijden willen overlaten, mijn arbeid voort te zetten.

Ik kan niet nagaan, of het noodig is om f 1.000.000 te bestemmen voor de bezoldiging van genie-officieren, opzichters van fortificaties, tijdelijke ingenieurs enz. of f 850.000 uit te trekken voor jaarwedden en loonen van personeel, dat belast

is met het bewaren van artillerie-materieel, of dat het noodig is gemiddeld op elke 4 arbeiders in de magazijnen, bakkerijen en slachterijen één administrateur te hebben.

Ik wil u nog een anecdote mededeelen, die ik onlangs hoorde. Twee ambtenaren van een departement zitten samen genoeglijk in de vensterbank te praten. Een kijkt op zijn horloge en zegt verschrikt: „Laten we toch gaan, we zitten al 5 minuten van onzen kostbaren vrijen tijd te verbabbelen”.

Zou de 5 of 6 ton aan toelagen en onkosten, om de infanterie in kampen te oefenen, ten slotte nuttig zijn besteed, als men de cavalerie moet afdanken?

Ik doe een beroep op U allen, M.M. H.H., om in onderlinge waardeering het behoud en de samenwerking der wapens mogelijk te maken en elkaar te begrijpen.

Hun, die mijne voordracht willen steunen, zal ik dankbaar zijn, doch daar mijne organisatie niet zonder meer zal worden aanvaard, doch meer dient om aan te toonen, dat men ook kan bezuinigen zonder de cavalerie af te schaffen, verzoek ik u niet te veel af te dalen in verschil van inzicht omtrent detailzaken. Moge onze stem praktische resultaten hebben om niet ruw weg af te schaffen, wat niet meer te herstellen is; laten we allen offeren om zooveel mogelijk aan ieder te geven, wat het zijne is.

Ik wil nog doen uitkomen, als mijne innige overtuiging, dat een goed veldleger de beste waarborg is voor onze onafhankelijkheid, maar ik zie tevens het onvruchtbare er van in, om in theoretische beschouwingen de oorlogswaarde van huzaren te stellen, laat ik zeggen, tegenover gasgranaten van onze artillerie in 2e linie.

Een horloge kan duur of goedkoop zijn, maar bruikbaar — doch het is stuk, als men er welk raadje ook uithaalt.

Mijne voordracht Mijnheer de Voorzitter berustte op de volgende stellingen:

- 1°. Aan de hand van de ervaringen uit den jongsten oorlog en gezien de organisatie der legers van de ons omringende mogendheden, zal vermindering van de toch reeds zoo

zwakke Nederlandsche Cavalerie, ingeval van oorlog, rampspoedige gevolgen hebben.

- 2°. Legers van kleine mogendheden hebben naar verhouding meer snel verplaatsbare troepen noodig, dan de legers van grootere rijken.
- 3°. Wielrijders zijn bij de verkenning, doch vooral in het bewegingsgevecht, een steun der cavalerie; de cavalerie vervangen kunnen zij niet.
- 4°. Moet om sociaal-economische redenen op de oorlogsbegroting worden bezuinigd, dan moet deze bezuiniging aan den minimum eisch van de sterkteverhouding der wapens blijven voldoen.

Dat op de staatshuishouding moet worden bezuinigd, zal elk rechtgeaard vaderlander erkennen. Een particulier, die leeft als de staat, wordt eenvoudig wegens verkwisting onder curateele gesteld.

De bezuinigingseisch, Mijne Heeren, doet zich meer en meer gelden, naarmate de staatsbemoeiing zich uitbreidt.

Men kan echter van het Departement van Oorlog, dat relatief niet veel duurder is, dan voor den oorlog, niet vergen, dat alle maatregelen, die ter veraangenaming dienen van het leven, ruw weg worden afgeschaft, als bij andere departementen nog tonnen gouds kunnen worden bespaard.

En toch moeten ook wij helpen ingrijpen, dat is onze plicht.

Ik ben wel eenigszins op politiek gebied afgedwaald, doch ik moest zulks wel doen om mijne laatste stelling te verduidelijken.

Ten slotte beheerscht de politiek het leger en wij hebben ons te schikken, naar hetgeen de meerderheid onzer volksvertegenwoordiging wil. Zoolang men echter een behoorlijk leger in stand wil houden, kan het niet juist zijn, dat bezuiniging „à tout prix” zich in 't bijzonder zou richten op een wapen, zelfs wanneer dit een gevolg is van een partijprogramma, dat door den drang der omstandigheden wellicht te snel na den oorlog is opgesteld.

De beslissing is nog niet gevallen, en daarom M. M. H. H. kan men nog erkennen, dat anderen, die buiten de politiek staan, meer onbevangen kunnen blijven tegenover de politieke situatie.

Binnen de muren van het Ministerie van Oorlog ziet men hoogst zelden een cavalerist, wij vormen een meer zwijgend intellect en daarom ben ik er het bestuur hoogst dankbaar voor, dat ik hier hedenavond heb kunnen spreken. Niet als officier van de cavalerie, ook niet als officier van den generalen staf, waartoe ik de eer had te behooren, doch als vaderlander zou ik den Minister van Oorlog willen toeroepen:

Houd de cavalerie in eere, het is een vlot en vastberaden korps; hij, die het Nederlandsche veldleger eens tegen den vijand zal hebben aan te voeren, zal er U dankbaar voor zijn, uit naam van het vaderland.

Ik heb gezegd.

De VOORZITTER: Ik geef nu het woord aan den heer LAMBOOY.

De Heer LAMBOOY: Bij het hooren van de belangwekkende gloedvolle en vooral wat het eerste gedeelte betreft in een onberispelijk militair-wetenschappelijk kleed gehulde voordracht van den geachten inleider, waarvoor ik hem gaarne hulde breng, rees bij mij de vraag: waarom heeft men van cavaleristische zijde niet reeds veel eerder in de verschillende vergaderingen, waar opzettelijk het legervraagstuk aan de orde werd gesteld, op de bres gestaan voor het behoud van het gemoderniseerde ruiterswapen. Immers, daarvoor was gelegenheid te over. Toen begin 1919 de Heer VAN DAM VAN ISSELT hier de vervanging van cavalerie door wielrijders bepleitte, toen later de Vereeniging „Ons Leger” over drie legerstelsels liet debatteeren, waarvan men tevoren wist, dat minstens twee sprekers (VAN DEN BELT en VAN DAM VAN ISSELT) in gelijken zin zouden raden, toen later door onze Vereeniging gelegenheid werd geboden om de plannen ALTING VON GEUSAU en vooral de plannen POP, welke laatste het geheele leger dreigden te ontwrichten, te bespreken,

heeft geen enkel huzarenofficier aan de debatten deelgenomen. Jammer genoeg, want daardoor was te bereiken, dat de tegenwoordige M. v. O. het gewicht van die argumenten in de weegschaal had kunnen leggen, vóórdat hij zijn plannen in officieele stukken vastlegde. Het is te meer te betreuren, dat men die geboden gelegenheid niet heeft benut, omdat uit de Regeeringsvoorstellen, die eerlang behandeld zullen worden, duidelijk blijkt, dat de M. v. O. niet terugschrikt om met groote rondborstigheid datgene aan de Volksvertegenwoordiging voor te leggen, wat naar zijn overtuiging noodzakelijk is. Toen ik eenige jaren geleden geroepen werd om openlijk mijn meening te zeggen, hoe in het legergestel bezuinigd kon worden, om aan de groote dringende behoefte aan artillerie, mitrailleurs, luchtstrijdkrachten enz. te voldoen, kwam ik tot de overtuiging dat dit *kon* en daarom *moest* gevonden worden door zeer groote besparing op de vredesorganisatie van de inf^{ie}., mijn eigen wapen, en op de cav^{ie}.

Ik betreur in hooge mate ook hier een betoog te moeten houden dat tot geheel andere conclusies leidt als dat van den inleider, vooral waar zooveel kameraden van het wapen der cavalerie, voor wier arbeid ik groote achting heb, uit het heele land hier zijn samengestroomd, die uiteraard zeker liever luisteren naar sprekers die met den inleider instemmen. Zij zullen echter hoop ik de overtuiging meenemen, evenals mijn eigen wapenmakers hebben gedaan, dat het uitsluitend de belangen van het geheele leger zijn, zooals ik die althans inzie, die mij het woord doen voeren. Verzwakking der cavalerie is m. i. mogelijk en mijn vrees is zeer groot, dat de verwezenlijking van de denkbeelden van den heer FABIUS of in het algemeen het behoud onzer cavalerie op de tegenwoordige sterkte oorzaak zouden worden, dat de doorvoering van de voor het geheele leger zoo gewichtige reorganisatieplannen VAN DIJK op losse schroeven zouden worden gezet. Men vergeet van militaire zijde zoo licht de geschiedenis van het leger-vraagstuk. Minister POP viel *niet* omdat hij in art. 27 naar het oordeel der Kamer *te weinig* had gevraagd. Hij werd bij zijne onvoldoende voorstellen gesteund door den geheelen

Vrijheidsbond en door de Katholieken en viel als gevolg van het vreemde feit, dat de S. A. D. P., die geen man en geen cent wilde, samen met hèn de Regeering afviel, die de voorstellen onvoldoende achtten. Dat de M. v. O. onder deze omstandigheden toch met plannen is gekomen, zooals wij die kennen, verdient groote hulde en dank van de zijde van het leger. Deze nuchtere werkelijkheid moeten wij voor oogen houden.

De aandacht moet wèl gevestigd blijven op de zeer bijzondere positie waarin het ruiterswapen verkeert, en wel deze, dat het voor de vervulling van de thans daaraan toegedachte taak *veel* te zwak is, en dat de aan het behoud verbonden vredeskosten, zoowel relatief als absoluut bijzonder groot zijn, doordat vrijwel al het oorlogspaardenmateriaal in vreedestijd aanwezig moet zijn. Het gevolg hiervan is noodwendig: veel te geringe oorlogsterkte. Ware het mogelijk, evenals b.v. bij de artillerie en infanterie het aantal vredeseenheden in oorlogstijd te doen uitdijen tot het 4- of 8-voudige, dan zou men eerder geneigd zijn over de groote vredeskosten heen te stappen. Doch onze ± 3000 cavaleriepaarden der 19 vredeseskadrons zullen in oorlogstijd slechts 16 eskadrons met nagenoeg even weinig paarden opleveren. Daar komt nog de zwaarwegende factor bij, dat, blijkens de ervaring, ook in den jongsten oorlog opgedaan, in de eerste oorlogsweken bij groote inspanning de verliezen aan paarden bij de cavalerie enorm zijn en dat nagenoeg zeker na één ernstig gevecht tegen de groote overmacht, die zij allicht zou hebben te bestrijden, hare gelederen zóó zijn gedund en niet kunnen worden aangevuld, dat dan onze cavalerie practisch voor goed verbruikt is. De zeer veelzijdige taak haar toegedacht, is dan niet meer te vervullen, terwijl dan wellicht nog vele maanden de behoefte aan mobiele troepen zeer groot blijft. De uitspraak, dat zij dan haar plicht heeft *gedaan* en rente opgebracht, is een schrale troost voor den veldleger-commandant, die dan nog maanden lang verder moet opereeren.

Onderhoudt men daarentegen een oefeneenheid wielrijders dan kan deze, bij zeer veel geringere kosten in vreedestijd,

evenals bij de infie, bij mobilisatie een vredesbataljon van 4 compagnieën vormen en bovendien een reservebataljon, dus 8 eenheden. Aanvulling van rijwielen en onderdeelen is in ons land met zijn ruim 1 miljoen rijwielen, ook al zijn de merken verschillend, geen bezwaar. De vordering van rijwielen ware evenals de paardenvordering voor te bereiden.

Uit *militaire en economische* overweging moet men dus alleen voor die diensten cavie bestemmen, waarvoor dat *gebiedend noodig is*, en haar werkingssfeer zooveel doenlijk beperken. Met de oplossing van den inleider kan ik mij niet vereenigen, ook op die van de Regeering moet ik een amendement indienen *omdat beide te weinig rekening houden met de groote behoefte aan mobiele troepen die ons klein leger heeft.*

Daarom heb ik in begin 1920 aanbevolen: 4 eskadrons cavalerie, die (ook met het oog op onlusten, zoo lang deze nog niet in een ernstig stadium verkeerden) in vredetijd steeds op volle sterkte kunnen uitrukken en bestaan uit vrijwilligers, aangevuld met dienstplichtigen met tweejarigen dienst, alsmede het eskadron ordonnansen. De 4 eerstbedoelde eskadrons zijn bestemd voor divisie-cavalerie (tactische verkenning en beveiliging) in nauw verband met de infanterie en worden gesteund door een wielrijderbataljon per divisie. Deze cavalerie wordt hierbij alleen in die terreinen en gevallen gebruikt, waar wielrijders bepaald minder geschikt zijn. In de taak der legercavalerie wordt voorzien door 4 regimenten huzaren tot evenveel regimenten wielrijders van 3 oefeneenheden om te vormen. Zij worden de kern voor 4 oorlogsregimenten en 4 reserve-regimenten van 3 bataljons, die behoorlijk worden uitgerust met daarvoor doelmatige artillerie, mitrailleurs, enz. en c.q. versterkt door infanterie op auto's. Aan de aanvaarding van deze oplossing zijn geen groote kosten verbonden. De lichterij hoeft niet te worden versterkt; alleen zou de infanterie van het veldleger een lichterij meer tellen.

Door deze organisatie is de vervulling der zeer omvangrijke taak van opheldering en strategische beveiliging veel beter, en vooral meer blijvend verzekerd, omdat, ik herhaal het,

onze behoeften aan zeer veel mobiele troepen zeer groot blijken, niet alleen in de eerste oorlogsweken maar gedurende den heelen oorlog. Ik heb nog nimmer bij oefeningen op de kaart of bij manoeuvres een strategisch optreden van ons veldleger of belangrijk deel daarvan uitgewerkt gezien, waarbij de cavalerie ook bij de beste leiding, aan de vele eischen *kon* beantwoorden. Zij was daartoe zeer beduidend te zwak. Om die groote behoefte aan mobiele troepen te doen uitkomen, wil ik op eenige voorbeelden wijzen.

a. Bij een veronderstelden *doormarsch door Zuid-Limburg*, zooals die in 1914 zou hebben plaats kunnen vinden, hadden wij bij een opstelling van het veldleger in Brabant noodig: zeer sterke mobiele troepen naar het Z. vooruit ter opheldering c.q. vertraging van den vijand; opheldering en sterke flankdekking door mobiele troepen aan het Maasvak Venlo—Mook; krachtige opheldering en c.q. vertraging in het land van Maas en Waal en ten O. van den Yssel, om te waken tegen verrassingen van die zijden;

b. bij een *verdediging van den Yssel*: zeer sterke mobiele troepen voorwaarts naar de O. grens en als mobiele reserve; bovendien opheldering in het land van Maas en Waal en wellicht in O. Brabant;

c. bij de *kustverdediging*: zeer sterke mobiele reserves, om, ook als de spoorwegen vernield zijn, het bedreigde front snel sterk te bezetten;

d. bij den *polderoorlog*, waar ons operatiegebied toch al zoo bedenkelijk klein is, zeer sterke mobiele, in den polder bruikbare troepen voor opheldering, beveiliging, vertraging en zeer snel verplaatsbare reserves. (Thans hebben wij voor die gewichtige diensten nagenoeg geen troepen die daarvoor bruikbaar zijn. Over dit groote bezwaar wordt veel te licht heengegleden.);

e. bij gevaar uit *zuidelijke richting* is ons veldleger, in Brabant opgesteld zijnde, waarschijnlijk op zeer korten afstand van den vijand met rivieren in den rug en onbekend met de richting waaruit de hoofdstoot zal komen. Daarom moeten zeer snel sterke mobiele organen vooruit in zeer breed front naar geschikte terrein-afscheidings om het operatie-

tooneel te verruimen en om van daar uit inzicht te krijgen in de vijandelijke krachtsgroepeering en den opmarsch te vertragen.

De inleider wijst ook zijnerzijds op de groote behoefte aan mobiele troepen, maar hoe moeten wij met onze 2000 ruiters bij de cavaleriebrigade hieraan voldoen? Dit is m. i. onmogelijk. Een andere weg moet worden ingeslagen.

Voor deze strategische opdrachten komt het er niet op aan, het terrein minutieus te doorzoeken, maar wel om over een groote breedte snel krachtige detachementen op de verschillende waarschijnlijke opmarschwegen, als regel de kunstwegen, vooruit te werpen, om den vijand naar gelang van omstandigheden en doel, door aangrijpen of verdedigen, tot krachtsontplooiing te dwingen, en aldus den vliegdiens in staat te stellen zijn ophelderingsstaak naar behooren te verrichten; voorts moeten zij door het maken van gevangenen enz. een beeld verschaffen van zijn groepeering. De kondschaftsdienst moet hierbij, evenals bij elk stelsel, zorgvuldig geregeld zijn en de eerste aanwijzingen geven voor de richting, waarin de ophelderingsorganen moeten worden ingezet. Indien later ook al de wielrijders bij beweging door het terrein of op landwegen, iets minder snel zijn dan cavalerie, dan staat daar tegenover, dat dit bezwaar reeds te voren is geneutraliseerd, doordat die wielrijders bij hun opmarsch buiten het bereik van den vijand langs de kunstwegen zooveel sneller zijn geweest. Door wielrijders aan de cavalerie toe te voegen met de bedoeling alleen de cavalerie in eerste linie te gebruiken, wordt van de veel grootere snelheid van wielrijders onvoldoende partij getrokken. Ook mag niet worden uit het oog verloren dat iedere infanterie- of cavaleriepost van eenig gewicht, in de toekomst in het bezit zal zijn van een of meer lichte mitrailleurs en dat deze spiedende, gedekt opgestelde posten zeer veel grooter vuuruitwerking hebben dan vroeger, een groot nadeel voor ruiterspatrouilles. Wielrijders zullen van hun kant als zij op rijwielpaden moeten verkennen, weer meer dan cavalerie moeten afzitten om waar te nemen, zij hebben echter ook weer het voordeel van geruischlooze

verplaatsing en geringer kwetsbaarheid. Bij een vuuroverval kunnen zij zich in elk terrein door plat neerliggen dekken; dat in open terrein de cavalerie dit niet kan is weer een nadeel voor deze, vooral in terrein dat snel verplaatsen belet.

Onwillekeurig en geheel te goeder trouw halen wij allen uit schrijvers met oorlogservaring bij voorkeur datgene aan, wat wij meenen dat het meest dienende is in het op eigen nadenken gebaseerde doch niet door krijgsvaardigheid gewaarmerkte betoog. Zoo heeft men meermalen ook tegen mij het belangrijke werkje „*Cavalerie*” van CARRÈRE in het vuur gebracht, ter verdediging van het ruiterswapen.

Ik zou van dien schrijver ook eenige aanhalingen willen doen.

Over den ophelderingdienst zegt die hoofdofficier der cavalerie:

Door het geringe resultaat van haar aanvankelijke opdrachten betreffend den ophelderingdienst, leidde de cavalerie een plantenleven . . .” „De cavalerie is er niet in geslaagd het opperbevel l'orientation stratégique du debut te geven. De tocht naar België (die toch m.i. absoluut noodig was om het opperbevel tijdig in te lichten) noemt hij een noodelooze uitputtende raid. Indien het aan cavalerie vroeger niet gelukte weerstand te overwinnen, kon zij zijwaarts het weerstandspunt omtrekken, maar ook dat is bij de uitgebreide moderne fronten niet meer mogelijk. Zijn eind-conclusie is, dat cavalerie alleen geschikt is voor tactische doeleinden en dat de strategische taak daarentegen, de opheldering, die tot heden aan haar was toevertrouwd, aan luchtstrijdkrachten moet worden overgegeven. Voor deze taak heeft de cavalerie volgens CARRÈRE geheel verzaakt. De taak van de luchtstrijdkrachten is ontstaan uit hetgeen de cavalerie niet meer tot stand kan brengen en het vliegtuig zoo gemakkelijk kan doen. Over het bezwaar, dat het vliegtuig bij duisternis niet kan zien, zegt hij, dat niemand de pretentie zal hebben, aan cavalerie nachtziend vermogen toe te kennen, dat haar in staat zou stellen 's nachts de ruimte af te zoeken. Hij bepleit dan afschaffing van cavaleriekorpsen en zelfstandige cavalerie-

divisiën. Hij wil uitsluitend tactische cavalerie op hoogstens een dagmarsch voor de infanterie en wel 1 divisie van 16 eskadrons per leger en 1 eskadron per divisie. Die 16 eskadrons zou ik voor onze verhoudingen en voor onze vele nooden door de beduidend grootere vuurkracht van veel sterkere wielrijdersafdeelingen in regimentsverbanden willen vervangen, vooral ook omdat strategische opheldering zeker in ons land niet kan worden gemist en het vliegtuig gesteund moet worden door den vijand tot ontwikkeling te dwingen.

De doeltreffendheid voor het zelfstandig gebruik in eerste linie van wielrijders wordt door vele cavaleristen betwist. Ons velddienst-voorschrift denkt er anders over; het laat zelfs aan met veiligheidsmaatregelen marcheerende cavalerie een wielrijder patrouille voorafgaan en verklaart dat door hare snelheid en onhoorbare verplaatsing wielrijdersafdeelingen zich mede voor verkenningsdiensten eigenen, al acht het cavalerie daarvoor het best. In Woch. 1919, blz. 1074 zegt Luit. Kol. von Stosch krachtens zijn oorlogservaring: Duitschland is den oorlog ingegaan met 18 wielrijdercompagnieën bij de jagerbataljons, die bij mobilisatie werden verdubbeld, terwijl ook ersatz compagnieën gevormd werden. De aan de cavalerie div. toegevoegde wielrijdercompagnieën voldeden zeer goed bij den snellen doormarsch door België en Frankrijk door haar groote beweeglijkheid. Zij konden op het zeer goede wegennet haar volle snelheid benutten, *zelfstandige opdrachten vervullen*, gewichtige lijnen vasthouden, enz. Wegens de goede prestaties werden wielrijderbataljons gevormd van 5 tot 7 compagnieën en 1 compagnie mitrailleurs op lastauto's, die, *buiten de cavalerieverbanden staande*, aan legers, legerkorpsen of enkele divisiën werden toegevoegd. Zes van die bataljons, en hiervoor vraag ik uw bijzondere aandacht, vormden later 1 of 2 wielrijderbrigades, die zich bij verschillende gelegenheden, in het laatst in den herfst van 1918, bijzonder hebben onderscheiden. Zulke met lichte mitrailleurs uitgeruste wielrijdercompagnieën zouden, in groot aantal gebezigd, volgens schrijver, in de *vervolgingsgevechten* in Rumenië en Italië van groot nut zijn geweest.

Ik heb deze gegevens wat uitvoerig vermeld als tegenhanger van de meening van vele cavaleristen, zoowel hier als in

het buitenland, die m.i. een *te* ongunstig licht werpen op de veelzijdige bruikbaarheid van wielrijders in voorste linie, vergeleken bij die van het eigen wapen.

Naar mijne meening zou het Belgische leger en ten behoeve van den ophelderingdienst en van de vertraging van 's vijands opmarsch, en bij de vleugelbescherming van het leger bij de Gette op 18 Augustus, en bij de uitvallen uit Antwerpen, en vooral bij den terugtocht uit die vesting, waarbij de strategische beveiliging alles te wenschen overliet, veel meer profijt hebben getrokken van b.v. 8-maal zoo sterke wielrijdersformaties in niet *te* groote verbanden. De Belgische wielrijders, „les diables noirs” genoemd, hebben zich door groote bruikbaarheid onderscheiden. Zij streeden roemvol bij Haelen zoowel als bij den eersten uitval uit Antwerpen, toen de cavalerie op weerstand stuitte en deze door artillerie en 3 compagnieën wielrijders werd overwonnen. Toen men van uit Antwerpen tegen de verbindingen des vijands wilde werken, droeg men die taak op, aan 7 detachementen wielrijders van 100 man.

Ook moet het toch wel de aandacht hebben getrokken, dat, niettegenstaande 3 Duitsche cavalerie-divisiën aan de overvalling van Luik hebben deelgenomen, zij daar niet veel nut hebben gesticht. De bevolen afsluiting W. van Luik gelukte niet. De aftocht van de Belgische veldtroepen uit Luik in den voormiddag van 6 Aug. geschiedde bij klaarlichten dag. Duitsche troepen drongen reeds den 7den 's morgens vroeg in de stad. Toch stond de hoofdmacht der cavalerie nog in den avond van den 7den bij stroomenden regen op den O. oever der Maas, front naar Luik, om daar een aanval af te wachten, van een gemelde, doch niet aanwezig Fr. en Belg. cav. divisie. Niettegenstaande twee cavalerie-divisies reeds den 4den de Maas bij Visé bereikten en den 5en reeds 4 eskadrons en 1 infanterie-brigade overgingen, is de hoofdmacht der cavalerie eerst in den avond van den 8 Aug. geheel over. Nijpend havergebrek trad hier reeds in en was ook later bij herhaling een groote rem; een groot nadeel dus van leger-cavalerie tegenover wielrijders. Men betoogt dat dé bewegingsvrijheid der cavalerie

zoo gunstig afsteekt bij die van wielrijders. In bepaalde terreinen is dit juist, in andere niet, b.v. polderland, Betuwe en terreinen met veel perceel-afscheidings. Het werk van den generaal der cavalerie von POSECK wijst bij herhaling op groote bezwaren, die ook het ruiterwapen ondervond, hetzij door de vele ondoorwaadbare wateren, moerassige oevers van beken, spoedig grundlos wordende landwegen (die zoo dikwijls tegen wielrijders worden uitgespeeld), zeer vele afsluitingen, hekken, holle wegen of wegen met andere beletselen, die het verlaten van den weg hemoelijkken.

Van de streek van Charleroi, waar juist veel van haar gevergd zou moeten worden, zegt hij: „Ein dichtes Gewirr von Häusern, Eisenbahndämmen, und Einschnitten erschwert die Uebersicht und daher ganz besonders die Tatkraft der Kavallerie.”

Ook wordt op tal van gevallen gewezen, dat zelfs barricades in Belgische dorpen, straatvernielingen, enz. zeer groot oponthoud bezorgden. Men moet dus de beweeglijkheid der grootere ruiterafdeelingen, vooral als die modern zijn uitgerust, niet overdreven voorstellen, vooral niet in streken met veel afsluitingen of perceelscheidingen. Dit wordt in de toekomst niet beter. De opheldering is zelfs tegen het zwakke passieve Belg. leger zeer gebrekkig, zóó zelfs, dat men er op 10 Aug. niet in slaagt, bij Orsmael-Gussenhoven met de 2de C. D. en bij Jauche met de 4de C. D. de voorposten terug te drijven om tot verkenning der hoofdmacht over te gaan, dat men van 5—18 Aug. niet ontdekt, dat tusschen den 1. vleugel der Belg. hoofdmacht en hare zwakke C. D. bij Haelen, een gat van 20 K.M. nagenoeg onbezet is, dat men vooral dank zij het oponthoud door de Belgische wielrijders, artillerie en later aangesnelde infanterie (16 compagnieën), den 12en bij Haelen en bloedig échec lijdt met 2 geheele cav. divisies, die ook al weer als gevolg van slechte opheldering, te veel geconcentreerd worden ingezet, en dat men daarna maar tot aankomst van de eigen infanterie vrijwel passief blijft. Niets wordt in die periode gedaan om de eventueele nadering van de Franschen te vertragen, enz. Ook bij Haelen ondervond de Duitsche cavalerie gedurende het gevecht groote bezwaren en onaangename verrassingen

door prikkeldraad, e.a. afsluitingen. Het resultaat van de ± veertiendaagsche verkenning van 3 cavalerie divisies was, dat het bevel van v. KLUCK voor 18 Augustus omtrent den vijand niet anders weet te vermelden, dan dat het B. leger in de lijn Diest-Thienen en voorts bij Wavre staat en het vage en toen onjuiste bericht, dat vermoedelijk van het opperbevel was gekomen, dat 2 Fransche legerkorpsen verbinding schijnen te zoeken met den rechtervleugel der Belgen. Het feit dat de Belgische hoofdmacht slechts een front van 12 K.M. had, van N. Thienen tot Jodoigne, was niet ontdekt, evenmin het gat Thienen-Haelen. Terwijl het doel van de Duitschers is, het Belgische leger af te snijden van Antwerpen en totaal 3 Duitsche cav.-divs op de vleugels staan van dat leger, ontkomt het zonder door de cavalerie te zijn lastig gevallen. Bij den grooten terugtocht der Franschen en Engelschen is het gros van de drie cavalerie-divisies van v. D. MARWITZ, na eerst te zijn ingezet tegen een ledige ruimte in het W., van 25 Aug. tot 3 Sept. steeds in of achter de lijn der infanterie gelegerd. Daarbij waren de paarden zóó vermoeid, dat zij in deze critieke periode niet meer voor groote prestaties van mobielen aard geschikt waren. Een zelfde verschijnsel vertoonde zich bij het Fransche cavaleriekorps SORDET. Op 3 Sept., dus tijdens de vervolging moest v. D. MARWITZ „wegen gänzlichen Versagens des Hufbeschlags auf den harten Straszen" (die men dus blijkbaar bij voorkeur gebruikte) rusten.

In den slag aan de Marne hebben en de cavalerie van v. D. MARWITZ en die van RICHTHOFEN zeer verdienstelijk werk gedaan bij den terugtocht. Maar toch wordt door v. MÜLLER LOEBNITZ geconstateerd, dat het bezetten van de zeer groote opening tusschen het eerste en het tweede leger door die zwakke macht slechts kon geschieden, doordat de Engelschen hier zoo aarzelend optraden. M.i. had de verdediging veel krachtiger kunnen zijn, indien men daar, ter vervanging van die zwakke cavalerie, sterke wielrijdersorganisaties had gehad. De 4e Cavalerie Divisie die N. v. d. Marne ophelderde tegen Parijs, een hoogst gewichtige taak, kon niet door de infanterie-posten heen dringen, en lichte

niet tijdig in omtrent het groote gebeuren achter dit scherm. Zoo zou ook de beroemde, kranige actie, deels dwars door het terrein van de 5de Cavalerie Divisie veel krachtiger tegen de vijandelijke verbindingen hebben gewerkt, indien zij veel grootere gevechtskracht had gehad. Opmerking verdient, dat hierbij 350 wielrijders in eerste linie optraden, met succes de divisie vergezellende, en zeer weinig verliezen hadden. Ook de gewelddadige verkenning tegen Dinant, waarbij VON RICHTHOFEN in hoofdzaak wielrijders en artillerie inzette en zijn cavalerie spaarde, zou veel meer resultaten hebben gehad, indien deze troepen zeer veel sterker waren geweest.

Aan Fransche zijde luiden de berichten omtrent den toestand der paarden vóór en in den Marneslag zeer ongunstig. Het gros van 1 C. K. was bij het begin van den slag teruggehaald tot Versailles wegens den uitputtingstoestand der paarden. De 4e en 8e Cavalerie Divisie waren totaal op, de paarden volgens COURRIÈRE zoo mager en slap, dat „le squelette animal se detache en entier... Les chevaux morts sur les routes ne comptent plus... La fatigue des chevaux fait que la cavalerie ne va guère plus vite marcher que les fantassins”. Een cavalerie generaal, die 9 Sept. de order tot vervolgen kreeg, antwoordde: „Waarmee zal ik vervolgen, er zijn geen paarden meer!” Later moest de 10e Cavalerie Divisie, bij de Aisne worden teruggevoerd onder artillerievuur: „l'allure est lente, les chevaux s'enfoncent dans la terre... Nous atteignimes, je crois, l'extrême vitesse de 2 K.M. à l'heure” zegt een aan dien terugtocht deelnemende cavalerie-officier.

Men heeft ook betoogd, dat wielrijders de cavalerie niet kunnen vervangen na een gelukten aanval in den loopgravenoorlog. Hieromtrent zegt de cavalierist CARRÈRE, dat dan het terrein zóó grondig is vernield, dat daarin het marcheeren der cavalerie onmogelijk, zoo niet uiterst langzaam zou zijn. J'estime, qu'on ne saurait espérer lui voir atteindre une vitesse supérieure à celle de l'infanterie”.¹⁾

---

1) De foto's, die de inleider later liet zien omtrent bewegingen van cav. door een trechterveld, vertoonden dan ook meestal troepen *in stap*, prachtige doelen voor eerstbeginnende mitrailleursschutters.

Speciaal wijst hij er op, dat vooral dan de paardenverpleging uiterst moeilijk wordt. Het wapen voor de vervolging is volgens hem het vliegtuig. „C'est l'avion, qui ira désormais à la recherche du renseignement stratégique, c'est lui qui patrouille dans la bataille; c'est lui qui fait le réglage des tirs d'artillerie; c'est lui qui par ses explosifs provoque des paniques dans les troupes qui se meuvent; c'est l'avion qui accompagne l'infanterie à l'attaque". Typisch contrasteert hiermede de verzuchting in het September-nummer van het Cav. Tijdschrift die den vliegdienst niet als den grooten vriend van het eigen leger, maar als den grootsten vijand van het ruiterswapen betitelt. In hetzelfde nummer wordt echter elders beweerd, dat ze eendrachtig moeten samenwerken. Generaal X. Y. in „Réflexions sur l'art de la guerre" zegt: „In de toekomst zullen eenige vechtwagens van groote snelheid beter „la découverte" verzekeren dan een cavalerie-divisie, ook al is die nog zoo goed getraind".

Thans nog een zeer belangrijke verklaring, waaruit ten duidelijkste blijkt, dat cavalerie in *voor ons bereikbare gevechtssterkte* weinig invloed heeft in en na den slag. Zij is ontleend aan een artikel der Revue de Cav. Daarin wordt betoogd, dat, om invloed in den slag uit te oefenen, zelfs een cavalerie-divisie te zwak is, en men daarvoor een korps van 3 divisieën (dus 6 à 9 maal zoo sterk als onze brigade) noodig heeft en dat men er dan nog op moet rekenen, dat cavalerie die voor den ophelderingsdienst gebruikt is, niet meer in den slag kan worden benut.

Een cavalerie-divisie te voet heeft toch slechts een gevechtswaarde van een regiment infanterie. Ook de handelingen tegen de verbindingen acht hij alleen loonend, indien zij door groote cavalerie massa's, gesteund door andere wapens, worden uitgevoerd. Bij zulke verklaring zijn wij m. i. gedwongen de oplossing te zoeken in een richting als door mij aangegeven. Ik verzoek U wèl te willen opmerken, dat waar ik hiervoor vreemde schrijvers aanhaalde, dit uitsluitend cavalerie-officieren zijn; van X. Y. en LOEBNITZ weet ik dit niet. De Belg. Chef van den Generalen Staf, verklaarde een jaar geleden: Wij zullen zeer veel duur materieel (vliegdienst en tanks)

noodig hebben. Het gebruik van al die middelen zal het verdwijnen van andere ten gevolge hebben. Ik stel er prijs op, vervolgt hij, hier oprecht als mijn meening te doen kennen: De eerste bezuiniging die te maken is, moet het wapen treffen, dat het meest van zijn middelen van actie schijnt verloren te hebben: de cavalerie. Ook in ons land neemt het aantal toe van hen, die vermindering van cavalerie bepleiten, om daarvoor sterke wielrijderformaties in de plaats te stellen. De Generaal SNIJDERS schaarde zich in de bekende „Proeve” aan hunne zijde, eveneens Generaal VON SCHMID. De Minister van Oorlog POP bepleitte het behoud van 12 eskadrons slechts met het oog op binnenlandsche onlusten.

Mijn conclusie is, dat, waar ons leger in het bijzonder aan artillerieuitrusting en vliegdiensn nog zoo buitengewoon veel nooden heeft, waarvan de verwezenlijking een levensvoorwaarde moet worden genoemd, men niet goed doet zich te keeren tegen een mogelijke bezuiniging op de cavalerie, die tevens een verbetering zal zijn n.l. bij vervanging van een groot deel door zeer veel sterkere wielrijderformaties in niet te groote verbanden, b.v. regimenten. Ik heb, zooals ik reeds zeide, de vaste overtuiging, dat men de doorvoering van de verdere legerplannen van den Minister van Oorlog in zeer groot gevaar brengt, indien de cavalerie in haar tegenwoordige sterkte gehandhaafd wordt. Daar de Minister ernstig wil het werkelijk noodige en bereikbare tot stand brengen, moest hij tot vermindering van het niet-absoluut noodige overgaan. Daar de Regeering blijkbaar niet zoo ver in de vermindering wil gaan als ik, en 2 regimenten behoudt, en zij in dit opzicht in het goede gezelschap van Generaal SNIJDERS is, daar zou ik toch met grooten aandrang in overweging willen geven, de beide andere regimenten niet op te heffen, doch tot wielrijderregimenten te hervormen zooals ik aangaf. Dat men oudere lichten huzaren bij mobilisatie als wielrijdereskadrons wil gebruiken is juist gezien, al blijft dit een weinig economische oplossing, omdat alle kosten en tijd besteed aan de opleiding als ruiter niet rendabel worden. Niet juist is het echter gezien, die geïmpro-

viseerde eskadrons bij de lichte brigade in te deelen. Hierbij behooren uitsluitend volwaardige wielrijders.

Moge het den Minister van Oorlog gegeven zijn, met evengenoemd voorbehoud, en afgescheiden van hier niet-dienende bezwaren van niet-principieelen aard, zijn plannen in daden om te zetten, het leger in zijn geheel zal er in hooge mate door zijn gebaat.

De Voorzitter: Mijne Heeren. Er zijn vijf heeren bij mij ingeschreven, die naar aanleiding van het gesprokene nog het woord willen voeren. Ik kan hun ieder met het oog op den tijd niet meer dan vijf à tien minuten geven.

De majoor VERBERNE heeft me gezegd, dat hij daarmede geen genoegen kan nemen, maar ik kan hem toch niet meer tijd toestaan. Blijft hij bij zijn opinie?

De heer VERBERNE legt zich bij de beslissing van den voorzitter neder.

De Voorzitter: Dan is het woord aan den heer VERBERNE.

De heer VERBERNE: Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren! Het debat over het bestaansrecht der cavalerie in deze tijden van af deze plaats wordt dezerzijds betreurd; het is helaas niet in het belang van ons leger, integendeel, en dit had men moeten bedenken; over de cavalerie zullen de oningewijden nu wijs worden. Met gelijk recht hadden andere wapens hier en in de pers kunnen protesteeren tegen hunne besnoeiing. Tot mijn leedwezen moet ik, die in 1915 deze pijnlijke materie alleen in 's lands waarachtig belang inleidde, hedenavond mitsdien in debat komen met den geachten inleider, van wiens betoog ik — behalve van zijn 4 stellingen uit het biljet — eerst heden avond met belangstelling heb kennis genomen.

Van onderscheidene zijden werd mij verzocht hedenavond niet in debat te willen komen; dit had ik niet fair gevonden, noch tegenover den inleider, noch tegenover de belangen van de natie, die de oogen moeten worden geopend.

Vele der argumenten die hedenavond aangehaald zijn en zullen worden, zijn aan velen uwer bekend.

Mijne Heeren. In deze kringen behoeft niet te worden uiteengezet, dat de gelden toegestaan voor Hoofdstuk VIII steeds karig en met tegezin werden gevoteerd; bovendien werden deze weinige toegestane gelden niet steeds zoodanig besteed, dat het meest nuttige rendement hiervan voor 's lands defensie werd getrokken. Men copieerde te veel in het klein de organisaties der offensieve millioenenlegers der groote mogendheden en vergat soms, dat voor ons legertje slechts moet voorzitten een actief-defensieve landsverdediging; wij gaan niet naar Moskou of naar Parijs.

Sedert ik het bestaansrecht der cavalerie bestreed was mijn stelling onveranderd in vak- en dagbladpers: **Wij moeten voor onze Nederlandsche actief-defensieve landsverdediging aanschaffen wat hiervoor noodzakelijk is — en om dit uit onze magere beurs te kunnen doen, moeten wij daartoe afschaffen wat hier niet noodzakelijk is, want de ondervinding leert, dat wij anders nooit het noodzakelijke krijgen.**

Wij allen wenschen internationale ontwapening, maar zoolang dit nog geen feit is geworden, wil de Nederlandsche staatsburger zijn bestaansrecht verdedigen — liefst met preventieve middelen; men geeft hiervoor — zij het noode — zijn zonen en vaders, de belastingbetalers offeren hiervoor in deze financieele nooddijden hunne moeilijk op te brengen millioenen. Maar men wil ook, dat de deskundigen hiervoor geven „*waar voor het geld*”, dat die zonen niet in 't vuur worden gestuurd zonder de noodzakelijke vechtmiddelen tegenover eventueele vijanden, die wèl van het noodzakelijke zijn voorzien; want dit zou misdadig zijn.

De Nederlandsche landsverdediging staat of valt met een mobilisatie à la minute; een minimum sterkte voor ons veldleger van 72 bataljons infanterie, behoorlijk geoutilleerd (zooals ook de R. K. reserve- en beroepsofficieren in hun A. R. K. O. als minimum personeele, financieele en militaire eischen voorstelden) is hiervoor noodzakelijk; elk voorstel

dat minder omvat is onaannemelijk. Ik behoef dit in deze vergadering van deskundigen niet nader uit te leggen.

Evenals België, Bulgarije enz. zullen ook wij aanvankelijk alleen moeten vechten; in den beginne buiten onze liniën in de 1° phase, daarna — gezien onze zwakte — wellicht *in* onze polders in de 2° phase en dit zal dan de niet minst belangrijke phase zijn.

Voor de 1° phase zal ons veldleger strategische verkenning behoeven, die voor het grootste deel zal moeten worden verricht door vliegers; deze noodzakelijke vechtmiddelen zullen dus moeten worden aangeschaft en kosten zeer veel geld.

Doch voor de strategische verkenning 's nachts en over dag zijn vliegers niet voldoende en is ook een lichte brigade noodzakelijk; een organisatie zonder een lichte brigade is onaannemelijk.

In onze vlakke met honderden wegen bezaaide terreinen is een lichte brigade, bestaande uit wielrijders enz., als voorgesteld door den huidige Minister van Oorlog zeer goed.

Zeker, het is niet moeilijk om een legerorganisatie te ontwerpen die aan alle militairistische eischen voldoet, een organisatie, waarbij wij eenige divisies cavalerie en bijbehorende rijdende artillerie alle lange vredesjaren onderhouden, maar wij moeten rekening houden met onze financiën en dit wordt door de voorstanders van het bestaansrecht te weinig bedacht; uit ondervinding geleerd, lanceerde ik mijn stelling, waarin de gelden een voorname plaats innemen, en deze is door alle felle bestrijders nog nimmer met logische argumenten bestreden.

De strategische verkenning voor de Nederlandsche landverdediging kan bovendien wél worden uitgevoerd door 's Ministers lichte brigade, onze huidige cavalerie zou ook hiervoor te zwak zijn tegenover den te verwachten vijand. Voor veel minder geld krijgt de Nederlandsche belastingbetaler thans een lichte brigade, die berekend zal zijn voor haar taak — en dit is met onze huidige cavalerie-brigade nooit het geval geweest. Dit is de kwestie. De lichte wielrijdersbrigade voldoet volkomen aan de eischen, die generaal

BENTEIJN in zijn Nieuwe Courant-artikel stelde in zake bewegingssnelheid, verkenningsvermogen en gevechtskracht.

Doch er is meer. De cavalerie is in de niet minst belangrijke tweede phase van onze landsverdediging, totaal onbruikbaar, want in onze polders kunnen geen rijpaarden, wél rijwielen gebruikt worden; 's Ministers lichte brigade zal juist dan eerst geheel tot haar recht komen als noodzakelijke snel verplaatsbare groote vuurkracht! Dit is een niet te onderschatten groote bate. De verdedigers van het bestaansrecht behoeven zich geen scrupules te maken over de wijze van gebruik en kunnen dit gerust aan den eventueelen commandant en verdere aanvoerders overlaten.

Afschaffen o. m. de alle lange vredesjaren uiterst kostbare hier niet noodzakelijke cavalerie-brigade met rijdende artillerie, die door hunne millioenen kosten onwrikbaar den weg voor onze weermacht versperren om uit het moeras te komen. De cavalerie stond op de begrooting van 1921 uitgetrokken voor rond *negen millioen gulden*, elk eskadronnetje kost ons in deze dure tijden niet minder dan 4 ton! Is dit in deze tijden niet eer verkwisting dan evenredig rendement? Indien wij daar eens alle jaren langzamerhand voor aanschaffen de hier nog steeds ontbrekende artillerie en vliegers en vooral de voor onze terreinen noodzakelijke 20.000 lichte drievoet-mitrailleur-tjes (minstens 1 per infanteriegroep en niet zoals thans op papier 1 per 2 groepen), om deze vooral, zoals ik reeds gedurende 10 jaren propageerde, in de tweede phase overdag, (en 's nachts op affuitje), een onuitdoofbaar vuur te laten afgeven uit de voorste lijn uit allerlei hoekjes en gaatjes — een gebruik mitsdien, zoals thans in alle buitenlandsche reglementen is voorgeschreven.

Mijnheer de Voorzitter, onze infanteriejongens hebben tot op heden hunne onmisbare lichte mitrailleur-tjes nóg niet en zullen alleen met een geweer in de hand tegen den goed geoutilleerden vijand worden gestuurd; zij moeten zich weerloos laten slachten en toch klagen zij niet. Reeds in 1914 vroeg ik in den *Mil. Spectator* om „meer, veel meer lichte mitrailleur-tjes”. Er was voor deze noodzakelijke vechtmiddelen nooit geld. Alle jaren gingen millioenen guldens

in hier *niet noodzakelijke* paardenmagen en tuigen enz., maar onze Nederlandsche infanterie kon haar hier *wél noodzakelijke* mitrailleurs en artillerie en vliegers niet krijgen. Meer nog in *onze* terreinen dan elders zal gelden, dat de toekomstige oorlog wordt een machine-oorlog; onze dure organisatie is al 20 jaren verouderd. Een reuzentaak voor een minister om dit op te knappen, en deze is de eerste minister, die de *durf* heeft, om de in de *N. Courant* gebruikte terminologie ook in deze vergadering over te nemen.

Mede voor het handhaven der inwendige rust is cavalerie niet noodzakelijk; nog nimmer werd revolutie, de bangmaker voor de belastingbetalers, onderdrukt door cavalerie, wél steeds door infanterie en mitrailleurs. Voor relletjes bezigen burger- en militaire politie op vrachtauto's met mitrailleurs en marechaussee en zooals in 1918 stukrijders, die uitstekend voldeden hier en in Haarlem — ten slotte burgerwachten en het leger. Bovendien ware de helft van 's Ministers 8 divisie-eskadrons meer dan voldoende voor relletjes.

Voor alle lange vredesjaren voor den belastingbetaler zoo kostbare op volle oorlogssterkte gehouden rijdende artillerie was gedurende de mobilisatiejaren niet eens in zijn geheel emploi als zoodanig en deed zij gedeeltelijk dienst als gewone goedkoope veld-artillerie. De gelden voor dit vredesvertoon werden hier aan noodzakelijke vechtmiddelen onthouden. Is dit beleid juist, terwijl de infanterie al tientallen jaren riep om meer artillerie?

Ik herhaal — ons geld ging altijd in een verkeerd potje; hadden wij alle vredesjaren onze toegestane millioenen niet in paarden maar in artillerie en munitie gestopt, wij zouden er niet zoo wanhopig voorstaan als thans, wij hadden gemist het vertoon, dat toch doorzien wordt door het buitenland, en wij waren weerbaar geweest.

Mijnheer de Voorzitter. Het bestaansrecht der Nederlandsche cavalerie is tegen mij steeds verdedigd door uit te spelen voorbeeldjes uit den grooten oorlog. Ik heb nooit

het bestaansrecht van buitenlandsche cavalerie willen bestrijden en zou daarvoor moeten onderzoeken of men elders misschien meer succes zou hebben gehad met korpsen wielrijders in stede van korpsen cavalerie — zoowel in de eerste phase van dien oorlog, als in de tweede phase, toen al die lange vredesjaren millioenen en millioenen gekost hebbende uiterst kostbare brillante cavalerie als gewone en goedkoope infanterie in de loopgraven dienst moest doen. Bovendien zou ik om een juist oordeel te vormen, dan zeker niet alleen mijn ooren te luisteren leggen bij de voorstanders, die persoonlijk belang hebben bij het voortbestaan, maar ook bij de z.g. dénigreur.

Er wordt uitgespeeld, dat een legerorganisatie een harmonisch geheel moet vormen van de verschillende wapens — zeer zeker — maar dan geen gecopieerd harmonisch geheel voor groote offensief legers, voor landsverdediging elders.... maar een harmonisch geheel voor de actief-defensieve landsverdediging van Nederland, voor Nederlandsche omstandigheden, voor Nederlandsche terreinen, uit Nederlandsche karige beurs en vooral deze laatste hier haast voornaamste factor werd ons soldaten hier nimmer gedoceerd. Dit is niet zoo gemakkelijk als copieeren, maar het is noodzakelijk, want anders behouden wij onze huidige onevenwichtige organisatie en blijven weerloos. Moeten wij ons kameelruiters aanschaffen, omdat deze strijdmiddelen in Bagdad noodzakelijk waren?

M.H. Zoowel in dagbladers als in vakpers stond ik alleen en werden mijne voorstellen jarenlang bestreden; dit laatste geschiedde ook in zake mijn mitrailleur-voorstellen, die ten slotte ook door den grooten oorlog bewaarheid werden. Waarom wilde men niet 's lands waarachtig belang?

Het bestrijden bood nimmer steekhoudende argumenten. Luistert: In den *Militairen Spectator*, de majoor GELDERMAN: „onze beurs voor oorlogsuitgaven zal niet mager zijn en eenige O. W'ers zullen gaarne die duizenden mitrailleurs, het prikkeldraad en.... een flinke versterking van onze cavalerie cadeau willen geven.” Die zelfde hoofdofficier: „ik geloof niet in een toekomst voor onze vliegers”. M. H.

Is dit ernst? Majoor DE BRUIJN der infanterie: „de desbetreffende punten uit ons V. V. zouden zonder cavalerie niet kunnen worden uitgevoerd”; deze vakschrijver oordeelt dus de organisatie afhankelijk van het V. V. Majoor VAN DOBBEN der cavalerie, gedachtig dat de cavalerie niet meer vecht met de borsten der paarden, dat door het infanterie- en mitrailleurvuur de schok, en dus het gesloten exerceeren vervallen is, tracht te redden wat te redden is, en adviseert: „afzitten en tirailleen en pionieren en mitrailleen” — aldus infanterist spelen. Maar dit is dan toch dure infanterie en zijn voor onze vlakke terreinen wielrijders beter en goedkooper; iedereen kan wielrijden, overal zijn rijwielen en niemand kan paardrijden bij in dienst komen. Het zoo juist verschenen Fransche cavalerie-reglement volgt dezelfde reddingsplank, en is dan ook een juweel van een modern reglement voor . . . infanterie. Dit spreekt boekdeelen!

Tenslotte, de Militaire-Spectator redactie zelf bestreed in al mijn artikelen mijn „stokpaardjes”, totdat ik het R.K. Defensierapport in het Septemhernummer 1920 behandelde, waarin deze redactie mee ging met de vervanging door wielrijders in haar onderschrift op blz. 450. Echter, in mijn „Antwoord op de replieken” in het Januarinumnummer 1921 heeft de redactie zich weer in haar naschrift bedacht. . . . jubelt Majoor GELDERMAN in het *Cavaleristisch Tijdschrift* en heeft hij haar weer rustig op den hoefslag terug.

De dagbladders was meestal vóór of tegen mij in verband met de politieke kleur; ook hier vergat men, dat de Nederlandsche niet-deskundige belastingbetaler waar voor zijn geld moet hebben, dat het om 's lands hoogste belang — zijn voortbestaan — gaat.

In de vergadering van Krijgswetenschap, III Afl. 1916—17 werd door Majoor BLOKHUIS der cav. het bestaansrecht ook weer m.i. ten onrechte, bewezen uit de buitenlandsche krijgsgeschiedenis. De rijdende artillerie wil hij afschaffen; toch had deze bekwame cavalerie-hoofdofficier ook het bestaansrecht hiervan gemakkelijk op bovenomschreven wijze kunnen verdedigen. Dit was niet consequent. In de debat-

gelegenheid werd een en ander door mij besproken, en daar ook de voordeelen van het gevecht te voet naar voren werden gebracht, voegde ik hieraan toe:

„M. H. Het to be or not to be is in deze materie een kwestie van geld, en vergeten wij nu niet, dat heel onze afgezeten cavalerie een gevechtssterkte biedt van een zwak bataljon ersatz-infanterie, waarmede in onze strategische kaderoefeningen dikwijls heel wat geschermd wordt. Voor dit bataljon zijn alle lange vredesjaren de millioenen noodig voor den aankoop en het onderhoud van duizenden Iersche paarden, voor één generaal-majoor, 4 kolonels, 4 luitenant-kolonels, 6 majoors, 39 ritmeesters, 53 eerste-luitenants, 23 tweede-luitenants (allen met 2 paarden), razend veel kostbaar beroepskader, 4 muziekkorpsen van trompetters, tuigen, kazernes, stallen; en dan nog de last van al die paarden bij 't gevecht. Voor ditzelfde afgezeten bataljon wielrijders heb ik bij de echte infanterie maar noodig 1 heelen majoor en een paar officieren en onderofficieren; voor de overgeschoten gelden koop ik — ook vis à-vis den belastingbetaler — liever hier nog ontbrekende en toch noodzakelijke vechtmiddelen.”

De Voorzitter van „Krijgswetenschap” — Generaal DE WAAL — wenschte dien avond de cavalerie-brigade af te schaffen.

M. H.! Mede de inhoud der 4 stellingen van den inleider van hedenavond kunnen de waarheid van mijn stelling geen afbreuk doen.

1e. Uit den jongsten oorlog wordt als naar gewoonte het bestaansrecht *hier* ten onrechte bewezen en „vermindering van de toch reeds zoo zwakke cavalerie zou *rampspoedige gevolgen* hebben”. Juist omdat onze huidige cavalerie toch reeds zoo zwak is en ongeschikt voor haar taak, mogen wij des belastingbetalers goed geld niet naar kwaad geld brengen; terwijl *rampspoedige gevolgen* eerst zullen ontstaan door het huidige totale gemis aan hier noodzakelijke vechtmiddelen voor onze infanterie en artillerie. Het infanteriegevecht is een mitrailleurgevecht en.... wij hebben ze nóg niet;

2e. „Kleine mogendheden hebben naar verhouding meer

snel verplaatsbare troepen noodig". Juist — maar voor *onze* polders geen totaal onbruikbare kostbare cavalerie, maar 's Ministers hiervoor uiterst geschikte goedkope lichte wielrijdersbrigade voor de 1ste *en* voor de 2e phase;

3e. „Wielrijders zijn een steun der cavalerie". En de Inspecteur der Cavalerie noemt zoo'n samengestelde brigade in de *N. Courant*: „vleesch noch visch"...?

4e. „Moet toch bezuinigd worden, dan blijve de sterkte-verhouding der wapens". Juist — en deze Minister is de eerste die de *durf* heeft de tot op heden stiefmoederlijk bedeelde infanterie langzaam op haar plaats te brengen tegenover de natie, de Minister, die geen paardenvertoon maar inwendige nog ontbrekende en toch noodzakelijke gevechtskracht voor de te voteeren millioenen gaat geven.¹⁾

In het Vrijdagavondblad van de *Nieuwe Courant* noemt de generaal BENTEIJN het inconsequent van den minister dat hij wel de cavaleriebrigade vervangt door wielrijders en toch 8 eskadrons houdt bij de divisies; hij adviseert dan deze ook maar door wielrijders te vervangen... als hij *durft*.

Met dit voorstel wordt dezerzijds geheel ingestemd; ook ik wenschte steeds wielrijders en voor bijzondere opdrachten in uitzonderingsterreinen geen dure cavalerie, maar goedkope patrouilleruiters, op te leiden tevens als stukrijders — het mes snijdt dan van 2 kanten, ook hier in den polderoorlog. Regiments- en eskadronsverband is overbodig. Dit zelfde systeem paste ik 6 jaren bij mijn mitrailleurafdeelingen met succes toe. In het R. K. Defensieprogram wordt een gelijksoortig systeem ook voorgestaan.

De generaal-majoor inspecteur der cavalerie BENTEIJN betoogt wijders: „Maar er is een zuinigheid, die niet in 's lands belang is, waaronder klaarblijkelijk ook door de regeering terecht wordt gerekend het weerloos maken van ons vaderland".

M. H. Ik acht dit de plaats om hiertegen te protesteeren, dit zal de inspecteur niet zoo bedoelen. Integendeel, wij

¹⁾ De heer FABIUS wil met ons brigadetje plus ons veldleger den vijand 14 *dagen* ophouden, maar wij kunnen dit zelfs geen 14 *uren*, want onze infanterie heeft geen één noodzakelijke mitrailleur!

staken en zitten wanhopig in 't moeras, en juist is deze de eerste minister, die de frissche durf heeft om ons hieruit te helpen, om te breken met sleur en de natie te geven waar zij recht op heeft, en zich niet te storen aan persoonlijk invloeden ten koste van onze weerbaarheid.

De generaal BENTEIJN betoogt, dat slechts enkelen en klaarblijkelijk met volslagen succes, de cavaleriebrigade willen vervangen door wielrijders. M. H. Mijn reisgezelschap bestond ten slotte uit onze beste deskundige autoriteiten, die dezelfde voorstellen inzake deze pijnlijke materie gaven; ook zij boden hunne adviezen aan met open vizier en alleen in 's lands waarachtig belang met terzijdestelling van alle persoonlijke overwegingen. En hierop heeft de Nederlandsche staatsburger recht. En allen kwamen tot dezelfde uitkomst: afschaffing der kostbare cavalerie-brigade met bijbehorende rijdende artillerie en vervanging door wielrijders.

De generaal L. M. A. von SCHMID schrijft in zijn brochure van 1920 „Van de Defensie”: „De eisch van een voortdurende paraatheid onzer cavalerie heeft geen grond meer . . . . De cavalerie is een wapen dat, meer dan andere wapens, aan de traditie vasthoudt. Indien men voor hervormingen, die aan de traditiën moeten afbreuk doen, zou wachten op voorstellen uit dat wapen, dan kan het wachten zeer lang duren. Het uitbrengen van dergelijke adviezen behoort tot de taak van den Chef van den Generalen Staf. Het denkbeeld van een cavalerie-brigade zal moeten worden prijsgegeven. Dat denkbeeld vraagt te veel en geeft te weinig (juist, V.). Ook als kern voor den strategischen verkenningsdienst zijn wielrijderskorpsen te verkiezen. Deze hebben grootere plooibaarheid, meer vuurkracht, meer weerstandsvermogen en zijn veel langduriger tegen groote vermoeienis en ontberingen bestand”. Juist — en ik voeg hier nog bij in dezen bezuinigingstijd: zij zijn razend veel goedkooper. ¹⁾

Wij noemen verder de samenstellers van het „R. K. Defensierapport 1920” (o. m. kapitein LAMBOOY); de samenstellers van de brochure „Proeve eener oplossing van het

¹⁾ Bij de eindbespreking ridiculiseerde de inleider: dit was zwak.

Legervraagstuk" van welke laatste zelfs de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, generaal C. J. SNIJDERS, voorzitter is.

M. H. De huidige Minister van Oorlog heeft zelfstandig en met eerlijk verantwoordelijksgevoel tegenover de natie, in zijne voorstellen hetzelfde aangeboden en stelt mitsdien, onder de tegenwoordige internationale en economische omstandigheden, evenzeer minimum persoonlijke, financieele en militaire eischen.⁽¹⁾

Wij juichen dit toe; eindelijk op den juisten weg en dus langzaam uit het moeras.

De VOORZITTER: Het woord is aan den Heer MERENS.

De heer MERENS: M. d. V. Na de voordrachten van de heeren LAMBOOY en VERBERNE kan ik zeer kort zijn.

De cri de coeur van den heer FABIUS ten behoeve van zijn wapen was ons allen sympathiek, doch sympathie moet hier wijken voor nuchtere overwegingen.

Het is niet de vraag of een cavalerie-divisie voor ons leger van groote waarde kan zijn, daarover zijn we het allen eens; de vraag is of we 13 pCt. van de oorlogsbegroting mogen uittrekken voor 1800 huzaren in een tijd waarin alles om bezuiniging roept en het leger op ander gebied nog zoo ontzaglijk veel noodig heeft.

Deze vraag moet m.i. ontkennend worden beantwoord, vooral ook omdat we daardoor een verkenningsbrigade zouden hebben, die veel te zwak is. De inleider zelf heeft dit aangetoond door er op te wijzen dat een klein land als het onze met een lange en open grens in vergelijking tot haar oppervlakte een betrekkelijk veel sterkere verkenningsafdeeling noodig heeft dan een grooter land.

Onze cavalerie-brigade zou dus, om in behoorlijker verhouding te komen tot de legerorganisatie, zeer veel sterker moeten zijn dan thans b.v. 60 eskadrons, waaraan niet te denken valt vanwege de kosten.

¹⁾ Cavalerie is niet noodzakelijk; wie heeft dan het recht de menschen 18 maanden in de kazerne te stoppen?

Willen we een sterke „lichte” brigade dan *moeten* we wielrijders nemen in grooten getale, om de gedachten te bepalen op 10 pCt. van de sterkte der infie dus in de organisatie van den minister b.v. 6000 à 7000 man. Na het betoog van kapitein LAMBOOY is het wel onnoodig er nogmaals op te wijzen, dat wielrijders in 't algemeen ook geschikt zijn om de taak van de cavalerie op zich te nemen; waar ze in sommige opzichten bij de cavalerie zouden achterstaan moeten ze dit vergoeden door hun grooter getal. We moeten dus niet één huzaar vervangen door één wielrijder, maar door drie à vier man; die veel minder kosten dan één cavalerist; de lichte brigade van den minister lijkt mij dan ook te zwak.

En nu zegt generaal BENTEYN in de N. Ct. (aangehaald door inleider): „als gij meent dat wielrijders de cavalerie „kunnen vervangen, heb dan ook den moed uwer overtuiging en schaf de cavalerie geheel af”, en dit zou ook de logische consequentie zijn, ware het niet dat de cavalerie nog een andere taak heeft te vervullen, ook door generaal BENTEYN genoemd, waarin de wielrijders haar *niet* kunnen vervangen. De cavalerie is n.l. een onmisbaar wapen om den inwendigen vrede in het land te bewaren, als oproer dreigt. Wel heeft majoor VERBERNE gelijk als hij zegt, dat men revolutie niet *onderdrukt* met cavalerie maar met infanterie en mitrailleurs doch als *preventief* wapen is de cavalerie onovertroffen en het is beter oproer te voorkomen dan te dempen.

Maar dan moet de cavalerie ook zeer goed geoefend zijn en nu heeft het mij wel eenigszins verbaasd, dat de inleider, die zich zoo sterk kant tegen vermindering der sterkte, zich ook niet verzet tegen den korten oefeningstijd van 18 maanden. Als men een cavalerist toch eerst volkomen geoefend mag beschouwen na een jaar dienst, is bij een oefeningstijd van 18 maanden slechts $\frac{1}{3}$ deel der cavalerie volkomen bruikbaar n.l. de menschen die 12 à 18 maanden in dienst zijn.

Ik zou dan ook een oefeningstijd van 3 jaar wenschen. Nu zou het onbillijk zijn bij eenvoudige aanwijzing een

huzaar 3 jaar te laten dienen en een infanterist slechts $5\frac{1}{2}$ maand plus eenige weken en men mag dus als huzaar slechts die miliciens aanwijzen, die zich daarvoor vrijwillig aanmelden. Om die vrijwillige aanmelding te bevorderen zijn er verschillende middelen en onder meer kan men voor iedere plaats bij de cavalerie aan drie of vier miliciens de gelegenheid schenken zich daarvoor op te geven; zij loten dan een tweede keer, één vervult den dienst, de anderen zijn geheel vrij. Dit denkbeeld is reeds 25 jaar geleden bij de cavalerie voorgebracht.

Ik zou dus de cavalerie, zeer goed geoefend, willen beschouwen als politiewapen, als een verlengstuk van de marechaussee en dan zijn m.i. 4 eskadrons en een depôt eskadron voldoende. Omdat men die eskadrons dan toch heeft, deelt men er bij mobilisatie één in bij iedere divisiegroep. Uit de uitstekend geoefende oudere lichteningen kan men dan eenige reserve-eskadrons vormen, bereden op inlandsche paarden.

En dan is er nog een reden waarom een uitstekend geoefende kern van cavalerie behouden moet blijven. Waar we toch de cavalerie verminderen uitsluitend om financiële redenen is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat men in later tijden, als de geest van weerbaarheid van ons volk onder den druk van gevaren van buiten wordt versterkt, de cavalerie weer zal gaan versterken. Dan is 't noodig, dat er een kern is waarop men kan voortbouwen en waarin de geest en de groote tradities der cavalerie zijn bewaard.

De VOORZITTER: Het woord is aan den Heer Jhr. ALTING VON GEUSAU.

De heer ALTING VON GEUSAU: Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren. Het doet mij leed, dat ik verplicht ben geworden hier hedenavond over het cavalerie-vraagstuk het woord te voeren. Het ware toch voor het aanzien van ons officierskorps beter geweest, indien niet opnieuw zoo'n groot gemis aan eenstemmigheid over cardinale punten onzer defensie gebleken was.

Nu echter de door den inleider aangevoerde argumenten zoo'n hevige bestrijding gevonden hebben, zou ik het mijnerzijds niet fair vinden ten opzichte van de kameraden van de Huzaren, indien ik niet van mijne meening getuigde, gelet op de rol, die ik bij vroegere besprekingen op andere plaatsen, in deze aangelegenheid gespeeld heb.

Waar het er hedenavond allen schijn van heeft, dat wij spreken voor de publieke tribune, wensch ik mijnerzijds hier te verklaren, dat ik om tactische redenen de halveering van ons ruitewapen niet kan goedkeuren.

Ik kan geen nieuwe argumenten aanvoeren, doch hoop door mijn spreken te doen blijken aan de buitenwacht, dat ook tot oordeelen bevoegde officieren, niet tot de cavalerie behorende, de inkrimping betreuren.

De argumenten door inleider c. s. aangehaald, deel ik volkomen, voor zoover zij de onmisbaarheid der cavalerie betreffen.

Onze Vereeniging beoogt te zijn eene militair-wetenschappelijke vereeniging. Van dat standpunt — en niet van politiek — de zaak beschouwende, is deze op te lossen in drie vragen :

1e. Voldoet onze verkenningsbrigade, uitsluitend uit ruitery bestaande, aan de tactische eischen? Het antwoord daarop moet ontkennend luiden. Versterking daarvan door wielrijders-afdeelingen is absoluut geboden.

2e. Kan onze verkenningsbrigade uitsluitend uit wielrijders bestaan? Ook hierop moet het antwoord wederom ontkennend luiden.

Wanneer onze verkenningsbrigade in de buitenprovinciën moet ageeren en dat zal in een toekomstoorlog zeer zeker het geval zijn (en waar blijft dan het typische karakter van den strijd in het Nederlandsche terrein) dan zijn er omstandigheden te over denkbaar, dat verplaatsingen buiten de wegen of over bodemlooze wegen noodig zijn. De wielrijders zijn dan teruggebracht tot infanterie en de cavalerie is dan onmisbaar.

Hetzelfde geldt voor een groot gevecht, waarin onze lichte brigade, als snel verplaatsbare vuurreserve, plotseling

door het door artillerie-projectielen omwoelde terrein, dwars door het veld moet oprukken.

Waar voor onze divisiegroepen het bezit van een tweetal eskadrons toch geen overbodige luxe is, volgt daaruit dat wij, zooals de plannen van den Minister ook aangeven, voor de divisiegroepen acht eskadrons noodig hebben en er dus voor de verkenningsbrigade niets overblijft.

Alsnu rijst de derde vraag en dat is deze: Wij hebben thans 6 eskadrons en houden na aftrek van de divisie-cavalerie dus voor de lichte brigade acht eskadrons over. Moeten wij nu deze acht eskadrons opofferen, ten einde wielrijders te kunnen krijgen?

Ja, zeggen de tegenstanders van ritmeester FABIUS, en gronden daarbij hunne meening op den toestand van 's lands financiën en de politieke constellatie. Ik kan toch niet gelooven, dat bekwame officieren, als die bestrijders, op wetenschappelijke gronden zouden durven beweren, dat eene lichte brigade zonder ruitery, in onze buitenprovinciën een geschikt oorlogswerktuig zijn zou.

Waar nu op den voorgrond moet staan, dat de nieuwe legerplannen, als geheel beschouwd, onze volle waardeering verdienen, ga ik trachten de militaire eischen van eene lichte brigade en de bezuinigingsplicht van den Minister met elkander in overeenstemming te brengen. En dan kom ik er toe om aan te dringen op het behoud van drie regimenten huzaren, d. i. dus 12 eskadrons, waarvan dan acht eskadrons bij de outworpen lichte brigade komen, terwijl iedere divisiegroep in stede van twee maar een eskadron krijgt, zoodat voor de tactische verkenning, dan bij de divisie behalve de compagnie wielrijders, $\frac{1}{2}$ eskadron beschikbaar is. Dit is wel heel erg weinig. En dan rijst bij mij de vraag of het werkelijk heelemaal onmogelijk is, om bij een van die drie regimenten het verdubbelingsstelsel toe te passen en uit vier vredes-eskadrons, acht oorlogs-eskadrons te maken? Voor de divisie-cavalerie zijn onze inlandsche paarden toch wel bruikbaar en zou nu bij toepassing van de soberste zuinigheid in het bij mobilisatie bereden maken van onberedenen en van meer auto-tractie bij artillerie en treinen,

de paardenvordering niet de voor die vier eskadrons benodigde paarden kunnen leveren?

Naar mijne meening moet dat kunnen, want hoe zou anders de zooveel versterkte artillerie aan de benodigde paarden komen?

Wellicht slaagt men er op deze wijze in, ook voor de divisiegroepen de twee eskadrons te behouden.

Ten slotte moge ik opmerken, dat wij militaire deskundigen wel uiterst voorzichtig moeten zijn met het betuigen van instemming met ruilvoorstellen, als dit van cavalerie tegen wielrijders. Als ik dan bedenk wat in de toekomst de politiek wel van ons zal opeischen in ruil voor de versterkte artillerie en de moderne infanterie-bewapening, dan bekruipt mij eene zware vreeze.

En bedenken wij toch, dat een leger alleen goed is, indien alle onderdeelen voldoende verzorgd zijn. Geschiedt dat niet, dan ontstaat een onevenwichtig wangedrocht, dat in den oorlog onbruikbaar is.

Ik eindig mei de hoop uit te spreken, dat het dezen Minister moge gegeven zijn, zijne plannen werkelijkheid te doen worden en dat Zijne Excellentie, daarbij nog een modus vinden zal, om ook het cavaleristisch gedeelte van onze organisatie voor de qualificatie „onvoldoende” te behoeden.

De VOORZITTER: Het woord is aan den heer VAN ERMEL SCHERER.

De heer VAN ERMEL SCHERER: Mijnheer de Voorzitter, ik zou gaarne ook een stem doen hooren vóór het behoud van de cavalerie. Niettegenstaande we vanavond vele argumenten gehoord hebben tegen het behoud daarvan, is deze toch nergens vervangen door groote verbanden wielrijders en zeker niet in België, wat toch volgens de aangehaalde oorlogservaringen het eerste land zou moeten zijn om het te doen. Het behoudt zijn cavalerie en gebruikt de wielrijders alleen als versterking van de vuurkracht dier cavalerie.

Voor de beveiliging van de divisie wordt de cavalerie noodzakelijk geacht, hierover is *iedereen* het eens, maar men acht

haar niet noodig bij de lichte brigade, welke zich veel sneller beweegt dan de divisie, nog meer daarbij aan de wegen gebonden is en dus nog meer aan verrassing bloot staat. Dit is in tegenspraak met elkaar.

Ik ben ook nog niet overtuigd van de gemakkelijke bevelvoering over groote wielrijders-verbanden. Hieromtrent bestaat geen ervaring. Een groot nadeel is verder de onbewegelijkheid van het rijwiel. Bij een gevecht, waarin men vooruitgaat, kan de cavalerie de paarden opvoeren. Een man kan drie, vier, ja vijf paarden geleiden. Bij de wielrijders gaat dit niet; die moeten hun fietsen halen, tenzij de helft der sterkte achterblijft om ze op te voeren. Een mogelijk behaald voordeel moet daardoor weer losgelaten worden.

Infanterie vervoerd op auto's heeft dit nadeel minder.

Omtrent de organisatie wil ik mij niet uitspreken, bezuiniging hierop zal vermoedelijk wel mogelijk zijn.

Het argument, dat de overigens zoo toe te juichen plannen van den minister in gevaar zouden gebracht worden, door den strijd voor het behoud der cavalerie, kan ik niet aannemen.

Het legerplan van den minister behoeft niet te vallen met het behoud van de cavalerie.

Zeer zeker zal er wat op te vinden zijn om beide vereenigbaar te maken.

De VOORZITTER: Het woord is aan den heer WIRIX.

De heer WIRIX: Mijnheer de voorzitter, de inleider komt tot een zoogenaamde lichte brigade van 9 eskadrons, 3 mitrailleureskadrons en 9 compagnieën wielrijders.

De verhouding van het aantal mitrailleureskadrons en compagnieën wielrijders tot dat der veldeskadrons komt mij te groot voor. De noodzakelijkheid van het uitzenden van verkenningsdetachementen en de groote marschverliezen, reeds in den beginne van de krijgsverrichtingen, wijzen er op, dat het aantal veldeskadrons niet te gering mag worden genomen.

Waar ik daarenboven in een krachtige artillerie meer voordeel zie met het oog op het toebrengen van verliezen op groote afstanden, het gemakkelijker inleiden en afbreken

van verkenningsgevechten, vermeen ik, dat een organisatie van 11 eskadrons en 1 mitrailleur eskadron de voorkeur verdient boven die van 9 resp. 3.

In de tweede plaats acht ik gedurende de verkenning het aantal wielrijders-compagnieën van 9 veel te groot voor een klein verkenningskorps als het onze.

In het Cav.-Tijdschrift van September j.l. heb ik ontvouwd waarom wielrijders voor verkenningen minder geschikt zijn, waarop ik zoo dadelijk nog terug kom. Voor secundaire opdrachten, die bij de verkenning niet daarmede in onmiddellijk verband staan, acht ik een 3 tal compagnieën wielrijders voldoende; een grooter aantal verstoort het harmonisch geheel en is voor de bevelvoering een blok aan het been. Treedt de lichte brigade daarentegen gedurende den strijd als een bewegelijke vuurreserve op dan is elke toevoeging van vuurkrachten met versnelde middelen van vervoer in hooge mate gewenscht en bieden de 9 compagnieën wielrijders een niet te versmaden en zeer op prijs gestelde hulp aan.

Het denkbeeld van een afzonderlijke lichte brigade is toe te juichen, omdat daarmede verzekerd wordt het bestaan van een orgaan voor de verkenning, rechtstreeks staande onder de bevelen van den algemeenen bevelhebber; doch ik acht minder gelukkig en minder juist het voorstel van den Minister van Oorlog omtrent de samenstelling.

Ik noem deze samenstelling een unicum, omdat haar organisatie een combinatie vertoont van wielrijders en artillerie, waarboven natuurlijk een staf, een amalgama van ongelijksoortige bestanddeelen, die niet tot samenwerking in staat zijn. Ik stip alleen maar aan de verschillende wijzen van beweging die een gezamenlijk samengaan uitsluiten, de onmogelijkheid om de artillerie te beveiligen, de moeilijkheid voor de bevelvoering om te bepalen waar zij zich zal ophouden.

De inleider heeft reeds op de onmogelijkheid gewezen om verkenningen uitsluitend aan patrouilles op te dragen. Daarvoor zijn thans tal van detachementen noodig, detachementen die ten 1° door kracht van vuurwapenen, ten 2° door hun groote bewegelijkheid in alle soorten van terrein

resultaten van verkenningsgevechten direct weten uit te buiten, weten door te dringen op zwakke plekken om daar opnieuw verkennings-elementen uit te zenden ..... en dat kan cavalerie alleen!

Wielrijders kunnen geen gevechten op groote fronten aangaan, daartoe missen zij de kracht (door onvoldoend aantal mitrailleurs).

Wielrijders kunnen niet direct na een gevecht vooruit en nieuwe verk. elementen uitzenden. Zij moeten N.B. eerst terug om hun rijwielen te gaan halen en in dien tijd kan een mogelijk succes van het gevecht alweer verloren gaan. Cavalerie trekt haar paarden aan, terwijl intusschen de schutters de met inspanning verkregen bres openhouden.

Wanneer ik daarenboven even in herinnering breng, dat wielrijders op de al overbekende gronden evenmin geschikt zijn voor den dienst van waarneming, dan vraag ik, hoe moet de bevelvoering van een lichte brigade als voorgesteld door den Minister van Oorlog haar functie uitoefenen, wanneer voor de noodzakelijke wisselwerking tusschen waarnemen en vechten, waaruit de verkenningsdienst bestaat, de haar ondergeschikte onderdeelen noch voor de eene noch voor de andere opdracht geschikt zijn, de noodzakelijke eigenschappen missen.

Een verkenningsorgaan, waarover onze legeraanvoering moet beschikken moet dien naam ook werkelijk verdienen, het moet geen surrogaat zijn, in alle opzichten ongeschikt, en, excusez le mot, ook geen lapmiddel, waarvan de commandant zelf niet zal weten hoe het te gebruiken.

Om kort te gaan, cavalerie kan in die combinatie niet gemist worden, nog sterker, zij moet er het voornaamste deel van vormen.

Bezuinig op hulpdiensten, op toelagen enz., maar houd intact het geringe aantal veldesks., waarover wij beschikken, opdat de C.V. ten minste een reeds beproefd orgaan in handen houdt, waarop hij kan bouwen en waarvan het succes der andere wapens afhankelijk is.

Voor dit hoofdgezichtspunt — behoud van het geringe aantal veldesks. — daarvoor moet alles wijken en het is de grootste verdienste van de voordracht van den ritmeester

FABIUS dat hij daarmede in de eerste plaats heeft rekening gehouden.

De VOORZITTER: Het woord is aan den generaal-majoor BENTEYN.

De heer BENTEYN: Mijnheer de Voorzitter, mijne heeren! Al is de tijd ook kostbaar, toch mag ik niet tot het zakelijke onderwerp van hedenavond komen, zonder vooraf aan het bestuur onzer Vereeniging de verzekering te hebben gegeven, dat het wapen der cavalerie zeer erkentelijk is voor de gelegenheid, hedenavond geboden om het ons zoo na aan het hart liggende cavalerie-vraagstuk hier zakelijk te bespreken en gaarne voeg ik hieraan toe een woord van groote hulde ook mijnerzijds voor den zoo verdienstelijken inleider van het onderwerp, den ritmeester FABIUS, en diens zeer belangrijke voordracht.

Wanneer ik thans, mijne heeren, met het oog op den beschikbaren tijd, slechts enkele opmerkingen wil maken naar aanleiding van het tot dusver gesprokene, dan behoef ik in de eerste plaats den kapitein LAMBOOY, die uit de krijgsgeschiedenis der laatste jaren verschillende voorbeelden aanhaalde om zijn standpunt in het vraagstuk te ondersteunen, er zeker wel niet op te wijzen dat het een bekende waarheid is, dat men in het algemeen met dergelijke aanhalingen, veelal van dezelfde schrijvers, dikwijls ook evengoed het tegenovergestelde standpunt kan verdedigen. Zoo noemde de kapitein LAMBOOY o.a. het bekende gevecht bij Haelen als een bewijs tegen de waarde van cavalerie in den modernen oorlog. Maar dan zou ik hem er toch op willen wijzen, dat, afgescheiden van de algemeene opmerking dat geconstateerde tekortkomingen der cavalerie nog geen bewijs zijn dat wielrijders onder diezelfde omstandigheden wél zouden hebben kunnen doen wat aan de ruitery niet gelukte, dat zelfde gevecht bij Haelen dan toch ook heeft bewezen hoe een betrekkelijk zwakke cavaleriemacht een aanzienlijk sterkere cavalerie groote verliezen kan toebrengen en haar geruimen tijd heeft kunnen ophouden.

Ook de ervaring met het cavalerie-korps Sordet is geen

bewijs tegen het bestaansrecht der cavalerie, hoogstens een bewijs dat ook hier alweer de cavalerie heeft gefaald, omdat zij niet juist werd gebruikt. Ik herinner er slechts aan, dat men, m.i. terecht, die operatie heeft genoemd een patrouille-rit met een geheel cavaleriekorps.

En waar de kapitein LAMBOOY heeft gewezen op de onmogelijkheid voor de cavalerie om bij een vervolging over een met granaattrechters bezaaid terrein snel vooruit te komen, daar kan men alweer vragen of op datzelfde terrein wielrijders dan grootere bewegingssnelheid dan de cavalerie zouden kunnen ontwikkelen? De kapitein LAMBOOY heeft de noodzakelijkheid betoogd van vele mobiele organisaties in ons veldleger, meer dan onze zwakke cavalerie kan leveren. In de voorgestelde legerorganisatie, welke wel de cavaleriebrigade vervangt door een wielrijdersafdeeling, zijn echter die vele snel verplaatsbare troepenafdeelingen die de kapitein LAMBOOY noodig oordeelt, niet voorzien. Mijne Heeren, naar mijn meening wordt de vraag of de cavalerie in den modernen oorlog haar bestaansrecht heeft verloren, door de feiten zoo beslist mogelijk ontkennend beantwoord, evenals de vraag of zij door eenig ander wapen of middel geheel of bijna geheel kan worden vervangen.

En ik kan niet inzien dat die vragen voor ons land anders zouden moeten worden beantwoord op grond van onze bijzondere terreingesteldheid, daar de terreinen waarop ons zoogenaamd veldleger dan toch in de eerste plaats zal moeten optreden, n.l. de provinciën Noord-Brabant, Limburg, Gelderland en Overijssel, volkomen hetzelfde karakter hebben als de cultuurstreken in andere landen, waar de cavalerie ook in den jongsten oorlog haar volle bestaansrecht heeft bewezen.

Dat de luchtverkenning gedeeltelijk in de plaats is getreden van de cavalerieverkenning, is natuurlijk niet tegen te spreken, maar evenmin dat zij haar niet kan vervangen en zeker niet in onze verhoudingen, bij een sterkte van slechts 20 jacht- en 46 verkenningsvliegtuigen tegenover de ontzettende overmacht, waarover de buitenlandsche legers beschikken.

Hij, die het bestaansrecht der cavalerie verdedigt, bevindt

zich in goed gezelschap: o.a. van Foch, Pétain, Weygand, Haig en Ludendorff en kan de namen Saint-Quentin, Kimmel en Chemin des Dames noemen waar slechts door de cavalerie de toestand werd gered, dank zij hare snel verplaatsbare vuurkracht, die zij zelfs over een afstand van 100 K.M. in 24 uren tijdig op het bedreigde punt in werking kon brengen.

Een eigenaardig argument voor de vervanging onzer cavalerie-brigade door wielrijders is hare minderheid tegenover de zooveel sterkere buitenlandsche cavalerie, daar men dan dus erkent dat onze cavalerie te zwak is voor haar belangrijke taak.

Het zou dan toch logischer zijn, haar te versterken, dan haar te halveeren en de taak der cavalerie-brigade op te dragen aan een organisatie die daarvoor ongeschikt is.

Ook zij, die ongaarne onze cavalerie verzwakt zien, maar die meenen daartoe toch te moeten adviseeren ten bate van de andere wapens, nemen een zeer gevaarlijk standpunt in, door voor één wapen genoeg te nemen met een technisch ontoelaatbaar minimum. Zij zien daarbij klaarblijkelijk het gevaar over het hoofd dat anderen op hun voorbeeld dan ook, uit een zuinigheidsoogpunt, voor de andere wapens beneden het toelaatbare minimum zullen willen gaan en bevinden zich dus op een hellend vlak, waar zij aan het eindpunt met open armen worden afgewacht door de afbraakpartij.

Ook ik hoop, dat de thans aanhangige legerwetten het staatsblad zullen bereiken, maar dat neemt niet weg dat ik evenzeer hoop, dat onze cavalerie nog zal kunnen worden behouden in het belang van ons leger.

De Voorzitter: Ik geef nu den heer FABIUS de gelegenheid de verschillende sprekers te beantwoorden.

De heer FABIUS.

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren.

In de eerste plaats dank ik de heeren, die mijne voordracht hebben gesteund, doch wil tevens mijn bijzonderen

dank overbrengen aan den kapitein LAMBOOY, die zoo welwillend is geweest, mij van te voren de hoofdpunten van zijn debat toe te zenden. Ik stelde dat zeer op prijs.

Toevallig vond ik eenige photo's, waarop Britsche cavalerie en wielrijders voorkomen, ook in omwoeld terrein. De cavalerie ziet men te paard, de wielrijders te voet. Ze zijn niet uitgezocht, U kunt ze inzien.

Wanneer ik met een paar woorden inga op hetgeen de voorstanders van mijn betoog hebben medegedeeld, zeer kort, omdat het reeds zoo laat is, dan moet ik aan den kapitein ALTING VON GEUSAU opmerken, dat er een misverstand moet zijn, waar hij zegt, dat het gevecht te paard door mij te veel op den voorgrond is gesteld. Ik heb slechts enkele malen iets over het gevecht te paard gezegd n.l. dat het nog in zeer kleine verbanden kon voorkomen, doch bijna overal heb ik gesproken van het mobiele gevecht met verspreide gevechtsgroepen en heb daarmede in hoofdzaak natuurlijk het gevecht te voet bedoeld.

De ritmeester WIRIX vindt de toebedeeling van 9 compagnieën wielrijders aan 9 eskadrons huzaren te veel. Ik wees er echter op, dat wij onze zwakke cavalerie met wielrijders moeten aanvullen en daarbij tot het toelaatbare maximum moeten gaan.

Aan den heer MERENS zoude ik willen antwoorden, dat de kosten van de cavalerie naar mijne meening zeer overdreven zijn en daarbij willen verwijzen naar de bezuinigingen van het D. v. O., zooals ik die in bijlage III heb neergelegd en waarbij de kosten van 2 regimenten, 1 eskadron ordonnansen en 1 depôt niet hooger komen, dan 2,6 millioen.

De kapitein LAMBOOY betreurt het, dat dit onderwerp behandeld wordt, nadat de Minister heeft gesproken.

Ik kon moeilijk anders. In het Wetenschappelijk Jaarbericht van 1920 heb ik, in het kort samengevat, het nut van cavalerie betoogd. De vorige Minister van Oorlog wilde de cavalerie inkrimpen tot 3 eskadrons per regiment en al was het mij bekend, dat in enkele kringen stemmen opgingen tot verdere afschaffing — ik had altijd gedacht, dat men in onze leidende militaire kringen niet verder zou

gaan. Ik heb nooit aan politiek gedaan en was dus geheel onkundig van hetgeen gebeuren zou, totdat eind Augustus of begin September de organisatieplannen van den Minister bekend werden.

Dat de positie van den Minister van Oorlog wordt bemoeilijkt, geloof ik niet. De inkrumping onzer cavalerie berust hoofdzakelijk op geldelijke overwegingen en ik heb getracht aan te toonen, dat dezelfde bezuiniging ook te verkrijgen is langs anderen weg — ik kom zelfs tot een hooger bedrag.

De kern van mijn betoog komt er op neer, dat er een modus gevonden kan worden.

De legerorganisatie wordt toch niet in de wet vastgelegd, wel het contingent en de dienstdijd en waar ik de 500 wielrijders van den Minister samenvoegde met de 800 huzaren heb ik het beginsel van het wetsontwerp onaangetast gelaten.

Dat de cavalerie zich bij mobilisatie niet kan uitdijen, acht ik eerder een argument voor dan tegen het behoud van het wapen.

Ik kan, met het oog op den tijd, niet verder op de vele voorbeelden van den kapitein LAMBOOY ingaan; ik weet wel, dat de cavalerie in het begin van den oorlog aan de verwachtingen van velen niet heeft voldaan, doch ik wil daartegen opmerken, dat ons cavaleriereglement veel beter was, dan de meeste buitenlandsche. Bij tactische oefeningen, heb ik dikwijls trachten aan te toonen, dat de wijze, waarop vermoedelijk de Duitschers hunne cavalerie zouden gebruiken, aan enkele vlotte cavaleriepatrouilles met mitrailleurs de gelegenheid zouden hebben kunnen geven om geheele regimenten te vernietigen. De generaal BENTEYN wees reeds op het verkeerde gebruik. Natuurlijk zijn er talrijke gevallen aan te halen, dat de cavalerie faalde, doch zulks is geen argument tegen haar bestaansrecht, zoolang men tevens talrijke gevallen kan noemen, dat haar optreden succes had. Zoo zou men uit de vele mislukkingen, waarvan de infanterie of artillerie het slachtoffer werd, evengoed het nut van die wapens in twijfel kunnen trekken. Tegenover het succes der Diables Noirs, zou ik de

cavalerie willen stellen die gedeeltelijk, uit gendarmes samengesteld, den terugtocht van het Belgische leger uit Antwerpen moest dekken.

Ik beschouw het nut van goed georganiseerde mobiele troepen gedurende de eerste 14 dagen van een oorlog van overwegend belang voor de operatiën, waarvan 'slands lot afhankelijk kan zijn. Alle krachten in die periode moeten tot het uiterste worden gebruikt, blijven er van de cavaleriepaarden, die wij hebben slechts weinige over, dan heeft de cavalerie toch hare roeping vervuld. *Men kan voor de verdere periode toch nog alle vrijkomende huzaren oprijwielen zetten.*

Ik voel heel veel voor uitbreiding van onze wielrijdersorganisatie, echter niet met opoffering van onze cavalerie, en ik heb in mijne bezuinigingen aangetoond, dat zulks mogelijk is.

Als ik den kapitein LAMBOOX goed begrijp, dan komt zijn betoog hierop neer, dat hij een groote macht wielrijdersbataljons wenscht vóór het front en op de flanken van het leger ten behoeve van den strategischen veiligheidsdienst. Zijn groote wielrijdersverbanden krijgen daardoor het karakter van strategische voorhoeden en flankdekkingen op de wijze, zooals Napoleon zijn cavalerie gebruikte.

Zulke groote verbanden hebben dan tot taak's vijands opmarsch te stuiten en zoodanig te manoeuvreeren, dat het leger op de juiste plaats en tijd slag kan leveren. Zoo althans gebruikte Napoleon zijne z.g. avant-gardes.

Vereenigd en geconcentreerd optredend, krijgt men opeenhoping van mobiele troepen en wordt de eisch, dat elk onderdeel zich snel kan verplaatsen overbodig daarenboven onuitvoerbaar.

Optredend in verspreide gevechtsgroepen, zal elke groep een tactisch geheel moeten vormen om gedurende zekeren tijd een zelfstandig gevecht te kunnen voeren.

In beide gevallen zal toebedeeling van hulptroupen noodzakelijk zijn, willen de groote massa's of de kilometers lange zich langs de wegen bewegende colonnes niet een prooi worden van de cavaleriemacht des vijands, die, gesteund

door wielrijders en artillerie, zich zoowel langs de wegen als in het tusschen terrein gemakkelijk en beter beveiligd kan verplaatsen.

Wij komen dan vanzelf tot de combinatie der wapens met dat verschil, dat wij nu zijn uitgegaan van wielrijders als hoofdmacht, een organisatie, die volgens mijn betoog alleen hier te lande — in strijd met de oorlogservaring — door enkelen en dan nog wel om geldelijke redenen wordt voorgestaan en waardoor men een onhandelbaar oorlogsinstrument krijgt.

Maar eenmaal tot een dergelijke organisatie overgaande, kan een groot deel der wielrijders door infanterie worden vervangen, omdat de gevechtskracht een zoo snelle verplaatsing niet noodzakelijk maakt. Ook Napoleon gebruikte voor zijne avant-gardes zware cavalerie en infanterie. Men draait hier dus weer op den cirkel rond met de vraag of het gewenscht is, een deel van de beschikbare veldtroepen, gedekt door mobiele troepen voor, den strategischen veiligheidsdienst te bestemmen.

Voor de organisatie van mobiele afdeelingen, waarbij weinig cavalerie was ingedeeld, verwijs ik naar von POSECK bl. 206.

Ik zou den kapitein LAMBOUY nog willen opmerken dat, waar hij zulke wielrijdersmachten zou willen gebruiken bij Breda, Tilburg, Eindhoven, in den Achterhoek, overal de evenwijdige verplaatsingen of de transversale verbindingen der onderdeelen in marsch- en manoeuvreervormen uiterst groote bezwaren zullen opleveren.

Het is m.i. niet juist om te veel waarde te hechten aan de relatieve kosten der cavalerie, zoolang er nog andere millioenen-verslindende legerinstellingen zijn, met beperkt nut, waarvan de relatieve kosten eveneens zeer hoog zijn. Ik denk hier b.v. aan alle uitgaven voor de verdediging in 2e linie en den aankleve van dien, in tijden, dat een oorlog zal moeten worden gevoerd in het groot verband der mogendheden of tegen België alleen, in welk geval wij toch niet achter onze liniën en stellingen zullen terugkruipen.

De absolute kosten zijn geen bezwaar, als men langs

anderen weg nog meer bezuinigen kan; het gaat toch om de bezuiniging van een bepaald bedrag.

Het is een misverstand, dat wij cavaleristen het optreden der wielrijders verkleinen willen — niet wij zijn dien strijd begonnen — doch wij voeren hem alleen om ons recht te doen wedervaren. De wielrijdersliteratuur is hier te lande nog in hare kindsheid — men heeft *naast* ons een wapen gesteld, dat *bij* ons behoort, evenzoo goed als de pontonniers bij de genie. Wielrijders roepen nu al om een eigen chef, zooals alles eigen chefs wil hebben — de veterinaire dienst met hospitalen en hoefsmidschool en eigen administrateurs, die het geheel weer duurder maken.

Er is een chef voor mobiele troepen, de generaal-majoor inspecteur der cavalerie staat gereed om de wielrijders in het cavalerie-verband te ontvangen en leiding te geven.

Het kost mij eenige moeite om het effect van het betoog van den majoor VERBERNE los te maken van de omljsting zijner psyche.

In alle artikelen van zijn hand en ook in het debat van hedenavond wordt zijn persoonlijke opinie zoo op den voorgrond gesteld, dat de objectieve zin zijner gedachten zich verliest in den subjectieven toon zijner woorden.

Wie in een debat overdrijft, drijft over naar de tegenpartij, omdat zijn argumentatie aan waarde verliest.

De mitrailleurs majoor VERBERNE, hoe groot ook in aantal, moeten in het logisch verband der wapens worden opgenomen; nw betoog begint langzamerhand te gelijken op het oude verhaal van de schutters aan de grens, waardoor de Duitschers zoo zouden lachen, dat zij ons land niet zouden kunnen binnenrukken.

In uwe actief-defensieve landsverdediging moet U ook manoeuvreeren, U hebt dus evengoed uwe onaangeleunde vleugels en uwe gevechtsgroepen, uwe marsch- en manoeuvreervormen. Ook uwe mitrailleurs, hoe groot in aantal, blijven vatbaar voor de moreele factoren van den strijd.

Ik zie volkomen het put van mitrailleurs in, doch U bouwt eene eigen tactiek op; niet U, doch de practijk des

oorlogs heeft uitgemaakt aan welke grenzen men is gebonden met het oog op de lengte der colonnes, de munitie-aanvulling en het behoud van manoeuvreervaarde troepen, die bij het ontmoetingsgevecht, den aanval of de verdediging, zoowel bij de inleiding, de doorvoering als de beslissing, aan alle eischen van het moderne gevecht moeten kunnen voldoen. En ook de praktijk des oorlogs heeft bewezen, dat de cavalerie haar bestaansrecht niet heeft ingeboet, dat een leger alleen dan aan de gestelde eischen kan beantwoorden, als aan de verhouding der wapens geen geweld wordt aangedaan. Ik kan daarop niet nogmaals ingaan. Als de macht van uwe mitrailleurs zoo groot is, dat U er alle heil in ziet voor eene actieve landsverdediging, dan volgt daaruit logisch, dat uwe minder bewegelijke troepen te meer cavalerie behoeven om na uwe mitrailleur-overwinning den gedemoraliseerden vijand te vervolgen.

Ik heb aan geen wapen zijne waarde ontzegd, ik heb niet het nut betwist van wielrijders, die U natuurlijk voor die vervolging zult willen gebruiken, ik heb alleen betoogd, dat men van onze weinige cavalerie niet meer moet afnemen.

Ik had gemeend, dat het niet noodig zou zijn om hier nog verder op in te gaan, doch ik wil er thans nogmaals op wijzen, dat wielrijders de capaciteit missen om onder vijandelijk vuur in manoeuvreervorm zich snel te verplaatsen.

Wat doet een wielr. ct., die zijne afdeeling over een open terrein in een lang lint door een karrespoor of voetpad voert en plotseling onder vijandelijk artillerievuur komt? Hij mist de leiding over zijn troep, die zich of onder het vuur moet blijven voortbewegen of als infanterie vormen moet aannemen, die elke snelle verplaatsing uitsluiten.

Ik zal een ander voorbeeld geven uit de praktijk van den cavaleriedienst. Een verkenningspatrouille cavalerie overschrijdt een open terreinstrook en wordt plotseling in de flank beschoten. Vraag: in welken vorm moet het open terrein worden overschreden, hoe moet de vijand schieten om eenige trefkans te hebben?

De verkenning van een défilé zal in groote bogen met kleine patrouilles moeten plaats hebben. Waar de wiel-

rijders dit te voet moeten doen, heeft het rijwiel geen waarde en zal bij de bewegingen in het mobiele gevecht een kostbare tijd verloren gaan.

Mijnheer de voorzitter, ik ben hierdoor afgedwaald tot de eerste beginselen der tactiek; ik hoop, dat ik hiermede voldoende mijn standpunt heb toegelicht. Maar ik wil nog wijzen op de onwetenschappelijke wijze, waarop de majoor VERBERNE voor het niet deskundig publiek schrijft, nu onlangs weer in de *N. C.*

De cavaleriebrigade wordt vergeleken met een bataljon infanterie en dan wordt de generaal met zooveel officieren uitgespeeld tegenover maar één majoor met een paar officieren.

M.M. H.E.! Waar de mitrailleur de gevechtskracht heeft volgens moderne tactici, van 100 geweren, kan ik gerust al mijne bataljons inruilen tegen mitrailleurpelotons. Let wel, mijne heeren, 1 majoor, 4 kapiteins, 8 luitenants en razend veel kostbaar beroepskader en de last van al die menschen bij het gevecht. Bij het echte mitrailleurpeloton heeft men maar één heelen luitenant.

Dit is de betoogtrant van den majoor VERBERNE, die eenvoudig alle tactische eigenschappen van een wapen buiten beschouwing laat.

Alle militaire schrijvers, VON BERNHARDI, VON POSECK, SCHWARTE, BALCK, ROHRBECK, spreken van toevoeging van 1 à 2 bataljons wielrijders. De Fransche, Belgische, en Engelsche reglementen houden daar ook rekening mede en schrijven alle het gebruik van wielrijders voor *langs de wegen*.

Ik heb geen tijd meer om er nog verder op in te gaan, doch ik zou u willen verwijzen naar den invloed van de cavalerie bij de vervolging (BALCK bl. 311) hetgeen volkomen klopt met hetgeen ik in het Wetenschappelijk Jaarbericht 1920 overnam uit het Militär Wochenblatt no. 127 van 1919.

In de *N. R. C.* van 3 Sept. j.l. wordt de kwestie wielrijders contra cavalerie behandeld naar aanleiding van den afstandsrit Spa-Ostende.

Belgische officieren laten er zich over uit, dat kleine wielrijdersgroepen een steun zijn voor de cavalerie, in

grootere verbanden scheen de bevelvoering onmogelijk.

Zou de majoor VERBERNE meenen, dat als de wielrijders de cavalerie hadden kunnen vervangen, een man als Ludendorff, die reeds aan het einde van 1917 wist, dat de voorgenomen slag in 't voorjaar van 1918, waarvoor meer dan 200 Duitsche divisiën op het westfront waren samengetrokken, over het lot van Duitschland zou beslissen, werkelijk zoo dom zou zijn geweest om ze niet te gebruiken.

De entente, die hier defensief optrad, bracht den aanval tot staan met in allerijl aangevoerde en geïmproviseerde cavalerie.

De generaal von Schmid werd aangehaald als militair deskundige, iemand die in 1920 in een brochure het niet deskundig publiek inlicht, dat de cavalerie nog dient voor de dekking van de mobilisatie.

Wie dergelijke grove onjuistheden over de cavalerie publiceert, kan toch niet als militair deskundige worden aangehaald.

Het spijt mij ten slotte, dat de generaal SNIJDERS, die in de zaal aanwezig is, in het debat werd genoemd.

Ik heb lange jaren onder den generaal gediend en heb voor Zijne Excellentie een bijzondere hoogachting, doch ik moet uitdrukkelijk verklaren en zulks blijkt uit mijn betoog van hedenavond, dat ik het met den generaal niet eens ben.

Ik heb gezegd, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Het woord is aan Z.Exc. den generaal SNIJDERS.

De heer SNIJDERS: Mijnheer de Voorzitter. Ik was niet voornemens vanavond het woord te voeren, er is voor en tegen genoeg gezegd. Maar ik ben uit mijn tent gelokt, doordat kapitein LAMBOUY mij aangehaald heeft als medestander en ritmeester FABIVS heeft te kennen gegeven, het niet met mij eens te zijn. Ik respecteer dit meeningsverschil ten volle en in alle opzichten te meer, waar ik voor

den heer FABIUS groote achting en sympathie heb en hem bij het Algemeen Hoofdkwartier heb leeren waardeeren als een buitengewoon talentvol en bekwaam officier.

Mijnheer de Voorzitter, we hebben zeer uiteenlopende beschouwingen gehoord, vóór zoowel als tegen. Wij hebben een zeer mooien avond gehad. En toch . . . ik geloof dat wij een groot deel van den avond niet op den goeden weg zijn geweest en een gebied hebben betreden, dat de kern der zaak niet raakt. Er is gesproken over het bestaansrecht der cavalerie; men heeft bezwaar gemaakt tegen het „ruilen van cavalerie tegen wielrijders”. En men heeft tal van schrijvers en voorbeelden aangehaald om te betoogen, dat de cavalerie in den wereldoorlog belangrijke diensten heeft bewezen.

Maar over dat alles loopt de quaestie niet. Er is niemand, die op goede gronden het bestaansrecht der cavalerie zou kunnen betwijfelen. Een ieder zal moeten erkennen, dat de cavalerie niet zoo maar kan worden ingeruild tegen wielrijders, want de laatsten kunnen niet alles doen, wat de cavalerie kan presteeren, al kan ook laatstgenoemde weer niet alles wat wielrijders kunnen. En het zou dwaas zijn, de vele en gewichtige diensten te ontkennen, welke de cavalerie heeft bewezen in de gedeelten van den wereldoorlog, die zich als bewegingskrijg hebben afgespeeld. Stelt men zich dus op een algemeen theoretisch, krijgskundig standpunt, dan staat het vast, dat in een harmonisch georganiseerd legerverband de cavalerie niet kan gemist worden en dat haar vermindering beneden een zekere verhouding tot de andere wapens, uit den boeze is en vermeden behoort te worden. Wanneer ik niettemin de door de regeering voorgestelde vermindering meen te moeten aanvaarden, dan is dat niet, omdat ik deze vermindering zou toejuichen of goedkeuren, maar omdat wij onder de tegenwoordige economische omstandigheden — en meer nog tengevolge der bij ons heerschende, politieke verhoudingen — tot inkrimping onzer legerorganisatie *gedwongen* worden; omdat ons beperking onontkoombaar wordt *opgelegd*. De vraag is dus niet, wat zonder bezwaar zou kunnen worden gemist, doch uitsluitend deze: welke

besnoeiing zal voor onze weermacht *het minst schadelijk* zijn?

Op dit standpunt heeft zich ook de commissie gesteld, van welke ik voorzitter was, en die hare denkbeelden in de *Proeve eener oplossing van het Legervraagstuk* heeft neergelegd.

Men behoort zich bij de organisatie onzer weermacht op een zuiver nationaal standpunt te stellen en dan dient men *oorlogvoering buiten onze landsgrenzen* al dadelijk uit te schakelen. Niet dat ik deze volstrekt uitgesloten acht; integendeel, ik acht haar zeer wel denkbaar, hetzij in het kader van den Volkenbond, hetzij in ander bondgenootschappelijk verband. Maar dan gaat het niet — althans zeker niet alleen — om onze eigen levensbelangen en is ons grondgebied niet rechtstreeks bedreigd. Dan moeten onze bondgenooten maar voorzien in hetgeen ons mankeert, hetgeen dan, behalve cavalerie, nog heel wat meer zal zijn.

Ons weerstelsel behoort uitsluitend gericht te zijn op nationaal zelfbehoud; zijn taak ligt binnen onze landpalen en kan slechts ten doel hebben: het doen eerbiedigen van onze onzijdigheid en de verdediging van ons grondgebied tegen een aanval of inval. De oorlog zal door ons slechts strategisch-defensief kunnen worden gevoerd. Het streven zal zijn, de buitenprovinciën te behouden. Maar ook daarbij zullen de krijgsverrichtingen slechts in beperkte mate het karakter van den bewegingsoorlog hebben, aangezien de sterkteverhouding der wederzijdsche krachten ons zal noodzaken, op zeer ruime schaal steun te zoeken in (tijdelijke of geïmproviseerde) stellingen. Uit den aard der zaak zal ook daarbij beveiliging, verkenning en opheldering op grooten afstand niet kunnen worden gemist. Maar de mate, waarin — en de uitgestrektheden, waarover dit zal worden gevorderd, komen bij onze beperkte proportiën niet in vergelijking met die der massalegers in den grooten oorlog.

Vermits nu de eisch wordt gesteld, dat er beperkt en besnoeid worde *tot elken prijs* — een eisch, ons opgedrongen door de schandelijke partijpolitiek hier te lande — vermits dus gevraagd *moet worden*, hoe er bezuinigd kan worden

met de minst mogelijke schade voor het leger, zoo schijnt het mij *minder nadeelig*, de taak der cavalerie voor een grooter deel dan tot heden geschiedde, aan wielrijders op te dragen, dan bijv. op de artillerie te beknibbelen, die al lang reeds te eenenmale onvoldoende en grootendeels verouderd is, of nog verder te gaan in de vermindering van den duur der eerste oefening, welke reeds thans is gedaald beneden het uiterste minimum, dat waarborg zou kunnen geven voor grondige en blijvende geoefendheid onzer soldaten. Ik betreur de vermindering der cavalerie, al geloof ik ze te moeten aanvaarden. En ik ben in mijn ziel overtuigd — al is mij dat niet gezegd geworden — dat ook de Minister van Oorlog ze betreurt. Doch zij is onvermijdelijk door de omstandigheden, waaraan voor het oogenblik niets te veranderen valt.

Een enkel woord nog, Mijnheer de Voorzitter, tot slot. Er wordt sedert 1919 op het leger vivisectie gepleegd, waardoor de patiënt thans vrijwel aan den rand van het graf is gebracht. Dat moet ophouden. Het is dringend noodig, dat vastheid en zekerheid in het leger terugkeeren. Er moet, na al dat afbreken, weer eens worden opgebouwd. Hetgeen de minister thans voorstelt, is zeker in vele opzichten niet voldoende. Maar het is veel beter dan hetgeen eenigen tijd het leger boven het hoofd heeft gehangen. Laat ons het aanvaarden, zooals het daar ligt. Laat ons den minister steunen, in de hoop, dat de toestanden in economisch en politiek opzicht zich eenmaal zoo zullen wijzigen, dat de mogelijkheid bestaat, op de thans gelegde basis, welke gezond is, voort te bouwen en de gebreken te verbeteren.

De VOORZITTER: Mijne Heeren! Het zeer belangrijke vraagstuk, dat ons hedenavond heeft beziggehouden — ja, ik mag wel zeggen geboeid — is nu van verschillend standpunt belicht. Moge die belichting tot voordeel strekken van hen, die in de hangende quaestie hebben te adviseeren, maar vooral ook van hen, die door hun woord en door de stem, die zij hebben uit te brengen, invloed kunnen uitoefenen op de beslissing.

Wanneer onze gedachtenwisseling tot een dergelijk gunstig resultaat kan leiden — en ik twijfel er niet aan of zulks mag worden verwacht — dan is het doel van onze vereeniging „Verspreiding van heldere begrippen omtrent krijgszaken” ook dezen avond weer bereikt.

De zaakkundige voorlichting, die gegeven is, hebben we te danken aan de moeite, die de inleider maar ook de debaters zich hebben gegeven, om ons in beknopten vorm hun inzichten te doen kennen. Daarvoor zij hun onze dank, onze erkentelijkheid gebracht.

En hiermede sluit ik de bijeenkomst.

NASCHRIFT VAN DEN HEER FABIUS.

Met het oog op het middernachtelijk uur heb ik, na hetgeen door den generaal SNIJDERS werd opgemerkt, niet meer het woord gevraagd.

De generaal vond, dat het feitelijk om iets anders ging, dan hedenavond was behandeld.

Bij de inleiding van mijn betoog heb ik juist doen uitkomen, dat het ging om te zoeken naar een uitvoerbaar advies, dat steunt en niet afbreekt. Ik meen daaraan te hebben voldaan; dat ik het belang der cavalerie daarbij naar voren bracht, is natuurlijk logisch. In het debat werd te weinig aandacht geschonken aan de uitvoerbaarheid van de door mij voorgestelde bezuinigingen, welke bezuinigingen juist de steun zijn, waardoor het advies uitvoerbaar wordt.

Het groote verschil in opvatting tusschen den generaal en mij ligt verder daarin, dat de generaal spreekt van eene verdediging van de buitenprovinciën in tijdelijke of geïmproviseerde stellingen. Ik acht, met het oog op de troepensterkte in verhouding tot de uitgebreidheid van het operatieterrein, voldoende aanleuning der vleugels eene hooge uitzondering, zoodat dus ons veldleger voor de eerste periode van den oorlog voor den bewegingskrijg moet zijn georganiseerd.

BIJLAGE I.

VERGELIJKEND OVERZICHT van de tegenwoordige en de ontworpen vredes- en oorlogsorganisatie met vermelding van het beschikbaar en benodigd paardenmateriaal, de paarden bestemd voor verkoop aan officieren niet meegerekend.

Tegenwoordige vredesorganisatie

4 regn. Huzaren, elk bestaande uit een staf (4 p.)	
4 esks. (138 p.) en 1 mitr.-sectie (30 p.) . . .	= 2344 p.
Rij- en Hoefsmidschool stampaarden	67 "
Eskadron Ordonnansen	142 "
2 depots Huzaren stampaarden	12 "
School voor Verlofsofficieren	20 "
Kon. Mil. Academie	72 "
Remonte-depot drijfpaarden (9), treinpaarden (28)	37 "
	<hr/>
	2694 p.
Jonge paarden aan het remonte-depot en bij de depots huzaren 2×266 . . . . . =	532 "
	<hr/>
	3226 p.

Tegenwoordige oorlogsorganisatie.

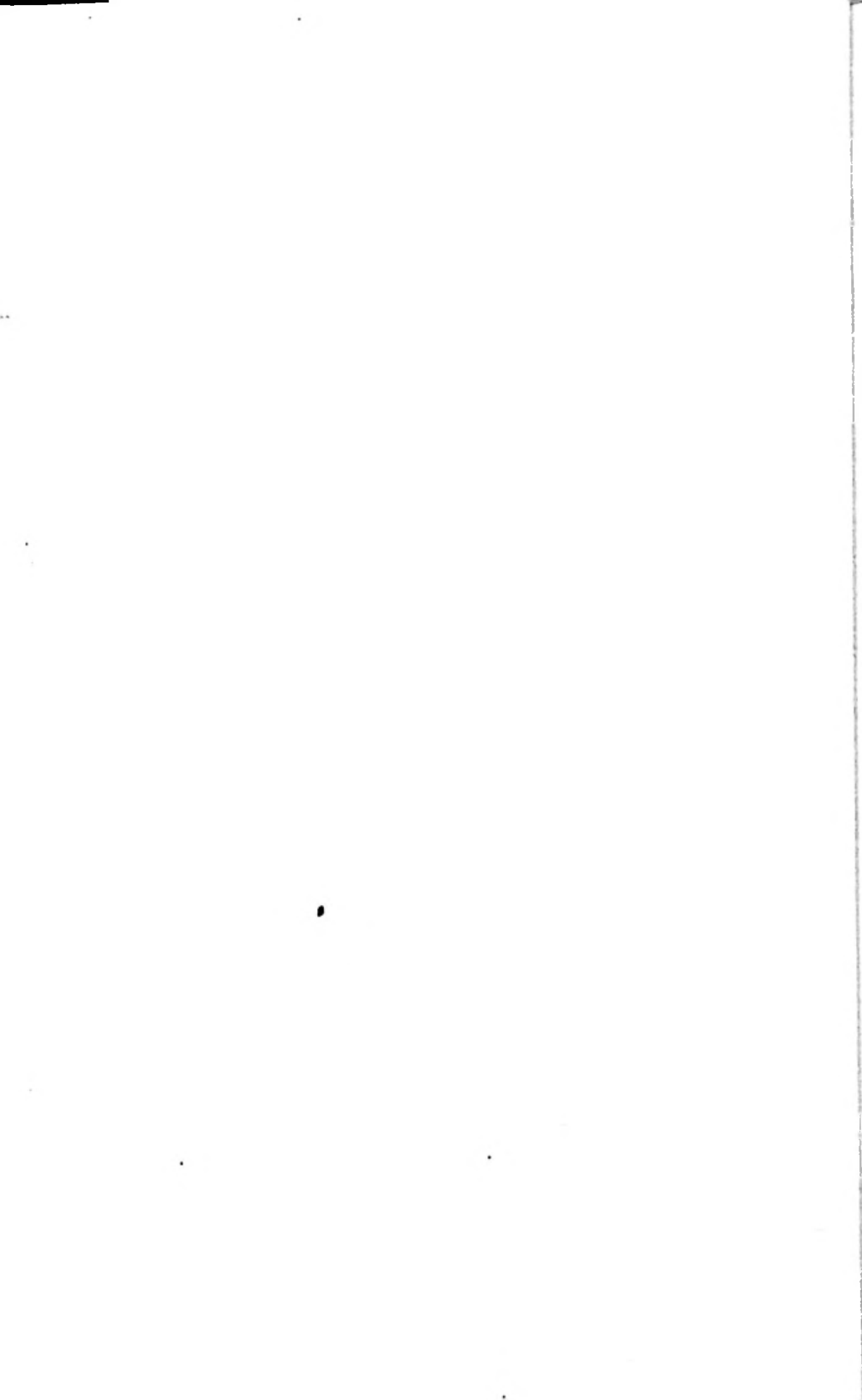
4 regn. Huzaren, elk bestaande uit een staf (20 p.)	
4 esks. (132 p.) en 1 mitr.-sectie (40 p.) . . .	= 2352 p.
2 depots Huzaren	12 "
1 Eskadron Ordonnansen	208 "
	<hr/>
	2572 p.
Beschikbaar	2694 p.
Gaat af $\pm 10\%$ ongeschikt voor den dienst te velde = 269 + 37 remonte-depot . . . . . =	306 "
	<hr/>
Blijft	2388 p.
Tekort	184 "

Ontworpen vredesorganisatie.

	Afgericht	Jong
3 regn. Huzaren, elk bestaande uit een staf (4 p.) en 6 eskadrons (120 p.)	1956 p.	+ 216 p.
Rijschool en School voor Verlofsofficieren	80 "	+ 19 "
Kon. Mil. Academie	60 "	
Remonte-depot	37 "	
In onderhoud bij de politie	90 "	
In bruikleen aan bereden officieren	60 "	
Detachement Amsterdam	60 "	
Depot Kon. Marechaussee	30 "	
	<hr/>	
	2373 p.	+ 235 p.
Jonge paarden in het remontedepot		235 "
	<hr/>	
	2843 p.	

Ontworpen oorlogs-organisatie.

3 regn. Huzaren, elk bestaande uit een staf (30 p.)		
5 veldeskadrons (120 p.) en 1 mitr.-esk. (65 p.)	2085 p.	
1 res. peloton		35 "
		<hr/>
		2120 p.
Beschikbaar 2373 — 235 (10 ⁰ / ₀) ongeschikt voor den dienst te velde en 37 remonte-depot	2101 "	
	<hr/>	
Tekort	19 p.	
Te vorderen	60 "	

Staat, aangevende het verschil in personeel en paarden tusschen de bestaande en de ontworpen organisatie en de bezuinigingen, die daaruit voortvloeien.

(De organieke sterkte is overgenomen uit het boekwerk „Vredesorganisatiën”; voor het personeel beneden den rang van officier zijn de K. M. A. en het remonte-depôt niet medegerekend, waardoor de totalen niet geheel overeenstemmen met de cijfers uit de oorlogsbegroting 1921.)

PERSONEEL EN PAARDEN.	Benoodigd		Meer	Minder	Bedrag in Guldens		TOELICHTINGEN.
	Thans	Ontwerp			Meer	Minder	
<i>Cavalerie.</i>							
Generaal-Majoor	1	1 ¹⁾	—	—	—	—	1) Steeds Generaal-Majoor.
Hoofd-officieren	12 ²⁾	11 ²⁾	—	1	—	8000 ³⁾	2) De directeur Rem. dep. inbegrepen.
Hoofd-off. Gen. Staf	—	1	1	—	7600 ³⁾	—	3) Paardenfourage en toelage inbegrepen.
Ritmeesters	28	25 ⁴⁾	—	3	—	21000 ³⁾	4) 7 per regt., 1 Insp., 3 Rijsch of K.M.A.
1e of 2e Luitenants	74	65 ⁵⁾	—	9	—	46800 ³⁾	5) 20 per regt., 1 Insp., 4 Rijsch. of K.M.A.
Kap. Mil. Administratie	4	3	—	1	—	5000	6) 3 voor 1 en 2 R.H., 4 voor 3 R.H., 1 Rijsch.
Luit. „ „	4	3	—	1	—	3700	7) 3 per regiment.
Paardenartsen	14	11 ⁶⁾	—	3	—	18000 ³⁾	8) Waarvan de helft wachtm. de andere helft korporaal.
Adj.-onderoff. Adm.	12	11 ⁷⁾	—	1	—	3000	9) Als thans.
„ Instr.	4	3	—	1	—	3000	10) De organieke sterkte wordt
„ Pikeur	3	4	1	—	3000	—	gebracht op 15 per esk. Een vrijwilliger is feitelijk goedkooper dan een milicien. Zij zijn dus verder buiten de berekening gelaten. Het aantal is er nu ook ongeveer.
Staftrumpetter	4	3	—	1	—	3000	11) Dethansaangewezensterkte.
Trompetters	73	48 ⁸⁾	—	25	—	68000	12) De andere helft gedetacheerd van de Regtn Huzaren.
Opperw. Adm.	21	19	—	2	—	5000	13) Rijwielherstellersenzwaardvegers worden vereenigd en verdeeld over de cavaleriegarnizoenen.
„ Instr.	19	20	1	—	2500	—	14) Uitsluitend uit de militie.
Wachtmeesters	144	128	—	16	—	32000	15) Onderhoudskosten.
Fouriers	21	19	—	2	—	4000	16) 72 K.M.A., 30 Kon. Mar.
Korporaals	289	109	—	180	—	162000	17) 40 Rijschool voor Artillerie, 60 K.M.A., 90 politie, 60 Amsterdam, 30 Kon. Mar.
Hoefsmeden	40	40	—	—	—	—	
Schrijvers	12	9	—	3	—	8500	
Zwaardvegers							
Laarzenmakers							
Zadelmakers		9)					
Kleermakers							
Huzaren	1527	270 ¹⁰⁾	—	—	—	—	
Remonterijders	72 ¹¹⁾	—	—	72	—	104000	
<i>Wielrijders.</i>							
Kapiteins	4	6	2	—	10000	—	
1e of 2e Luitenants.	8	6 ¹²⁾	—	2	—	6800	
Sergt-maj. Adm.	4	6	2	—	5000	—	
„ Instr.	4	3 ¹²⁾	—	1	—	2500	
Sergeanten	24	18 ¹²⁾	—	6	—	12000	
Fouriers	4	6	2	—	4000	—	
Rijwielherstellers	4	4 ¹³⁾	—	—	—	—	
Korporaals	12	18 ¹⁴⁾	—	12	—	10800	
Hoorblazers	4	—	—	4	—	4800	
Vrijwilligers	8	—	—	8	—	6400	
Militie	500	—	—	500	—	160000	
<i>Paarden.</i>							
Aanwezig	3226	2843	—	383	—	229800 ¹⁵⁾	
Van de aanwezige niet voor rekening cavalerie	102 ¹⁶⁾	280 ¹⁷⁾	—	178	—	106800 ¹⁵⁾	
Jaarlijksche aankoop	266	235	—	31	—	27900	
					32100	1062800	
						1030700	

16

98

BIJLAGE III.

Bezuiniging van het Departement van Oorlog.

De ontwerp plannen van den Minister van Oorlog komen hierop neer, dat zullen worden afgeschafft:

- 1e. 2 regimenten huzaren;
- 2e. 1 depôt huzaren;
- 3e. het eskadron ordonnansen.

De vergelijking van het oude en het nieuwe regiment zal vermoedelijk zijn als volgt:

	personeel		paarden	
	meer	minder	meer	minder
kolonel		1		2
ritmeester-adjudant		1		2
adjudant-onderofficier		1		1
staftrompetter		1		1
wachtmeester-trompetter	1		1	
wachtmeesters	8			
trompetters		16		
korporaals-trompetter	4			
paarden in de eskadrons			48	

Hetgeen globaal berekend op een meerdere jaarlijksche uitgave komt van f 16000.— voor de beide regimenten,

De opheffing der onderdeelen laat zich verder als volgt berekenen. Hierbij is, zooals in mijn ontwerp is geschied, van de organieke sterkte uitgegaan. Gaat men van de werkelijke sterkte uit, dan worden de bedragen aanzienlijk kleiner.

1 regimentsstaf	81.500	totaal f	163.000
beroeps personeel 1 eskadron	$77.500 \times 8 =$	" "	620.000
" esk. ord.		" "	85.500
" mitr. sectie	$10.000 \times 2 =$	" "	20.000
" 1 depôt		" "	130.200
minder paarden 2 regts. staven	8		
8 esks.	1104		
2 mitr. sectn.	60		
esk. ord.	142		
1 depôt	6		
	<hr/>		
	1820		

Transport . . . . f 1018.700

Transporteeren . . .	f 1018.700
Minder in voeding 1320 + 2 × 10% . . .	
of 1584 paarden =	„ „ 950.000
Minder aankoop 132 paarden	„ „ 118.800
800 miliciens minder in onderhoud	„ „ 560.000
	<u>f 2647.500</u>

De werkelijke bezuiniging op de begrooting is natuurlijk een geheel ander bedrag, omdat al het overtollige beroepspersoneel slechts zeer langzaam en geleidelijk kan afvloeien.

Het totale bedrag van ruim 1 miljoen aan beroepspersoneel komt voor onmiddellijke bezuiniging dus niet in aanmerking.

Ook het getal aan personeel en paarden, volgens de organieke sterkte is niet aanwezig, zoodat de berekende som, om tot de werkelijke bezuiniging te komen, zal moeten worden verminderd met de volgende getallen:

1e ongeveer 140 niet aanwezige korporaals	
2e slechts 400 in plaats van 800 miliciens;	f 126.000
ten gevolge van onoordeelkundige keuring, groot aantal vrijstellingen, enz. is thans bij een lichte het verloop tot 339 man opgelopen; bij inkrimping is zulks niet meer toelaatbaar. Rekent men bij de reorganisatie op een verloop van 100 man voor 1½ lichte, dan moet van de bezuinigingen 400 × 700 worden afgetrokken, verminderd met het meerder bedrag aan tractement van het aantal milicien-korporaals, die het incompleet aan beroeps-korporaals aanvullen	„ 272.000
3e. Ongeveer 350 paarden, die aan de organieke sterkte der eskadrons ontbreken, verminderen de berekende bezuiniging met 360 × 600 . . .	„ 210.000
4e. Meerdere uitgaven voor de beide overblijvende regimenten	„ 16.000
Totaal . . .	<u>f 624.000</u>